

Handelingen 11-12-13-14-15

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1982-1983

Vergaderingen van maart 1983

BENOEMING INTERPARLEMENTAIRE COMMISSIE NEDERLANDSE TAALUNIE
MOGELIJKE OVERNAME NV DEMOOR TE DROGENBOS
MELDINGSPLICHT INDUSTRIELE AFVALSTOFFEN
VERNIEUWING EXPLOITATIEVERGUNNINGEN BEDRIJVEN
SANERINGSLENING DEFICITAIRE GEMEENTEN
RUILVERKADELING POLDERGEBIED SINT-GILLIS-MEERDONK-BEVEREN
CHEMISCHE VERONTREINIGING ALBERTKANAAL SCHOTEN
PIJPLEIDING KAMTHOUTSE HEIDE
PHILLIPS PETROLEUM TESSENDERLO
BODEMVERVUILING IN LIMBURG
GEVOLGEN ZURE REGENS
LAMLEGGING MEDIABIB
ASFALTERINGSWERKEN SCHELDEPOLDER ZELE-DIJK
PROBLEMATIEK BIBLIOTHEEKSECTOR
MIDDELENBEGROTING 1983
UITGAVENBEGROTING 1983
BEHEER AFVALSTOFFEN
VEILIGHEID VLAMINGEN BUITENSLANDS
GEVOLGEN REGERINGSBESLISSING OP VLAAMS BELEID
VERTRAAGDE TOEKENNING VERWERVINGSPREMIE

I n h o u d

Nr. 11

21 maart 1983

Berichten van verhindering, blz. 383

Begroting

Indiening en verwijzing, blz. 383

Begrotingsstuk

Indiening en verwijzing, blz. 383

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 383

Voorstellen van decreet

Indiening, blz. 383

Verwijzing, blz. 384

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 384

Voorstellen tot wijziging van het reglement

Indiening en verwijzing, blz. 384

Verslagen

Indiening en verwijzing, blz. 384

Advies van de Raad van State

Indiening en verwijzing, blz. 385

Jaarverslagen

Indiening, blz. 385

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 65), blz. 385

Onderzoek naar de taalgroep, blz. 385

Benoeming van de interparlementaire commissie van de Nederlandse taalunie, blz. 385

Dringende vraag (R.v.O. art. 66)

Dringende vraag van de heer D. Vervae tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de stand van zaken omtrent een mogelijke overname van de NV Demoor te Drogenbos, blz. 386

Vragen (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs over de meldingsplicht inzake industriële afvalstoffen blz. 386

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs voor de vernieuwing van vervallen exploitatievergunningen voor bedrijven, blz. 387

Vraag van de heer A. Bourgeois tot de heer M. Galle Gemeenschapsminister van binnenlandse aangelegenheden, over de saneringsvoorwaarden voor deficitaire gemeenten en de praktische uitvoeringsmodaliteiten ter rake, blz. 388

Vraag van de heer L. Dierickx tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de ruilverkaveling in het poldergebied Sint-Gillis-Meerdonk-Beveren en de gevolgen daarvan voor be-

schermde natuurgebieden in die streek, blz. 388

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de aanwezigheid van doorgeroeste vaten en tanks met chemicaliën langsheen het Albertkanaal te Schoten, blz. 389

Vraag van de heer L. Dierickx tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de stand van zaken betreffende de aanleg van een pijpleiding door het natuurreservaat Kalmthoutse heide, blz. 390

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over het gevolg dat zal worden gegeven aan het standpunt van de Raad van State inzake het bedrijf Phillips Petroleum te Tessenderlo, blz. 391

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de bodemvervuiling in Limburg en de in dat verband laatsttijdig genomen maatregelen, blz. 391

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over oorzaken en gevolgen van zure regens en de ter zake vereiste maatregelen, blz. 392

Vraag van de heer W. Seeuws tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur over het lamleggen van het overheidsinitiatief Mediabib, blz. 393

Vraag van de heer N. De Batselier tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over asfalteringswerken in de Scheldepolder te Zele-Dijk en een mogelijke bescherming van dat natuurgebied, blz. 394

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de besparingen en het personeelsbeleid in de bibliotheeksector, blz. 394

Regeling van de werkzaamheden, blz. 395

Samenstelling van commissies

Wijziging onder de vaste leden, blz. 396

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 6 (1982-1983)-Nrs. 1 en 2 - 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 8 (1982-1983)-Nr. 1 (Bijlagen I tot VII) tot 5 - 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking, blz. 396

Sprekers : de heren H. Schiltz, Gemeenschapsminister van financiën en begroting ; F. Vermeiren, verslaggever ; C. De Clercq, verslaggever ; G. Verhaegen, L. De Grève, J. Van Elewyck, P. Van Grembergen, W. Seeuws, R. Maes, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 6 (1982-1983)-Nrs. 1 en 2 - 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 429

Regeling van de werkzaamheden, blz. 430

Bijlage

Begrotingstabel, blz. 431

Nr. 12

22 maart 1983
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 435

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 435

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot VII) tot 5 - 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Economie en werkgelegenheid, blz. 435

Sprekers : de heren E. Bockstal, verslaggever ; J. Dupré, A. Denys, N. De Batselier, O. Van Ooteghem, M. Olivier, L. Vanvelthoven, W. Desaeyere, L. Dhoore

Regeling van de werkzaamheden, blz. 457

Nr. 13 **22 maart 1983**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 459

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Economie en werkgelegenheid, blz. 459

Sprekers : de heren L. Van den Bosch, E. Desutter, G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid ; A. Denys, L. Dhoore

Regeling van de werkzaamheden, blz. 467

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen
- 174 (1982-1983)-Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 467

Sprekers : de heren C. Marchand, verslaggever ; J. Ansoms, J. Sleenckx, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs ; H. Suykerbuyk, D. Vervaeke

Artikelsgewijze bespreking, blz. 472

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot

mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen van de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting), Leefmilieu en waterbeleid, blz. 472

Sprekers : de heren M. Capoen, verslaggever ; C. Marchand, G. Anthuenis, L. Vanvelthoven, J. Caudron, E. Desutter, J. Somers, P. Matthys, R. Maes, J. Sleenckx, J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs ; P. Peeters, W. Peeters

Voorstel van resolutie van de heer M. Capoen c.s. betreffende de veiligheid van Vlamingen in het buitenland, in casu Serge Berten in Guatemala
- 99 (1982-1983)-Nrs. 1 tot 4

Bespreking, blz. 501

Sprekers : de heren H. Van Wambeke, verslaggever ; M. Capoen, H. Suykerbuyk

Regeling van de werkzaamheden, blz. 502

Nr. 14 **23 maart 1983**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 503

Ontwerp van decreet houdende begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting), Culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming, blz. 503

Sprekers : de heer A. Bourgeois, verslaggever ; mevrouw R. De Backer-Van Ocken, de heren W. Seeuws, E. Beysen, J. Van Elewycq, A. De Beul,

A. Diegenant, mevrouw L. Detiège, de heer R. Declercq

Regeling van de werkzaamheden, blz. 522

Nr. 15 **23 maart 1983**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 523

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen I tot VII) tot 5
- 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming, blz. 523

Sprekers : de heren E. Desutter, J. Van Elewycq, H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 531

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983
- 6 (1982-1983)-Nrs. 1 en 2
- 7 (1982-1983)-Nr. 1
Hoofdelijke stemming, blz. 531

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen
- 174 (1982-1983)-Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 532

Voorstel van resolutie van de heer M. Capoen c.s. betreffende de veiligheid van Vlamingen in het buitenland, in casu Serge Berten in Guatemala
- 99 (1981-1982)-Nrs. 1 tot 4
Hoofdelijke stemming, blz. 533

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer P. Van Grembergen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de gevolgen van de beslissing van 30 januari jongstleden van de centrale regering op het beleid van de Vlaamse Executieve
Hoofdelijke stemming, blz. 534

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983

– 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot VII) tot 5

– 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellatie (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming, blz. 535

Sprekers : de heren I. Van Belle, P. Peeters, E. Baldewijns, K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur ; J. Van Elewyck, A. De Beul, H. Weckx, mevrouw R. De Backer-Van Ocken, de heren J. Sleenckx, E. Balde-

Regeling van de werkzaamheden, blz. 547

Vraag van de heer I. Van Belle tot de heer J. Buchmann, Gemeenschapsminister van huisvesting, over de trage afhandeling van de dossiers inzake toekenning van de verwervingspremie, blz. 547

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983

– 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (+ Bijlagen 1 tot VII) tot 5

– 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Interpellaties (R.v.O. art. 67, 9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking (Voortzetting) Huisvesting, blz. 549

Sprekers : de heren W. Taelman, ver-

slaggever ; T. Kelchtermans, E. Flament, L. Vanvelthoven, J. De Seranno, O. Meyntjens, J. Buchmann, Gemeenschapsminister van huisvesting ; mevrouw R. De Backer-Van Ocken

Regeling van de werkzaamheden, blz. 565

Bijlagen

Lijst van de inkomsten der theaters die de drempel van 5 of 10 procent eigen inkomsten niet halen, blz. 569

Antwoorden van de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, op specifieke tijdens het begrotingsdebat gestelde vragen, blz. 571

VOORZITTER : de heer J. Pede

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

J. Belmans, J. Thys ; gezondheidsredenen.

A. Coppieters, W. Kuijpers, A. Steverlynck ; buitenslands.

E. Beysen, J. De Bremaeker, A. Deneir, J. Gabriels, M. Heughebaert, R. Peeters, M. Van Daele, M. Vandenhove, E. Vankeirsbilck ; ambtsverplichtingen.

W. Peeters ; familieverplichtingen.

BEGROTING

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende ontwerp van decreet werd ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar

1983 — 8 (1982-1983)-Nr. 1 + Bijlagen 1 tot VI.

Verwezen naar de Commissie voor financiën en begroting en de verschillende ter zake bevoegde commissies.

BEGROTINGSSTUK

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende begrotingsstuk werd ingediend :

- Algemene toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 — 7 (1982-1983)-Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor financiën en begroting en de verschillende ter zake bevoegde commissies.

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen — 174 (1982-1983)-Nr. 1. Verwezen naar de Commissie voor

leefmilieu en waterbeleid.

- Ontwerp van decreet houdende aanvulling van de Huisvestingscode met bijzondere bepalingen betreffende het Vlaams Woningfonds van de Grote Gezinnen — 177 (1982-1983)-Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor huisvesting.

- Ontwerp van decreet houdende oprichting van het Vlaams Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en Medisch-sociale instellingen — 178 (1982-1983)-Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor gezondheidsbeleid.

- Ontwerp van decreet houdende oprichting van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding — 186 (1982-1983)-Nr. 1.

Verwezen naar de verenigde Commissie voor culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming en voor economisch, tewerkstellings- en energiebeleid.

- Ontwerp van decreet houdende het statuut van de reisbureaus — 192 (1982-1983)-Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming.

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening

De Voorzitter : De volgende voorstel-

Voorzitter

len van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer J. Bascour C.S. houdende erkenning van het recht van de leden van de Vlaamse Raad om inzage te nemen van overheidsdocumenten - 173 (1982-1983)-Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor het reglement en de verzoekschriften.
- Voorstel van decreet van de heer N. De Batselier houdende wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen - 176 (1982-1983)-Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor leefmilieu en waterbeleid.
- Voorstel van decreet van de heer E. Baldewijns C.S. houdende regeling van het behoud, de bescherming, de aanleg en het beheer van de bossen - 181 (1982-1983)-Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud.
- Voorstel van decreet van de heer P. Van Grembergen houdende regeling van het gebruik van de talen in bestuurszaken voor de hypotheekbewaarders - 182 (1982-1983)-Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor taaldecreetgeving.
- Voorstel van decreet van de heer J. Sleecx C.S. houdende organisatie van de beroepsopleiding - 183 (1982-1983)-Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming.
- Voorstel van decreet van de heer M. Olivier houdende regeling van het houden en het kweken van en het bevoorraden in vogels, alsmede het organiseren van vogelwedstrijden - 184 (1982-1983)-Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud.
- Voorstel van decreet van de heer E. Flamant C.S. houdende erkenning en subsidiëring van de Nederlandstalige organisaties ter bevordering

van de openbare lectuur- en bibliotheekvoorziening - 185 (1982-1983)-Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming.

- Voorstel van decreet van de heer P. Breyne c.s houdende wijziging van het decreet van 12 december 1974 tot regeling van de erkenning van gemeentelijke raden voor cultuur en culturele vrijetijdsbesteding - 191 (1982-1983)-Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming.

Verwijzing

De Voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden naar de bevoegde commissies verwezen :

- Voorstel van decreet van de heer G. Verhaegen C.S. betreffende de rechtsgeldigheid van benoemingen binnen het Nederlands taalgebied - 172 (1982-1983)-Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor het reglement en de verzoekschriften.
- Voorstel van decreet van de heer V. Anciaux C.S. houdende instelling van een hoofdstad van de Vlaamse Gemeenschap - 179 (1982-1983)-Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor het reglement en de verzoekschriften.
- Voorstel van decreet van de heer L. De Grève houdende maatregelen tot behoud van de integriteit van de Vlaamse Gemeenschap - 175 (1982-1983)-Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende voorstel-

len van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heren N. De Batselier en P. Matthys betreffende de richtlijnen waaraan een Vlaams waterbeleid moet voldoen - 187 (1982-1983)-Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor leefmilieu en waterbeleid.
- Voorstel van resolutie van de heer W. Peeters C.S. betreffende de splitsing van het Rijksfonds voor Sociale Reclassering van Minder-validen - 189 (1982-1983)-Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor bijstand aan personen.

VOORSTELLEN TOT WIJZIGING VAN HET REGLEMENT

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende voorstellen tot wijziging van het Reglement werden ingediend :

- Voorstel van de heren G. Verhaegen, L. De Grève, J. Van Elewycq en P. Van Grembergen tot wijziging van het Reglement van Orde van de Vlaamse Raad - 190 (1982-1983)-Nr. 1.
- Voorstel van de heer G. Verhaegen tot wijziging van het Reglement van Orde van de Vlaamse Raad - 188 (1982-1983)-Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor het reglement en de verzoekschriften.

VERSLAGEN

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- door de heer A. Lavens namens de Commissie voor ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud over het voorstel van decreet van de heer J. De Seranno C.S. houdende de ruiming van onbevaarbare waterlopen - 30 (1981-1982)-Nr. 2.

Voorzitter

- door de heer C. Marchand namens de Commissie voor leefmilieu en waterbeleid over het ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen - 174 (1982-1983)-Nr. 2.
- door de heer H. Van Wambeke namens de Commissie voor buitenlands beleid over het voorstel van resolutie van de heer M. Capoen C.S. betreffende de veiligheid van Vlamingen in het buitenland, in casu Serge Berten in Guatemala - 99 (1982-1983)-Nr. 4.
- door de heer F. Vermeiren namens de Commissie voor financiën en begroting over het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 6 (1982-1983)-Nr. 2.
- door de heer C. De Clercq namens de Commissie voor financiën en begroting over het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 - 8 (1982-1983)-Nr. 3.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : Het volgende advies van de Raad van State werd ingediend :

- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heren D. Vervaeke en G. Cardoen houdende regeling van het taalgebruik inzake bepaalde voor het publiek bestemde mededelingen - 162 (1982-1983)-Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor taaldecreetgeving.

JAARVERSLAGEN

Indiening

De Voorzitter : De volgende jaarverslagen werden ingediend :

- Jaarverslag 1981 van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie.

- Jaarverslag 1982 van de Vlaamse Interuniversitaire Raad.

Deze jaarverslagen liggen ter inzage op het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (R.v.O. art. 65)

De Voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

de heren V. Anciaux, J. Ansoms, E. Beysen, A. Bourgeois, M. Bourry, P. Breyne, G. Cardoen, J. Caudron, N. De Batselier, C. De Clercq, J. De Looze-Raeymaekers, mevrouw W. De meester-De Meyer, de heren J. De Serrano, E. Desutter, mevrouw G. Devos, de heren J. Gabriels, F. Geyselings, M. Heughebaert, T. Kelchtermans, W. Kuijpers, M. Olivier, W. Seeuws, J. Somers, P. Peeters, J. Valkeniers, I. Van Belle, R. Vandekerckhove, O. Van den Broeck, P. Van Grembergen, E. Vankeirsbilck, R. Vannieuwenhuyze, W. Van Renterghem, F. Van Steenkiste, L. Vanvelthoven, F. Vermeiren, D. Vervaeke, R. Windels.

ONDERZOEK NAAR DE TAALGROEP

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het onderzoek naar de taalgroep betreffende de heren Paul Deprez, Senator, en Georges Marmenout, eveneens Senator, respectievelijk opvolgers van Senator Lavens en Senator Carpels, die ontslag hebben genomen.

Conform artikel 3 van ons reglement en artikel 30 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming

der instellingen dienen wij er ons van te vergewissen of de heren Deprez en Marmenout ingeschreven zijn op de lijst van de leden van de Nederlandse taalgroep van de Senaat.

Bij brief van 3 maart 1983 heeft de Senaat ons medegedeeld dat de heer Deprez op die datum de grondwettelijke eed heeft afgelegd en tot de Nederlandse taalgroep behoort en bij brief van 16 maart 1983 heeft de Senaat ons medegedeeld dat de heer Marmenout op 15 maart 1983 de grondwettelijke eed heeft afgelegd en tot de Nederlandse taalgroep behoort.

Gelet op voormelde brieven van de Senaat stel ik voor dat de Raad er zich, zoals bij vorige gelegenheden, zou toe beperken van de gegeven omstandigheden akte te nemen en de formaliteit betreffende het onderzoek naar de taalgroep als vervuld te beschouwen.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

Aldus is besloten.

Met genoegen roep ik de heren Deprez en Marmenout dan ook uit tot lid van de Vlaamse Raad en heet hen namens u allen welkom in deze vergadering. (*Algemeen applaus*)

BENOEMING VAN DE INTERPARLEMENTAIRE COMMISSIE VAN DE NEDERLANDSE TAALUNIE

De Voorzitter : Aan de orde is de benoeming van leden van de Vlaamse Raad tot lid van de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie.

Ter uitvoering van het in 1980 tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden gesloten Verdrag inzake de Nederlandse Taalunie, door de Vlaamse Raad goedgekeurd op 2 juli 1981; hebben de leden van de Permanente Contactcommissie van de Vlaamse Raad en de Nederlandse Staten-Generaal van gedachten gewisseld over de oprichting van de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie. Luidens artikel 10 van het Verdrag is de Interpar-

Voorzitter

lementaire Commissie bevoegd om te **beraadslagen** over alle zaken die op de Taalunie betrekking hebben en zich daarover tot het Comité van Ministers te richten. De Interparlementaire Commissie regelt zelf haar werkzaamheden. Luidens artikel 11 van het Verdrag bestaat ze uit ten minste veertien leden, van wie de helft wordt gekozen uit en door de Vlaamse Raad en de andere helft uit en door de Staten-Generaal in Nederland.

Tijdens de jongste vergadering te Gent op 4 maart 1983 zijn de leden van de Permanente Contactcommissie het eens geworden over de samenstelling en de werking van de Interparlementaire Commissie. Het is de bedoeling dat, in verband met de aangelegenheden die niet tot het strikte terrein van de Taalunie behoren, de leden van deze Interparlementaire Commissie tevens de taak zullen voortzetten die tot hiertoe door de Permanente Contactcommissie werd vervuld.

Op voordracht van de Permanente Contactcommissie stelt uw Bureau dan ook voor thans zeven vaste en vijf plaatsvervangende leden van de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie uit de Vlaamse Raad te benoemen.

De lijst met de kandidaat-leden van de verschillende fracties is op de banken rondgedeeld.

Vraagt iemand daaromtrent het woord? (Neen)

Er zijn geen andere voorstellen.

Ik constateer de eenstemmigheid van de fracties omtrent de verdeling van de mandaten in de commissie.

Daar het aantal kandidaatstellingen gelijk is aan het aantal te begeven mandaten, zijn verkozen tot vast lid van de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie mevrouw Devos, de heren Suykerbuyk, Verhaegen, Bascour, Laridon, De Beul en uw Voorzitter, en tot plaatsvervangers: mevrouw De Loore-Raeymaekers, de heren Diegenant,

De Grève, Boel, Van Grembergen.

DRINGENDE VRAAG (R.v.O. art. 66, 5)

Dringende vraag van de heer D. Vervae tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de stand van zaken omtrent een mogelijke overname van de NV Demoor te Drogenbos

De Voorzitter : Aan de orde is de dringende vraag van de heer Vervae tot de heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, over de stand van zaken omtrent een mogelijke overname van de NV Demoor te Drogenbos.

De heer Vervae heeft het woord.

De heer D. Vervae (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, door een gebrek aan efficiënt management en het uitblijven van investeringen voor onderzoek en ontwikkeling staan de 120 werknemers van de NV Demoor sinds september 1982 op straat.

Antwoordend op mijn interpellatie van 16 november 1982 liet u mij weten dat er van verschillende zijden belangstelling bestond voor een eventuele overname. De curator zou de bedoeling hebben gehad na 20 november 1982 de gegadigden samen te brengen ten einde na te gaan of een initiatief kan worden genomen.

Kan de geachte Minister mij laten weten of dit reeds is gebeurd en of de Vlaamse Executieve reeds een advies heeft gekregen van de GIMV zodat ze haar standpunten ter zake kan bepalen?

De Voorzitter : De heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de vergadering die gepland werd

door de curator en waarnaar het geachte lid verwijst, heeft inderdaad plaats gehad op 26 november 1982. De resultaten waren echter ontgoochelend. Immers slechts twee groepen waren aanwezig, namelijk een Franse groep en de NV Mondiale.

De Franse groep die van bij het begin belangstelling heeft getoond om een nieuw industrieel initiatief „Demoor” te nemen, heeft daar verklaard dat zij na onderzoek beslist heeft van dit plan af te zien. Argumenten als verouderd machinepark en ongunstige marktvooruitzichten werden vooropgesteld.

De NV Mondiale was daarop wel bereid na te gaan of een gedeelte van de activiteiten van Demoor kan overgenomen worden met de bedoeling deze naar haar eigen bedrijf over te brengen. Dit onderzoek bleek achteraf tot negatieve conclusies te leiden zodat de Raad van Beheer van Mondiale zich hierover negatief heeft uitgesproken.

Ook de GIMV, op initiatief van mijn kabinet ondervraagd, heeft zich over de rentabiliteitskansen van het bedrijf negatief uitgelaten. Tot heden heeft zich geen enkele kandidaat om Demoor opnieuw op te starten aangemeld.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

VRAGEN (R.v.O. art. 66)

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de meldingsplicht inzake industriële afvalstoffen

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Geyselings tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de meldingsplicht inzake industriële afvalstoffen.

De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) :

Geyselings

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, voortbrengers van industriële afvalstoffen hadden de plicht vóór 10 februari 1983 melding te doen van de afvalstoffen die voortkomen uit hun industriële activiteiten.

Deze meldingsplicht is vervat in het besluit van de Vlaamse regering van 21 april 1982 en in het ministerieel besluit van 28 september 1982.

Graag heb ik een antwoord op de volgende vragen.

1. Hoeveel bedrijven in het Vlaamse Gewest moesten aan deze meldingsplicht voldoen en hoeveel ervan hebben deze verplichting opgevolgd ?

2. Welke maatregelen voorziet de geachte Minister voor hen die geen gevolg gaven aan deze meldingsplicht ?

3. Krijgen de in gebreke zijnde voortbrengers van industriële afvalstoffen nog een kans om hun verzuim goed te maken ?

De Voorzitter : De heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, als antwoord op zijn vraag, kan ik het geachte lid meedelen wat volgt.

1. Het is voorlopig niet mogelijk te bepalen, hoeveel producenten van afvalstoffen meldingsplichtig zijn.

Op dit ogenblik hebben 1.075 producenten van afvalstoffen de meldingsformulieren spontaan aangevraagd en werden er 571 meldingen uitgevoerd.

2. De producenten van afvalstoffen die niet voldoen aan de meldingsplicht, kunnen onderworpen worden aan de strafbepalingen voorzien in het decreet van 2 juli 1981, betreffende het beheer van de afvalstoffen.

3. De Openbare afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaams Gewest zal kortelings de bedrijven in het Vlaamse Gewest opnieuw opmerkzaam maken op de meldingsplicht, waardoor de in gebreke zijnde producenten van

afvalstoffen binnen een bepaalde tijdspanne hun verplichting vooralsnog kunnen nakomen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de vernieuwing van vervallen exploitatievergunningen voor bedrijven

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Geyselings tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de vernieuwing van vervallen exploitatievergunningen voor bedrijven.

De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, reeds enkele malen werd mij ter kennis gebracht dat bedrijven verwaarlozen tijdig een nieuwe exploitatievergunning aan te vragen bij het vervallen van de oude vergunning.

Mij is een geval bekend waarin de exploitatievergunning van een fabriek sinds mei 1982 is vervallen en het openbaar verzoek pas in september 1982 heeft plaatsgevonden. Inmiddels werkt dit bedrijf zonder geldige uitbatingvergunning.

De exploitatievergunning van een ander bedrijf is vervallen sinds 16 juni 1967 en niettegenstaande dat wordt er verder gewerkt.

Zulke vaststellingen zijn een duidelijk bewijs dat het uitreiken van een exploitatievergunning en de controle op de naleving ervan hoegenaamd niet volgens de wet verlopen.

Graag had ik een antwoord op de volgende vragen.

1. Wat is de verplichting en de rol van de bedrijfsleider, de gemeentelijke en provinciale overheid en de Vlaamse Executieve ter zake ?

2. Welke maatregelen denkt de geacht

Minister te nemen om zulke wantoestanden in de toekomst definitief uit te schakelen ?

3. Kan de geachte Minister mij zeggen :

a. hoeveel exploitatievergunningen er op dit moment vervallen zijn en nog niet vernieuwd ;

b. hoeveel vervallen exploitatievergunningen er thans om de een of de andere reden in onderzoek zijn ?

De Voorzitter : De heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren,

1. de exploitatie van een ingedeelde inrichting is slechts toegelaten als deze exploitatie gedekt is door een geldige vergunning.

De exploitant loopt derhalve het gevaar dat zijn inrichting gesloten wordt of dat er proces-verbaal van overtreding opgesteld wordt, indien hij de aanvraag tot vernieuwing van de vergunning niet tijdig ingediend heeft en de vergunning vervallen is alvorens er een nieuwe vergunning verleend werd.

In toepassing van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming, vergewist de burgemeester er zich van of de in bedrijf gestelde inrichtingen een geldige vergunning bezitten.

De provinciale overheid oefent geen toezicht uit op de naleving van de voorschriften van titel 1 van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming.

De diensten van de Technische Arbeidsinspectie, van het Mijnwezen en van de Gezondheidsinspectie oefenen het hoog toezicht uit, in afwachting dat de Executieve over haar eigen diensten beschikt.

2. Zoals reeds in het antwoord op de eerste vraag gezegd is, moeten de bedrijfsleiders en de burgemeesters waken over het tijdig indienen van de aanvraag voor vernieuwing van de vergunning.

Lenssens

Anderzijds werd op 3 februari 1983 door de Vlaamse Executieve een ontwerp-besluit goedgekeurd, waarbij voor het Vlaamse Gewest een nieuw algemeen reglement op de als gevaarlijk, ongezond of hinderlijk ingedeelde inrichtingen toepasselijk zal worden gemaakt.

In dit ontwerp worden termijnen voorzien, waarbinnen de bedrijfsleiders de vernieuwing van de vergunning moeten aanvragen. Tevens wordt in een toezichtsregeling voorzien.

3. Het is niet mogelijk uit te maken hoeveel van de vermoedelijk meer dan 100.000 ingedeelde inrichtingen op dit ogenblik geëxploiteerd worden, niettegenstaande het feit dat de vergunning vervallen is. Dit geldt eveneens voor de verlengingsaanvragen die op het ogenblik in onderzoek zijn en waarvoor de vroegere vergunning reeds zou vervallen zijn.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer A. Bourgeois tot de heer M. Galle, Gemeenschapsminister van binnenlandse aangelegenheden, over de saneringslening voor deficitaire gemeenten en de praktische uitvoeringsmodaliteiten ter zake

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Bourgeois tot de heer Galle, Gemeenschapsminister van binnenlandse aangelegenheden, over de saneringslening voor deficitaire gemeenten en de praktische uitvoeringsmodaliteiten ter zake.

De heer Bourgeois heeft het woord.

De heer A. Bourgeois : Mijnheer de Voorzitter, deze vraag behoort essentieel tot de materie van de begroting van de Minister. Ik zal mijn vraag herhalen bij de bespreking van zijn begroting. Bijgevolg trek ik mijn vraag vandaag dus in.

De Voorzitter : Akkoord, mijnheer

Bourgeois. U geeft aldus een zeer goed voorbeeld.

Vraag van de heer L. Dierickx tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de ruilverkaveling in het poldergebied Sint-Gillis-Meerdonk-Beveren en de gevolgen daarvan voor beschermde natuurgebieden in die streek

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Dierickx tot de heer Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de ruilverkaveling in het poldergebied Sint-Gillis-Meerdonk-Beveren en de gevolgen daarvan voor beschermde natuurgebieden in die streek.

De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, er is sprake van een ruilverkaveling in het poldergebied Sint-Gillis-Meerdonk-Beveren en dit tegen de wil van het overgrote deel van de betrokkenen. Deze ruilverkaveling schijnt niet nodig te zijn omdat er in dat gebied voldoende grote kavels, degelijke wegen en afwatering voorhanden zijn.

Waarom wordt deze ruilverkaveling toch doorgedrukt ?

In deze streek bevinden zich verscheidene waardevolle natuurgebieden, waaronder de Saleghemkreek, die typisch en kenmerkend zijn voor het krekengebied en van onschatbare waarde voor de vogelstand en de vegetatie.

Welke zullen de gevolgen zijn van de ruilverkaveling voor deze beschermde gebieden ?

De Voorzitter : De heer Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, heeft het woord.

Minister P. Akkermans (op de tribu-

ne) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik heb de eer het geachte lid op de onderscheiden punten vervat in zijn vraag het volgende te antwoorden.

1. Het onderzoek naar het nut van deze ruilverkaveling werd voorgeschreven bij ministerieel besluit van 7 augustus 1975.

Op basis van een landbouweconomisch, ecologisch en sociaal onderzoek ingesteld door de coördinatiecommissie, waarin tal van disciplines waren vertegenwoordigd, werd de ruilverkaveling in eerste instantie nuttig geacht voor een blok gronden van ± 1.700 ha rondom Meerdonk ; dit project is inmiddels in uitvoering genomen overeenkomstig alle bepalingen en procedures voorgeschreven bij wet.

2. Niettegenstaande enorme stemmingmakerij werd dit ruilverkavelingsproject niet afgewezen door de meerderheid van de belanghebbende eigenaars en gebruikers.

3. Landbouweconomisch beschouwd moet ik aanstippen dat de bestaande wegeninfrastructuur hier geen rationele bedrijfsuitbating toelaat. Zo is de gemiddelde oppervlakte per gebruikskavel kleiner dan 1,4 ha en zijn niet minder dan 28 procent van de grondstukken volledig ingesloten en nog eens 22 procent aan een niet-verharde losweg gelegen. Bovendien zijn voor een degelijke ontsluiting nog meer dan 25 kilometer te verbeteren. of nieuw aan te leggen wegen noodzakelijk en moeten dringend waterbeheersingswerken worden uitgevoerd.

4. De herstructurering van een landbouwgebied met de verbetering van de ontsluiting, de sanering van de waterhuishouding en een rationele kavelforming heeft weliswaar tot gevolg dat een aantal elementen (hagen, bomen, grachten, taluds, enz...) zullen moeten verdwijnen, doch deze ingreep wordt tot een minimum beperkt. Om het landschap zoveel mogelijk te beschermen wordt overgegaan tot het opmaken van een landschapsevaluatieplan en tot een onderzoek van de bijzondere ecotopen.

Na de uitvoering van de cultuurtech-

Akkermans

nische werken zal het landschap-ontwikkelingsplan worden uitgevoerd, waarbij ook nieuwe aanplantingen worden aangebracht.

Ook hier heeft het ruilverkavelingscomité alle oog voor de natuur- en landschapszorg, die via het in 1978 ingevoerde landschapsplan een medebepalende factor bij de ruilverkaveling is geworden.

Het spreekt vanzelf dat aan de bestemmingen aangegeven door het gewestplan, zeker wanneer het om natuurgebieden en natuurreservaten gaat, strikt de hand wordt gehouden.

Wat betreft de Saleghemkreek verwijst ik naar het koninklijk besluit van 27 juli 1978, waarbij deze kreek als landschap werd beschermd.

Ten einde een behoorlijk waterniveau te waarborgen werd in het verleden door het lokaal polderbestuur een stuw geplaatst op deze kreek ter hoogte van de Duikeldamse dijk.

Deze stuw laat toe het waterniveau te regelen volgens de imperatieven inzake natuurbehoud.

Wat het natuurreservaat betreft gelegen ten Zuiden van de kreek en begrensd door de Saleghemse dijk en de Duikeldamse dijk, kan ik u mededelen dat het ruilverkavelingscomité de waterbeheersingstoestand niet zal wijzigen ten nadele van de op het gewestplan voorziene functie.

Ik vestig de aandacht van de leden op het feit dat ik over dit onderwerp reeds antwoorden heb verstrekt aan de collega's Vervaeke, Valkeniers, Van Puymbroeck en Geyselings.

Ik wijs er ook op dat er een belangrijke studie bestaat over het richtplan voor ruimtelijke ordening en ontwikkeling van de gewesten in het Gentse Meetjesland, opgesteld door het studiecentrum voor regionale ontwikkeling van de RUG waaraan de heren Buyst, Matton, D'hooge en anderen, medewerkers en prioriteiten en absolute voorkeur werd gevraagd voor de gemeenten Sint-Gillis, Vrasene en Meerdonk.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de aanwezigheid van doorgeroeste vaten en tanks met chemicaliën langsheen het Albertkanaal te Schoten

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Geyselings tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de aanwezigheid van doorgeroeste vaten en tanks met chemicaliën langsheen het Albertkanaal te Schoten.

De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, met mijn parlementaire vraag nr. 15 van 24 november 1982 bracht ik de Minister ter kennis dat langsheen het Albertkanaal te Schoten 7 à 8.000 grote en kleine vaten met chemicaliën sinds verschillende jaren liggen weg te roesten. Tevens bevinden zich op het terrein 7 grote, 3 middelgrote en 6 kleinere tanks gevuld met chemische stoffen.

Op één van mijn vragen werd geantwoord dat door het PIH in december 1980 een onderzoek werd uitgevoerd en geen giftige stoffen werden gevonden.

Thans lees ik op de frontpagina van De Morgen dat de Procureur des Konings reeds op 21 december 1980 de Schotense burgemeester heeft gemeld dat op voormelde terreinen kankerverwekkende elementen werden aangetroffen door een college van 3 professoren.

Graag heb ik een antwoord op de volgende vragen.

1. Verschillende vaten en ook tanks zijn min of meer doorgeroest, waardoor de inhoud in de bodem sijpelt en

dit op slechts enkele tientallen meters van het Albertkanaal. Volgens het antwoord van de Minister werden geen giftige stoffen gevonden. Een college van professoren heeft er kankerverwekkende stoffen teruggevonden. Over deze tegenspraak graag enige opheldering.

2. In het antwoord op mijn parlementaire vraag nr. 15 van 24 november 1982 werd gezegd dat binnen de kortst mogelijke termijn in een oplossing wordt voorzien voor elke stof afzonderlijk die op dit terrein voorkomt.

Heeft de geachte Minister na dit onthullend krantebericht en de lange jaren aansleep thans de intentie dit gif te laten verwijderen ?

De Voorzitter : De heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, heeft het woord.

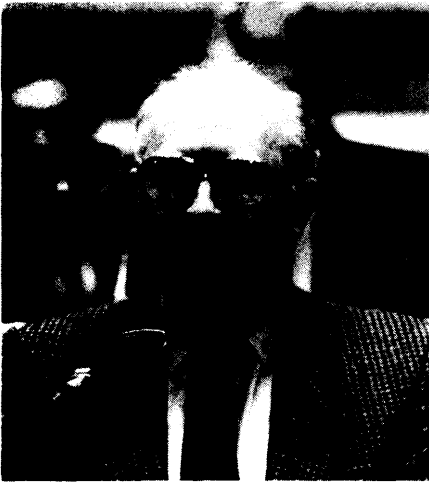
Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, uit de brief van het Provinciaal Instituut voor Hygiëne - Antwerpen, dd. 6 januari 1981 aan de Gouverneur van de Provincie Antwerpen, blijkt dat : „de door ons onderzochte afvalstoffen, waarover u een voorlopig verslag werd bezorgd op 5 december 1980, behoren volgens ons bijkomend onderzoek niet tot de giftige afval zoals door de wet bepaald”.

De dienst toezicht van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest controleert regelmatig de installaties. Tot op heden werden geen lekken vastgesteld.

De Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest had geen kennis aangaande het schrijven van de Procureur des Konings aan het gemeentebestuur van Schoten.

Ik kan het geachte lid echter verzekeren, dat de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest de grootste mogelijke voorzorgen zal nemen bij de verwijdering van de opgeslagen afvalstoffen.

De Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest heeft de eigenaar van het terrein, alle mogelijke informatie verstrekt, opdat de ver-

Volksvertegenwoordiger L. Dierickx (Agalev) ondervraagt Minister P. Akkermans (CVP) over de in uitzicht gestelde Distrigas-pijpleiding doorheen de Kalmthoutse heide

wijdering van de afvalstoffen kan gebeuren.

Tegen 26 maart 1983, dient de eigenaar een concreet voorstel te formuleren.

In het andere geval zal door de Openbare afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest de procedure van ambtshalve verwijdering worden ingezet, zoals voorzien in het decreet van 2 juli 1981, betreffende het beheer van afvalstoffen.

De verwijdering van de afvalstoffen zal steeds gebeuren onder het toezicht van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer L. Dierickx tot de

heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de stand van zaken betreffende de aanleg van een pijpleiding door het natuurreservaat Kalmthoutse heide

De Voonitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Dierickx tot de heer Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de stand van zaken, betreffende de aanleg van een pijpleiding door het natuurreservaat Kalmthoutse Heide.

De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, het natuurgebied Kalmthoutse Heide is staatsreservaat bij ISB van september 1968. Door het gewestplan van 1976-1977 is dit gebied wettelijk volledig beschermd. Op het niveau van de Executieve werd door de departementen van landschappen en monumenten en ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud toelating gegeven tot het aanleggen van een pijpleiding ten behoeve van Distrigas door het reservaat, zij het aan de rand ervan, luidens uw antwoord op de mondelinge vraag van Volksvertegenwoordiger Suykerbuyk.

In verband met het gunstig advies van de Vlaamse Executieve van 24 november 1982, wilde ik graag een antwoord op de volgende vragen.

1. Werden er reeds bouwvergunningen verleend en, zo ja, welke ?
2. Wat de aankoop van stroken grond door de staat betreft, welke oppervlakte werd reeds aangekocht in 1982 en welk bedrag is hiervoor voorzien op de begroting 1983 ?
3. Welke is de stand van het onderzoek de commode et incommode ? Wat gebeurt er onder andere inzake schadevergoeding voor het aanleggen van toegangswegen, voor de grondwerken, voor het niet meer mogen aanplanten van bomen op de leiding enzovoort ?
4. In welk stadium bevinden zich de onderhandelingen betreffende de aankoop van de „Oase” nabij de brandwachtoren, zijnde een gebouw

voorzien voor de vestiging van een permanente wachter ter bewaking van het domein en voor de opslag van brandbestrijdings- en onderhoudsmateriaal, absoluut onontbeerlijk voor de toekomst maar ook nu reeds, nu werken uitgevoerd worden in de heide ?

De Voorzitter : De heer Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, heeft het woord.

Minister P. Akkermans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, er werden reeds 2 bouwvergunningen aan NV Distrigas afgeleverd voor :

– het bouwen van toebehorende bovengrondse installaties, namelijk gebouwencomplex, bij de aardgasopslagplaats te Wuustwezel-Hoogstraten op 23 december 1982 ;

– het bouwen en aanleggen van de boven- en ondergrondse installaties bij de aardgasopleiding te Wuustwezel-Hoogstraten op 26 januari 1983.

De aankoop van gronden door de Staat is een nationale bevoegdheid. In het gebied van de Kalmthoutse heide werd door het Vlaamse Gewest in 1982 4 ha, 42 a en 61 ca in der minne aangekocht. In de begroting 1983 zal een voldoende bedrag voorzien zijn om het beleid inzake aankopen in der minne verder te zetten.

Het openbaar onderzoek, betreffende de aanleg van de pijplijn is beëindigd en de uitgebrachte adviezen worden onderzocht.

In het vergunningsbesluit betreffende de gasvervoervergunning van 15 februari 1982, werden een aantal voorwaarden opgelegd die een maximale bescherming van het reservaat beogen.

In het machtigingsbesluit van 8 december 1982, tot het uitvoeren van werken in het landschap van de Kalmthoutse heide, werden eveneens strenge voorwaarden opgelegd tot maximale bescherming van het milieu.

Bij het afleveren van de bouwvergunning voor de pijplijn kunnen even-

Akkermans

eens gelijkaardige voorwaarden opgelegd worden.

Voor zover het eigendommen betreft van de Vlaamse Gemeenschap zal de instantie die het beheer heeft over deze eigendommen, in casu het bestuur van waters en bossen, ervoor zorgen dat eventuele schade zal hersteld worden.

Er zijn onderhandelingen aangevat, op **dit** ogenblik is het niet mogelijk hierover nadere inlichtingen te verstrekken.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over het gevolg dat zal gegeven worden aan het standpunt van de Raad van State inzake het bedrijf Phillips Petroleum te Tessenderlo

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Geyselings tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over het gevolg dat zal gegeven worden aan het standpunt van de Raad van State inzake het bedrijf Phillips Petroleum te Tessenderlo.

De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, Phillips Petroleum te Tessenderlo heeft reeds bij velen kwaad bloed gezet en voor heel wat kopbrekens gezorgd.

Naar aanleiding van aanhoudende klachten van omwonenden werden verscheidene parlementaire vragen gesteld. De Vlaamse regering deed niets meer dan een vermanende vinger opsteken en trof ook al één keer maatregelen.

De bewoners bleven echter de stank en misselijkheid aanklagen. Een be-

vredigende oplossing kwam immers nooit uit de bus.

Thans lees ik in de kranten dat de Auditeur van de Raad van State geadviseerd heeft het koninklijk besluit waarbij in september 1979 aan Phillips Petroleum te Tessenderlo een vergunning werd uitgereikt, nietig te verklaren. Deze uitspraak houdt in feite in dat dit bedrijf thans zonder wettelijke vergunning werkt.

Graag verneem ik van de geachte Minister welk thans zijn standpunt is nu de Raad van State adviseert Phillips Petroleum te sluiten en of de plaatselijke bevolking enige hoop mag koesteren op verbetering.

De Voorzitter : De heer Lenssens, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, bij de Raad van State werd in december 1979 een beroep ingediend, ten einde de vernietiging te bekomen van het koninklijk besluit van 11 september 1979, waarbij de vergunning tot exploitatie van het bedrijf Phillips Petroleum te Tessenderlo verleend werd.

Het auditoraat van de Raad van State heeft zijn verslag neergelegd op 12 januari 1983.

In dit verslag worden drie middelen van één verzoekende partij als grond aanvaard en wordt voorgesteld het koninklijk besluit te vernietigen.

Hieruit reeds besluiten dat het bedrijf zonder wettelijke vergunning werkt, is onjuist, daar de Raad van State nog geen uitspraak heeft gedaan over deze zaak.

Ik wacht dus de uitspraak van de Raad van State af en zal op dat ogenblik, naar gelang deze uitspraak, onderzoeken wat mij te doen staat.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de bodemvervuiling in Limburg en de in dat verband laattijdig genomen maatregelen

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Geyselings tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over de bodemvervuiling in Limburg en de in dat verband laattijdig genomen maatregelen.

De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, dames en heren, reeds vele jaren kon men vaststellen dat op bepaalde plaatsen in Limburg bomen en struiken dood gingen. Iedereen kende de boosdoener behalve de overheid, die het blijkbaar niet nodig achtte de reden hiervoor op te sporen.

De nu publiek gemaakte bezoedeling zou historisch zijn en sinds 1972 zou deze bevuiling niet meer toenemen.

Wat mij bijzonder verontrust, is het feit dat de regering reeds vele jaren op de hoogte is van deze bodemvervuiling en niets heeft gedaan om de bevolking te beschermen tegen deze industriële afval.

Het is opvallend dat nu, na vele jaren van inactiviteit, plots van regeringswege wordt geopteerd om de bevolking aan een medisch onderzoek te onderwerpen en de vereiste voorlichting te geven.

Kan de geachte Minister mij antwoorden op de volgende vragen ?

1. Sinds wanneer weet de Vlaamse Executieve dat de bodem in Lommel en omgeving met zware metalen bevuild is ?
2. Wat heeft de Executieve belet maatregelen te treffen om de bevolking te beschermen tegen deze industriële bevuiling en waarom werd de bevolking niet eerder hieromtrent ingelicht ?
3. De bodembevuiling zou niet meer toenemen sinds 1972. Waarom wordt nu pas de bevolking aan een medische

Geyselings

controle onderworpen en voorge-licht ?

4. Waarom reageerde het kabinet van Minister Lenssens verwonderd op de maatregel van Minister De Wulf die de bevolking aanraadt geen putwater meer te drinken ?

De Voorzitter : De heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, zoals het geachte lid terecht opmerkt is de bodemvervuiling in het noorden van de provincie Limburg een historisch verschijnsel. Tot 1940 werden in die streek non-ferro bedrijven geëxploiteerd zonder enige emissiebeperking van de verontreinigde zware metalen.

Na de Tweede Wereldoorlog verminderte de verontreiniging geleidelijk. In het begin van de jaren zeventig werd voornamelijk naar natte procédés overgeschakeld, waardoor de luchtverontreiniging aanzienlijk verminderd is.

Sinds enkele jaren werden deze problemen ernstig aangepakt en werden door diverse instanties metingen verricht en studies uitgevoerd inzake de bodemverontreiniging.

Deze onderzoeken vergen tijd omdat klimatologische en seizoengebonden parameters moeten worden nagegaan.

Een werkgroep van deskundigen en ambtenaren werd in februari geïnstalleerd en zal op korte termijn saneringsmaatregelen uitwerken.

Door de gezondheidsinspecteur werd inmiddels ook aan de gemeentebesturen van Lommel en Neerpelt adviezen inzake het gebruik van drinkwaterputten verstrekt.

Op dit vlak werk ik samen met de heer De Wulf, Gemeenschapsminister van Gezondheidsbeleid.

, **De Voorzitter :** Het incident is gesloten.

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over oorzaken en gevolgen van zure regens en de ter zake vereiste maatregelen

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Geyselings tot de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, over oorzaken en gevolgen van zure regens en de ter zake vereiste maatregelen.

De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, op 8 februari 1982 stelde ik op deze tribune het probleem van de zure regens. Toen reeds onderstreepte ik dat vele tientallen milieu-organisaties hieromtrent ernstig bezorgd waren.

De Minister gaf in zijn antwoord toe dat tijdens de jongste decennia het gehalte aan zwaveldioxyde en stikstofoxyde in de lucht is toegenomen, te wijten aan de groeiende industrialisatie. Hierin is, volgens de Minister, de jongste jaren echter een stagnatie opgetreden en werd in België, mede dank zij de aanwezigheid van kalk in de bodem, vrijwel nog geen schade, veroorzaakt door zure regens, waargenomen.

Recente TV-beelden en berichten in kranten hebben echter duidelijk aangetoond dat de aan zure regens te wijten schade zich verder verspreidt. Niet alleen de meren in de Scandinavische landen, maar ook bossen en velden in Duitsland, de Verenigde Staten en Canada zijn biologisch dood. In België werden inmiddels ook de eerste tekenen van zure-regenaantasting gesignaleerd en is de verdere uitbreiding in onze contreien een feit.

De verbrandingsgassen uit fossiele brandstoffen, met name zwaveldioxyde en stikstofoxyde zijn de oorzaak van deze milieuramp. Dit probleem rijst inderdaad op wereldschaal maar ook lokaal en daaraan kan iets gedaan worden.

Kan de geachte Minister mij antwoorden op de volgende vragen ?

1. De zure regens zijn een onmiskenbaar gevaar voor mens, dier en plant. Bij het uitblijven van spoedige en concrete maatregelen verwachten deskundigen een milieuramp. Wat wordt er ondernomen om hiertegen iets te doen ?

2. Waarom worden de middelen niet ter beschikking gesteld om het koninklijk besluit van 6 januari 1978 ter uitvoering van de wet van 28 december 1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging te wijten aan uitlaatgassen van verbrandingsinstallaties, te doen naleven ?

De Voorzitter : De heer Lenssens, Gemeenschapsminister van leefmilieu, waterbeleid en onderwijs, heeft het woord.

Minister J. Lenssens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in de toelichting bij de begroting 1983 (pagina 16 en volgende) heb ik gesteld dat de verzuring van het leefmilieu onze prioritaire aandacht verdient.

Tevens verwijs ik in de toelichting naar de Europese Richtlijn van 15 juli 1980, die normen vastlegt voor zwaveldioxyde en zwevende stof, en die een aanpassing van onze reglementering vereisen voor de industriële verbrandingsinstallaties.

Op nationaal vlak wordt overwogen de algemene produktienormen voor het zwavelgehalte van vloeibare brandstoffen aan te passen.

Inzake de toepassing van het koninklijk besluit van 6 januari 1978, kan ik meedelen dat informatieinitiatieven worden genomen via de leefmilieucampagne, om alle gebruikers van verbrandingsinstallaties te overtuigen dat de naleving van de voorschriften niet alleen milieusanerend, maar eveneens energie- en kostenbesparend zijn.

Ter zake kan ik nog meedelen dat de uitbouw van de structuur van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap zijn voltooiing nadert, waarbij controlediensten inzake deze reglementeringen voorzien worden.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer W. Seeuws tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over het lamleggen van het overheidsinitiatief Mediabib

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Seeuws tot de heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over het lamleggen van het Overheidsinitiatief Mediabib.

De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in de initiatiebrochure van mediabib staat te lezen dat de gewijzigde financieel-economische omstandigheden ons moeten aansporen om de overheidssteun zo efficiënt mogelijk te besteden.

Mediabib werd hiervan een voorloper genoemd : met relatief weinig kosten wordt aan het vormingswerk een inhoudelijke en kwalitatieve steun gegeven, toegankelijk voor iedereen uit de sector. Dank zij een samenwerking tussen BRT, Sabam en Nederlandse Cultuur, kon het sociaal-culturele werk beschikken over audiovisueel materiaal. BRT-producties met bijhorende documentatiemappen die nuttig kunnen gebruikt worden bij het vormingswerk, worden door het departement van Nederlandse Cultuur ter beschikking gesteld.

Sinds het ontstaan ervan in 1980 werd door het publiek dankbaar gebruik gemaakt van Mediabib. De aanvragen om produkties uit te lenen, gingen in stijgende lijn : van 500 in 1980 naar 1.200 in 1981 en 2.000 in 1982.

Nochtans is er door de huidige Gemeenschapsminister van cultuur weinig aandacht besteed aan dit initiatief.

De werkgroep die moest adviseren over nieuwe produkties, kwam sinds één jaar niet meer bijeen.

Er werden dus ook geen nieuwe produkties voorgesteld. In het driemaandelijks tijdschrift van mediabib, wordt sinds één jaar steeds hetzelfde aanbod

overgeschreven.

Mag ik van de geachte Minister vernemen wat de reden is voor het lamleggen van dit overheidsinitiatief ?

De Voorzitter : De heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, heeft het woord.

Minister K. Poma (ob de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, mediabib is een bibliotheek van de dienst volksontwikkeling, die educatieve programma's, opgenomen op video-cassettes, enerzijds van BRT open-net uitzendingen, en anderzijds van filmmateriaal, geleverd door diverse instanties, ter beschikking stelt van het culturele verenigingsleven.

Ik kan mededelen dat het geenszins mijn bedoeling is om het overheidsinitiatief „Mediabib”, lam te leggen vermits de werking steeds gunstiger evolueert, zoals blijkt uit de door de achtbare collega aangehaalde cijfers.

Ik moet er trouwens op wijzen dat in tegenstelling tot wat de tussenkomst van collega Seeuws zou doen geloven er wel degelijk in 1982 een aantal nieuwe programma's opgenomen werden. De lijst van deze programma's volgt hierna :

Programma's die in het aanbod van „Mediabib” zijn opgenomen :

Van de Koning Boudewijn Stichting (gratis)

1. „'t Zijn ook mensen”
Over gastarbeiders.

2. „Belg, ja of neen”
Over de tweede generatie gastarbeiders.

3. „Kopen op verdriet”
Informatie over verbruikerskredieten.

4. „Dan is er altijd het OCMW nog”
Voorlichtingsprogramma over de functies van de Openbare Centra voor Maatschappelijk Werk.

Van de Stichting Film en Wetenschap

„Inleving”
Vaardigheden die kunnen toegepast worden in het vormingswerk, om an-

deren beter te leren begrijpen.

Van de Rijksvoorlichtingsdienst Nederland

„De kleine Vuren” (IKON)
Over ontwikkelingen in de Derde Wereld en meer in het bijzonder op Java.

Van Teleac

Reeks uitzendingen over Communicatie.

Van Thames-Television Engeland (via B evrijdingsfilms Leuven)

Tien afleveringen van de reeks „Viewpoint”, over de massamedia :

1. „Geloof me”
Ideeën van mensen kunnen worden gevormd door communicatie.

2. „Communicatie is controle”
In de geschiedenis werd communicatie soms gebruikt om controle uit te oefenen.

3. „Geld spreekt”
De advertentie-industrie spreekt een symbolische taal die het publiek aanspreekt.

4. „Nieuwsverhaaltjes”
De verschillende stadia die leiden tot de totstandkoming van nieuws.

5. „Liefdesverhaaltjes”
Soms bestendigen de media stereotype rollen van man en vrouw.

6. „Echt gebeurd”
Het onderscheid tussen fictie en realiteit.

7. „De lolfabriek”
Het onderscheid tussen ontspanning en informatie.

8. „Showbusiness”
Financiële en politieke drukkingsgroepen kunnen soms de boodschappen beïnvloeden.

9. „Geen toegang”
De gewone mens kan niet zomaar zelf programma's maken. Massamedia hebben beperkingen.

10. „Actie”
Alternatieven en technieken voor het

Poma

vormingswerk om zelf actie met (kleinschalige) media om te gaan.

Van de Nationale Dienst voor Afzet van Land- en Tuinbouwprodukten.

“Alles weten over melk”

Een algemeen beeld over alles wat met zuivelprodukten heeft te maken.

Van de stad Antwerpen

“Vlaamse schrijvers in de wereld,,

Wel is juist dat de commissie die instaat voor de selectie van de programma's voor Mediabib quasi geen werk had en dit alleen omwille van het feit dat de BRT een overeenkomst ter zake met mijn departement nog steeds niet heeft ondertekend. De BRT wenst een hogere vergoeding.

Gezien de krappe budgetten op elk artikel van mijn begroting, dus ook op dit van “Educatieve TV”, zou deze financiële vraag van de BRT het hele project op de helling kunnen zetten. Het ligt hoe dan ook in mijn bedoeling met de BRT zo vlug mogelijk tot een overeenstemming te komen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer N. De Batselier tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over asfalteringswerken in de Scheldepolder te Zele-Dijk en een mogelijke bescherming van dat natuurgebied

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer De Batselier tot de heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over asfalteringswerken in de Scheldepolder te Zele-Dijk en een mogelijke bescherming van dat natuurgebied.

De heer De Batselier heeft het woord.

De heer N. De Batselier (op de tribu-

ne) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Vice-Voorzitter, dames en heren, de Scheldepolder te Zele-Dijk is een natuurgebied dat op het gewestplan wordt aangeduid als “gebied met grote agrarische en ecologische waarde”. Volgens ingewonnen inlichtingen zijn daar op 11 februari 1983 werken begonnen om op de binnendijk een geasfalteerd pad aan te brengen. Dit betekent dat aan de natuurlijke plantengroei een onherstelbare schade zal worden toegebracht. Deze werken zullen resulteren in motorverkeer met alle nadelige gevolgen van dien voor vele zich daar bevindende vogelsoorten en kleine zoogdieren.

Is het mogelijk deze herstellingswerken op een alternatieve, maar evenwaardige en milieuvriendelijke manier uit te voeren, zonder gebruik te maken van asfalt ?

Kan de mogelijkheid om dit natuurgebied te beschermen worden nagegaan ? Kan men daarom niet een voorlopige bescherming toepassen zodat de aan de gang zijnde werken ophouden ?

Minister Galle schreef u over dit dossier reeds op 17 november 1982. U antwoordde hem op 7 november 1982 dat uw administratie een onderzoek zou instellen.

Op 22 december 1982 schreef ik u, mijnheer de Minister, voor een standpunt inzake het dossier. Op 12 januari 1983 meldt u mij dat de administratie aan een grondig onderzoek bezig is.

Aangezien deze zaak heel dringend wordt en de brief van Minister Galle reeds dateert van 17 november 1982, moge ik u beleefd verzoeken mij heden de stand van zaken te geven van dit dossier en zou ik graag weten of u een voorlopige bescherming overweegt.

De Voorzitter : De heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, heeft het woord.

Minister K. Poma (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in de eerste plaats moet ik het geachte lid meedelen dat precies omwille van de veiligheid en de gemakkelijke bereikbaarheid van de dijken

de dienst der Zeeschelde verplicht was om voor het wegdek een homogeen materiaal te gebruiken.

Toch is bij deze werken wel terdege gedacht aan het milieuvriendelijk karakter van de streek.

Het is namelijk de bedoeling om deze dijkweg enkel open te stellen voor de stille recreatie zoals wandelen en fietsen en, waar nodig, voor de lokale landbouwbehoeften.

Bovendien moet erop gewezen worden door de speciale samenstelling van de asfalt, met name gemengd met een grindlaag, de bedoelde weg een landelijke, bruine kleur zal hebben in tegenstelling tot de zwart-grijze auto-wegasfaltlagen.

Wat de bescherming van het bedoelde gebied betreft, kan ik meedelen dat reeds op 7 december 1982 aan de Rijksdienst voor Monumenten en Landschapszorg opdracht werd gegeven om ter zake een grondig onderzoek in te stellen.

De bevoegde diensten deelden mij evenwel mee dat een dergelijk onderzoek naar de natuurwetenschappelijke waarde van een landschap enkel en alleen kan gebeuren in het bloeiseizoen. De resultaten kunnen dus pas in het najaar van 1983 verwacht worden.

Van zodra ze bekend zijn, zal overwogen worden om een voorstel tot bescherming over te maken.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag van de heer F. Geyselings tot de heer K. Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de besparingen en het personeelsbeleid in de bibliotheeksector

De Voorzitter : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Geyselings tot de heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, over de besparingen en het personeelsbeleid in de bibliotheeksector.

Voorzitter

De heer Geyselings heeft het woord.

De heer F. Geyselings (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, het openbare-bibliotheekwezen in Vlaanderen verwacht opnieuw onaanvaardbare besparingen, waarvan het meent het slachtoffer te worden.

De dienstverlening aan het publiek werd reeds ingevolge de verlaging van het aantal openingsuren en een vermindering van het boekenbezit met 20 ten honderd afgezwakt. Bovendien werd de bibliotheeksector met het „crisisbesluit” van 1 juli 1982 een inlevering van 30 ten honderd opgelegd. Hierdoor gingen vele tientallen arbeidsplaatsen verloren.

Kan de geachte Minister mij antwoorden op de volgende vragen ?

1. Ingevolge het voornoemd besluit van 1 juli 1982 werd de personeelssterkte van de openbare bibliotheken met 20 ten honderd verminderd. Niet-tegenstaande de verdere afbouw die de openbare bibliotheken nog verwachten, wordt bij de RVA een versnelde opleidingscursus voor bibliothecarissen gegeven. Wat is de precieze bedoeling van deze versnelde opleidingscursus en hoe past dit initiatief in het kader van de versoberingspolitiek die de Vlaamse regering in deze sector meent te moeten voeren ?

2. Vele openbare bibliotheken zouden snel groeiende uitleencijfers noteren, wat erop wijst dat het publiek meer dan voorheen gebruik maakt van deze openbare service. Is het in dit geval opportuun deze positieve wending weer af te zwakken door meer lasten te leggen op de werkingskosten van de openbare bibliotheken en de personeelsbezetting af te remmen ?

De Voorzitter : De heer Poma, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cultuur, heeft het woord.

Minister K. Poma (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, aansluitend bij zijn vraag wens ik het geachte lid er vooraf op te wij-

zen dat de “opleiding van bibliothecarissen”, een samenwerkend initiatief is tussen de Dienst Openbaar Bibliotheekwerk en de RVA.

De opleiding bestaat in feite uit twee delen :

a) een elementaire opleiding die loopt over 96 lessen, van 9 tot en met 27 mei 1983, waarna men de „Akte van Bekwaamheid tot het houden van een Openbare Bibliotheek”, kan behalen indien men slaagt in de examens (week van 13 juni).

b) de eigenlijke “Leergang voor Bibliotheekwetenschappen” die loopt over 547 lessen, vanaf 15 september 1983, waarna men het diploma voor het houden van een Openbare Bibliotheek, behaalt.

Deze cursussen lijken mij duidelijk verantwoord en wel om volgende redenen.

1. Er bestaat geen enkel Rijksinitiatief op dat vlak. Wel zijn een aantal opleidingscentra gekend in het Vrij Onderwijs en enkele in het Stedelijk of Provinciaal Onderwijs, met name te Antwerpen en te Brussel.

2. Het voornoemd initiatief betreft ook duidelijk een dagopleiding, die evenveel uren zal tellen als de andere opleidingen in avond- en week-end onderwijs. Het richt zich dus tot werklozen (met een universitair diploma). De cursus wordt bovendien georganiseerd binnen de RVA-begroting.

3. Bovendien is deze opleiding niet uitsluitend bestemd voor leidinggevende bibliothecarissen, maar is ze ook bijzonder belangrijk voor medewerkers die eventueel in deze sector willen tewerkgesteld worden.

Ten slotte moeten wij ons erop voorbereiden dat de toepassing van de cumulatieve wetgeving tot gevolg zou kunnen hebben dat een groot aantal bibliothecarissen die deze functie thans cumuleren met een andere betrekking van dit bibliothecarisschap zouden afzien. Er mag dan geen vacuüm ontstaan.

Al het voorafgaande in acht genomen, lijkt er mij geen enkele reden voldoende gegrond om van dit initiatief af te zien.

Mag ik vervolgens, wat het tweede deel van de vraag betreft, het geachte lid erop wijzen, dat het zogenaamde „crisisbesluit” van 1 juli 1982 :

a) een 20 procent vermindering voor aankoop van nieuwe boeken, en

b) een 30 procent vermindering voor afvoer van verouderde werken toelaat.

Door deze maatregel blijven de bibliotheken die minder financiële inspanningen leveren nog erkenbaar.

Het gaat dus geenszins om een verplichting, maar wel om een mogelijkheid.

Bovendien wens ik het geachte lid erop te wijzen dat de aankoop van boeken volledig ten laste valt van de gemeente. Dit punt van het besluit is dus niet bedoeld om besparingsredenen voor de Vlaamse Gemeenschap.

Wat de subsidieerbare personeelsformatie van leidinggevend personeel betreft, heeft het voornoemde crisisbesluit een beperking opgelegd tot 80 procent van de oorspronkelijke formatie, voor zover althans deze personeelsleden nog niet in dienst waren.

Het betreft dus alleen een afremming op de aanwervingen ten laste van de Vlaamse Gemeenschap, en dit enkel om budgettaire redenen.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : De tot Minister Buchmann gerichte mondelinge vraag van de heer Van Belle wordt, in overleg met de betrokkenen, naar woensdag 23 maart verschoven.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES

Wiiziging onder de vaste leden

De Voorzitter : Dames en heren,

– door de VU-fractie wordt voorgesteld in de Commissie voor onderwijs de heer Vandekerckhove als vast lid te vervangen door de heer Vemiers ;

– door de SP-fractie wordt voorgesteld in de Commissie voor ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud de heer Carpels als vast lid te vervangen door de heer Marmenout.

Geen bezwaar ? (**Nee**)

Aldus is besloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983

– 6 (1982-1983)-Nrs. 1 en 2

– 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983

– 8 (1982-1983)-Nrs. 1 (Bijlagen 1 tot VII) tot 5

– 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 67,9)

Interpellatie van de heer W. Peeters tot mevrouw R. Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra

Interpellatie van de heer W. Peeters tot de heer P. Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde zijn het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse

Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 en het ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 met de daaraan toegevoegde interpellaties van de heer Walter Peeters tot mevrouw Steyaert, Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg, over de gevolgen van de voorgenomen besparingen voor de revalidatiecentra en tot de heer Akkermans, Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening, landinrichting en natuurbehoud, over de gedwongen ruilverkaveling te Sint-Gillis-Waas. Mede namens het Bureau stel ik voor dit begrotingsdebat te structureren als volgt.

Vandaag zal Minister Geens of Minister Schiltz bij wijze van algemene inleiding allereerst het woord voeren.

Vervolgens zullen de heren Vermeiren en Constant De Clercq hun verslag uitbrengen, respectievelijk over de middelen- en de uitgavenbegroting.

Nadien horen wij de leden die daarop willen inhaken, omtrent zowel de middelen- als de uitgavenbegroting, maar die nog niet over de specifieke materies van de uitgavenbegroting zouden handelen, want die gelegenheid komt later.

Vanavond kunnen wij dan besluiten met de artikelsgewijze bespreking van de middelenbegroting.

Morgen, dinsdag 22 maart, zouden wij eerst de bespreking houden over de materie waarvoor Minister Geens bevoegd is, met name economie en werkgelegenheid, en daarna een van de materies waarvoor Minister Lenssens bevoegd is, met name leefmilieu en waterbeleid.

Woensdag 23 maart bespreken we een van de materies waarvoor Minister Poma bevoegd is, met name culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming, en vervolgens de materie waarvoor Minister Buchmann bevoegd is, met name huisvesting.

De overige materies zullen onmiddellijk na het Paasreces, namelijk in de week van 18 april, worden behandeld.

Is de Raad het daarmee eens ? (**Instemming**)

De algemene bespreking is geopend.

De heer Schiltz, Gemeenschapsminister van financiën en begroting, heeft het woord.

Minister H. Schiltz (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in afspraak met collega Geens valt mij hier de eer te beurt voor de Raad een bondige algemene inleiding te geven bij de middelen- en uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983.

In de eerste plaats wens ik mijn waardering te betuigen voor het werk van alle verslaggevers, enerzijds de verslaggever van de Commissie voor financiën en begroting en anderzijds de verslaggevers van de onderscheiden gespecialiseerde commissies, voor het door hen gepresteerde werk. Dit heeft geleid tot een omvangrijk en naar mijn mening degelijk gestructureerd document. Daaruit blijkt hoe verscheiden het actieterrein van de Vlaamse regering is, hoe groot de verwachtingen en – wie had het anders verwacht – de wensen zijn van onze mensen, gezinnen, ondernemingen en instellingen in het kader van het Vlaamse overheidsbeleid, maar ook hoe beperkt en begrensd onze financiële middelen in vergelijking met deze verwachtingen zijn.

De door de Vlaamse Executieve voorgedragen begroting voorziet voor 1983 in totaal 66,3 miljard frank uitgavenkredieten, tegenover globaal 63,2 miljard frank lopende en kapitaalontvangsten, dit wil zeggen een tekort van 3,2 miljard frank, hetzij 5 procent.

Deze naakte cijfers in verband met de begrotingsraming- en vooruitzichten vergen nochtans, denk ik, enige commentaar om hen te situeren in het principiële begrotingsbeleid van de Vlaamse regering.

Zoals aangekondigd in de beleidsverklaring en zoals verleden jaar reeds gebeurde, hebben wij een eenheidsbegroting voorgelegd, dit zowel op het vlak van de middelen als van de uitgaven. Dit beginsel werd technisch vervolmaakt en verfijnd zodat wij thans,

Schiltz

niet alleen politiek, maar ook technisch documentair van een eenheidsbegroting kunnen spreken.

Bovendien en dit is misschien wel belangrijker, werd de uitgavenbegroting geherstructureerd volgens een functioneel schema. Dat beantwoordt aan het organigram dat de Vlaamse regering voor de organisatie van de Vlaamse administratie heeft aangenomen.

Aldus werden de onderscheiden beleidsmateries in afzonderlijke secties gegroepeerd. Hierdoor wordt de beleidsmatige analyse en de beoordeling van de diverse begrotingskredieten vergemakkelijkt en zal men ook, in de toekomst althans, gemakkelijker tot een jaarlijkse vergelijking overgaan. Aldus zullen de verschuivingen en de prioriteiten voor de Raad beter waarneembaar zijn.

Deze doorzichtige structuur van onze begroting samen met de begeleidende algemene toelichting en een samenvatting van de functionele en economische karakteristieken moeten een snel politieke inzicht in de cijfergegevens vergemakkelijken.

Op het inhoudelijk vlak tracht de Vlaamse regering het verantwoord en orthodox budgettaire beleid dat zij had aangekondigd verder te zetten, binnen het vrijwel inelastische kader van de middelen en rekening houdend met een aantal onzekerheden omtrent de verdere evolutie van onze budgettaire situatie, meer bepaald in verband met de financiële oplossing voor de lasten van het verleden.

De dotaties bedoeld in de wet van 9 augustus 1980 belopen voor 1983 : 56,8 miljard, hetzij een stijging met 5 miljard frank tegenover 1982, hetzij 9,6 procent.

Het bedrag van de zogenaamde „kleine” dotatie evenwel is in absolute cijfers ongewijzigd gebleven en de toename van de ristomo's met bijna 3 miljard frank in absolute cijfers is enkel en alleen de tegenpost voor de aangroei van onze uitgaven veroorzaakt door het overhevelen van de administratie waarvan de kosten voortaan ten laste van de Vlaamse Ge-

meenschap vallen.

Het respectievelijk aandeel van de dotaties en ristomo's in onze gezamenlijke begroting bedraagt 93,4 procent en 5,9 procent. De procentuele stijging van de grote dotatie wordt aldus gedeeltelijk geneutraliseerd door de blokkering van de kleine dotatie en van de ristomo's.

Gelet op het feit dat de eigen financiële middelen – ik heb dit in de commissie technisch toegelicht, – vooralsnog buiten ons bereik liggen en leningen voor ons, althans in de gegeven omstandigheden, enkel een wanhoopsuitweg zouden kunnen zijn, kan ik niet genoeg de nadruk leggen op de inelasticiteit van onze inkomsten. Delicet-spending, schuldbegroting en struisvogelpolitiek, hebben op dit ogenblik bijgevolg niet de minste zin. Onze inkomsten liggen vast, afgezien van enkele onbeduidende correcties, zoals herziening van het inflatiepercentage op het einde van het jaar, de werkelijke kosten van de administratie vergeleken met de vooraf berekende kosten, enzovoort. Met die inkomsten en met niets anders moeten wij onze uitgaven dekken.

Om het voorziene begrotingstekort enigszins binnen de perken te houden, werd het investeringsprogramma voor 1983 noodgedwongen ingekrompen met ongeveer 15 procent tegenover het aangepast programma 1982, dat op zijn beurt reeds een inkrimping betekende tegenover het originele programma 1982.

Dit investeringsprogramma belooft 27,3 miljard frank. Prioriteit met het oog vooral op het tewerkstellingseffect en ook op de budgettaire beheersbaarheid werd gegeven aan de afwerking van reeds aangevatte projecten en aan snel realiseerbare arbeidsintensieve projecten.

Naast de inkrimping van het investeringsprogramma werden vanzelfsprekend ook andere besparingen en beperkingen ingevoerd in diverse sectoren.

Met weglating van de lasten van het verleden, waarop ik onmiddellijk terugkom, werd de stijging van de nor-

male uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap voor 1983 tegenover de aangepaste begroting voor 1982 beperkt tot 2,2 procent. Dit percentage ligt gevoelig beneden het inflatieritme.

In het kader van een betere beheersing van de begrotingsuitgaven en een orthodoxe financiering werd beslist de préfinanciering van toelagen te verminderen op een geleidelijke en systematische wijze. Zo wordt de subsidiëring van werken in verband met de waterzuivering en de bouw van slachthuizen in 1983 volledig gebudgetteerd. Tevens wordt de préfinanciering van de toelagen in de sector van het gezondheidsbeleid en de bijstand aan personen met 25 procent verminderd ten aanzien van 1982 en rechtstreeks overgeheveld naar de budgettaire sector. Ook het beginsel van de annaliteit, de jaarlijkseheid, van de begroting werd in ere hersteld door een einde te maken aan de overboeking van niet opgebruikte kredietdelen van 1982 naar 1983.

Met haar strikt begrotingsbeleid wil de Vlaamse Executieve in elk geval vermijden dat hypotheeklen gelegd worden op onze toekomst.

Deze begrotingsdiscipline, waaraan de Vlaamse Executieve zich collegiaal wenst te houden noopt ook tot een bezinning over de samenwerking in dit verband met de Vlaamse Raad en over de methodologische benadering en behandeling van onderhavige ontwerpen van begrotingsdecreten door de commissies en door de Raad.

Wij wensen er geen zweem van twijfel over te laten dat de Vlaamse Raad uiteraard zijn informatie-, controle-, appreciatie-, amenderings- en goedkeuringsrechten volledig moet kunnen uitoefenen. De Vlaamse Executieve wil de Raad hierbij tegemoet komen en er dient wellicht eens grondig te worden nagedacht over de procedure die moet worden gevolgd teneinde tot een optimale samenwerking te komen en misverstanden te vermijden.

Het moet mogelijk zijn de gespecialiseerde commissies nauwer en tijdiger te betrekken bij de beleidslijnen en begrotingsprioriteiten en dit binnen

Schiltz

de financiële marges en mogelijkheden.

De ervaring van dit jaar heeft alleszins aangetoond hoe moeilijk het is in verschillende commissies apart te oordelen over het uitgavenpatroon weerhouden voor de verschillende functionele onderdelen van de uitgavenbegroting, zonder tevens grondig ingelicht te zijn over de globale inkomstenbegroting.

Misschien, de Raad zal mij deze suggestie vergeven, ware het daarom nuttiger, vooraleer de uitgavenbegroting in de verschillende commissies te laten behandelen, eerst de middelenbegroting in de voltallige Raad te laten bespreken. Aldus zouden alle leden beter ingelicht zijn over de budgettaire marge waarbinnen de prioriteiten inzake de uitgaven moeten gelegd worden.

Vanzelfsprekend wenst de Vlaamse regering in niets de souvereine appreciatie van de Raad over eventuele heroriënteringen van uitgavenmassa's binnen deze marges te betwisten of te bemoeilijken.

Gezien de financiële situatie waarin de Vlaamse Gemeenschap zich bevindt en het geraamde begrotingstekort voor 1983, kan, daarover bestaat niet de minste twijfel, de Vlaamse Regering evenwel moeilijk de verantwoordelijkheid nemen om amendementen van de commissies of van de Raad te aanvaarden, waarbij sommige kredieten zouden worden verhoogd zonder een overeenkomstige vermindering van andere begrotingsposten, hetzij in hetzelfde hoofdstuk, hetzij in andere hoofdstukken van de algemene begroting.

Eén van de grote onzekerheden is hoe dan ook het probleem van de lasten van het verleden. Dit is reeds duidelijk geworden bij de behandeling einde vorig jaar van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1982.

Op 12 januari 1983 heeft de Vlaamse Regering beslist in de uitgavenbegroting geen rekening te houden met las-

ten die voortvloeien uit verbintenissen genomen vóór 1980, terwijl in de middelenbegroting voor de terugvoering van de ten onrechte gedane betalingen en voor de saldi uit het verleden een artikel „pro memorie” wordt ingeschreven.

Om misverstanden te vermijden is het goed te preciseren over welke lasten het gaat en hoe deze zijn gegroeid.

In de nationale jaarlijkse begrotingswetten werden in het verleden niet alleen machtigingen tot betaling, met andere woorden ordonnanceringskredieten en niet-gesplitste uitgavenkredieten ingeschreven, zoals de comptabiliteitswetten voorzien. In afwijking van deze orthodoxe budgettaire regelen werden eveneens budgettaire bepalingen aangenomen die toelieten vastleggingsmachtigingen, buiten de vastleggingskredieten en andere verbintenissen aan te gaan, tot een bepaald bedrag.

Ingevolge deze machtigingen werden namens de Staat, dus buiten begroting, verbintenissen aangegaan die resulteren in financiële lasten welke latere begrotingsjaren bezwaren onder de vorm van uitgaven voor intresten, aflossingen, kapitaalpremies en rentetoelagen.

Dat zijn als het ware toelagen tot verbintenissen die werden gepland, maar niet in de begrotingstabellen of de bijkredieten voorkwamen en vanzelfsprekend tot gevolg hadden dat de overheid schulden kon aangaan waarvan de aflossing bij latere begrotingen wel te voorschijn zou komen.

In verband met aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet betrof het hier meer bepaald de machtiging om verbintenissen aan te gaan en leningsmachtigingen te geven aan de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, de Nationale Landmaatschappij en het Woningfonds van de Bond van Grote en Jonge Gezinnen.

Het stelsel van prefinanciering werd toegepast in de sector van de bouw- en saneringspremies, die dus werden uitgekeerd met geleende gelden, die vanzelfsprekend nadien moesten werden terugbetaald. Dit gebeurde even-

eens in de sector van de toelagen aan openbare besturen op het vlak van openbare werken en waterdistributie en waterzuivering en in de sector van de toelagen aan industriële ondernemingen voor hun investeringen voor de zuivering van industrieel afvalwater.

Tenslotte is er een derde categorie : zonder dat een beroep werd gedaan op leningen of prefinanciering, werden in de sector Economische Zaken en Middenstand, ten laste van het Fonds voor de Economische Expansie en de Regionale Reconversie, vastleggingsmachtigingen gegeven, ten einde aan ondernemingen voor hun investeringen, kapitaalpremies en rentetoelagen te verlenen en waarvan de uitbetaling gespreid is over enkele jaren.

De uitgaven die uit deze machtigingen en verbintenissen resulteerden waren reeds omvangrijk in 1980 : 11.168,3 miljoen frank of 51 procent van de totale uitgaven van de begroting van het Vlaamse Gewest voor het begrotingsjaar 1980. Op dat ogenblik was de eigenlijke begroting volgens artikel 107quater reeds voor de helft opgeslorpt door vroeger aangegane afspraken. Deze categorie uitgaven is inmiddels gestegen tot 20.495 miljoen frank in de aangepaste begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor 1982 en zou in 1983 gestegen zijn tot 27.210,4 miljoen frank indien wij niet hadden ingegrepen. Dit betekent op 4 jaar een stijging met 16.542 miljoen frank of + 148 procent. De dotatie daarentegen is de laatste twee jaar met 18 procent gestegen, en zelfs als men daar nog een paar procenten bijvoegt voor de vorige twee jaren dan ziet men waar het grote gevaar schuilt.

Bij het uitdokteren van het financieersmechanisme van de staatshervorming van 1980 wist men wel degelijk dat de Gemeenschappen en Gewesten voor een aangroei van hun uitgaven zouden komen te staan ingevolge debudgetteringsmechanismen uit het verleden, onder meer in de sector huisvesting, maar daar niet alleen. Bij de behandeling van de wet van 1980 in de Kamer van Volksvertegenwoordigers heeft men erop gewezen dat men zich mocht verwachten aan een

Schik

stijging van de financiële behoeften van de Gemeenschappen en Gewesten die alleszins hoger zou zijn dan de te verwachten stijging van het indexcijfer.

Men heeft toen wel degelijk beloofd dat men dit stijgingsritme zou opvangen, niet door een aanpassing van de dotaties maar door het stijgingsritme van de *ristorno's*. Inmiddels staat men nog altijd aan het wettelijk minimum *minimorum*, verhoogd met de werkingskosten voor de overheveling van de administratie.

Dit is een budgettaire aangroei die vanzelfsprekend geen enkele verzachting inhoudt van het probleem dat ik u heb geschetst, vermits tegenover deze inkomsten automatisch equivalente uitgaven staan. Aangezien in 1982 – wat ik de inrijperiode zou noemen – gebleken is dat geen enkele wetsbepaling van de wetten van 1980 uitdrukkelijk voorschrijft dat de financiële lasten, die voortvloeien uit verbintenissen aangegaan vóór 1980 in naam van de Staat, automatisch moeten worden overgenomen door de nieuwe rechtspersonen – de gemeenschappen of de gewesten – besliste de Vlaamse regering hiervoor geen kredieten in de begroting in te schrijven in afwachting van nader overleg met de centrale regering en een wettelijke regeling ter zake.

In de Commissie voor financiën en Begroting is men dit standpunt van de Vlaamse Executieve bijgetreden. Indien aan dit probleem in de eerstkomende maanden geen afdoende oplossing wordt gegeven, zullen ongetwijfeld – en wij moeten de moed hebben om dit in alle duidelijkheid te stellen – grote financiële moeilijkheden rijzen, onder meer ook voor de gemeenten, die leningen tot financiering van het Staatsaandeel hebben opgenomen. Dit geldt eveneens voor de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting en eveneens voor de privé-sector, onder meer voor een aantal ondernemingen die zich afvragen aan welke instantie zij hun factuur moeten aanbieden en bij welke instantie zij voor de betaling moeten aankloppen.

Wij begrijpen bijgevolg ten volle de

bezorgdheid die gerezen is bij vele leden van deze Raad, met name in de Commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden en in de Commissie voor het Leefmilieu en het Waterbeleid.

Het spreekt vanzelf dat wij voor deze bekommernis niet ongevoelig zijn en dat wij in de mate van het mogelijke zullen pogen voor de eerstvolgende vervaltermijn vooral voor de gemeenten is dat 1 april, een tijdelijke oplossing te vinden die ons principiële standpunt niet hypothekeert. Wat de ondergeschikte besturen betreft moeten wij beseffen dat het probleem ook in zijn volle omvang zal worden gesteld op 1 juli aanstaande, wat niet ver meer af is.

Ik begrijp dan ook ten volle de bezorgdheid die tot uiting is gekomen zowel bij de ondergeschikte besturen als bij de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting en verder bij de ondernemingen waarvan de rekeningen onbetaald blijven.

Deze bezorgdheid heeft zich vertaald in sommige amendementen die in commissies werden ingediend en waarvan er sommige in de Commissie werden goedgekeurd.

Anderzijds moet mij toch van het hart dat men zich ter zake dreigt te keren tegen de zwakste schakel in de keten, tegen de minst draagkrachtige medespeler in het geheel.

Met de grootste nadruk zou ik diegenen, die het initiatief hebben genomen om hun bezorgdheid in dit verband te vertalen naar de begroting toe, willen vragen dat zij zouden trachten te begrijpen, dat door de positie van de Vlaamse regering te verzwakken of te doorbreken, door de indruk te wekken dat wat er ook moegebeuren wij uiteindelijk toch wel zullen bijdraaien of toegeven en betalen, dat daar door onze onderhandelingspositie tegenover de centrale regering natuurlijk gevoelig wordt verzwakt met het gevolg dat wij in de loop van de jaren in een compleet budgettair slop zouden worden geduwd.

Geachte collega's, ik moet u toch nog eens de brutale huiveringwekkende

cijfers onder ogen brengen. Indien wij die beslissing in januari niet hadden getroffen, dan hadden wij 10 miljard meer uitgaven op onze begroting moeten inschrijven.

Iedereen zal het met mij eens zijn dat er binnen de marge van onze uitgavenbegroting misschien links of rechts nog een heroriëntering mogelijk is, dat er misschien met de grootste gestrengheid hier of daar enkele miljoenen uitgaven zouden kunnen worden geschrapd, in het allernoodzakelijkste geval, maar dat toch werkelijk gewoon voor het functioneren van onze instellingen en diensten en voor het volgen van de beleidsopties die vorige jaren werden genomen, ons uitgavenpakket niet meer samendrukbaar is. Wanneer aan dit uitgavenpakket nog eens 10 miljard lasten uit het verleden moeten worden toegevoegd, zal ons deficit 13 miljard bedragen. Dit zou betekenen dat wij nu reeds met mathematische zekerheid kunnen berekenen dat wij volgend jaar – om het in commerciële termen te zetten – failliet zijn en onze boeken moeten neerleggen zodat wij evenmin de subsidies als het personeel, enzovoort, nog kunnen betalen zonder de noodgreep, de noodrem – indien wij financiers vinden die ons kredietwaardig genoeg achten, wat een vraagteken is – van de leningen zonder enige zekerheid hoe wij deze de daaropvolgende jaren kunnen afbetalen.

Dit zijn de cijfers. Wij moeten dus bij de discussie hierover met de centrale regering een duidelijke en ondubbelzinnige positie kunnen innemen. De Vlaamse regering mag niet worden „gedribbeld” door het feit dat de centrale regering zou kunnen verwijzen naar de houding die de Vlaamse Raad aanneemt, indien deze minder strak zou zijn dan wat wij als uitgangspositie hebben aangenomen. Bij de discussie over het wetsontwerp houdende regeling van de saldi van inkomsten en uitgaven en de lasten van het verleden, moeten wij tegenover de centrale regering duidelijk kunnen stellen dat overname van de verplichtingen moet gepaard gaan met het ter beschikking stellen van de noodzakelijke financiële middelen, volgens het financieringsmechanisme dat in 1980 werd toegezegd. Zo niet, dan worden

Schiltz

– ik herhaal het – de Gemeenschappen en Gewesten van meet af aan door onze erfenis uit het verleden in het financieel slop geduwd.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren collega's, in die omstandigheden is het natuurlijk niet verwonderlijk dat, gelet op onze precaire inkomstsituatie, een dynamisch expansief uitgavenbeleid niet tot de mogelijkheden behoort. De totale omvang van onze middelen, die zeer beperkt is, de afwezigheid vooral van een merkbare elasticiteit ervan, de onzekerheid over onze budgettaire toekomst vooral in verband met de lasten van het verleden, maken geen ander begrotingsbeleid mogelijk dan een streng, orthodox en zuinig beheer. Dat in deze omstandigheden tal van nodige of wenselijke initiatieven moesten sneuvelen of onuitgevoerd blijven, is dan ook niet te vermijden. Dit is zeker geen populaire politiek die tot enig enthousiasme aanleiding zou kunnen geven maar het is de enige mogelijke zolang de autonomie van de Vlaamse Gemeenschap niet verruimd wordt, ook financieel en fiscaal.

Met de meeste nadruk nodig ik de

Raad dan ook uit hoe dan ook het globale bedrag van de uitgavenkredieten niet te verhogen.

Deze nadruk zal wellicht sommige leden van de Raad en onder meer mijn politieke vrienden verbazen, gelet op – waarom het verzwijgen, ik denk dat het politiek zindelijker en eerlijker is dit niet te doen – de spijtige politieke spanningen die ook in de Vlaamse regering tot uiting zijn gekomen.

Ik meen echter – en dit is ook mijn diepste overtuiging – dat desondanks het hoger belang van de Vlaamse Gemeenschap in deze de voorrang moet hebben. Wij mogen, om welke reden ook, de toekomstige beheerscapaciteit van de prille Vlaamse gezagsinstaties niet wetens en willens hypothekeren met budgettaire avontuurlijkheid. Dit zou de slechtste dienst zijn die wij aan de autonomie-gedachte kunnen bewijzen. In deze geest nodig ik de Raad uit de voorgelegde begrotingen goed te keuren. **(Afgemeen applaus)**

De Voorzitter : De heer Vermeiren, verslaggever over de middelenbegroting, heeft het woord.

De heer F. Vermeiren, verslaggever **(op**

de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, dames en heren, mag ik in de eerste plaats mijn dank betuigen aan al degenen die mij bij het tot standkomen van het verslag over de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 terzijde hebben gestaan.

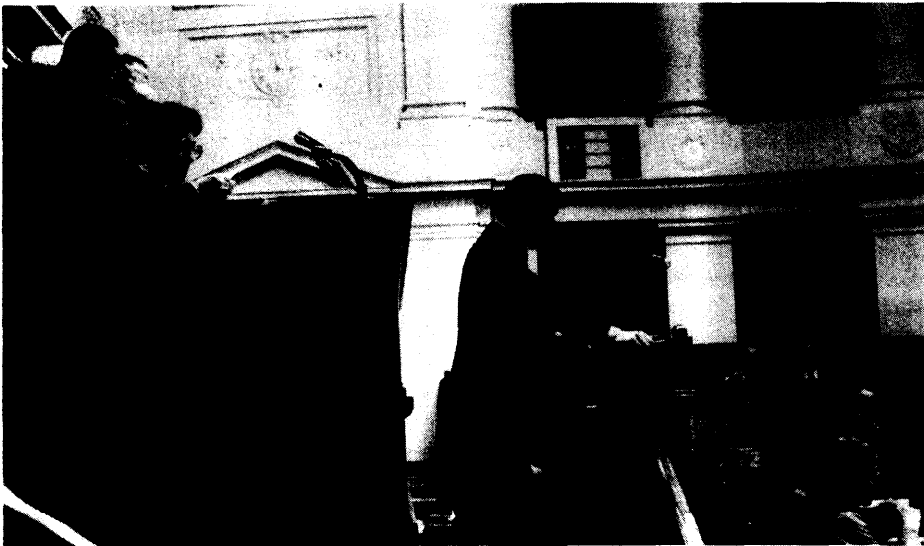
Hoewel het verslag niet alleen de algemene lijnen aangeeft, maar ook een aantal zeer pertinente gegevens bevat die een beeld ophangen van de Middelenbegroting, maar ook van de ontvangsten, heb ik eraan gehouden in verband met deze begroting aan de leden van de Raad een toelichting te verstrekken ten einde hen toe te laten beter de betekenis van deze begroting te situeren.

Terloops wil ik er ook nog op wijzen, zoals trouwens in het verslag wordt vermeld dat, wegens de eenheid van de uiteenzetting, met de heer Constant De Clercq, verslaggever bij de uitgavenbegroting overeengekomen werd de algemene inleidende uiteenzetting volledig in het verslag van de middelenbegroting op te nemen.

Ik wil vooreerst de Executieve feliciteren om de inspanning gedaan om deze begroting zo vlug mogelijk in te dienen. Zij had het daarbij zeker niet gemakkelijk. Mag ik eraan herinneren dat de structuur van de hele begroting moest herwerkt worden in functie van de structuur van de nieuwe gevormde administratie van de Vlaamse Gemeenschap, een administratie die pas na 1 januari werd overgeheveld.

Hoewel het hier gaat om de middelenbegroting werd door de Executieve het eenheidskarakter van zowel de inkomsten- als de uitgavenbegroting beklemtoond.

Sommige sprekers hebben de wens uitgedrukt dat een einde zou worden gesteld aan de techniek van de eenheidsbegroting. Zij hebben zich uitgesproken voor een begroting waarin elk afzonderlijk departement van de diensten van de Vlaamse gemeenschap een eigen begroting krijgt. Hoewel dit wellicht wenselijker zou zijn om beter de werking van de afzonderlijke departementen te kunnen na-gaan, menen wij toch voorlopig met

Het debat rond de begrotingen 1983 wordt ingeleid door de heer H. Schiltz (W), Gemeenschapsminister van financiën en begroting. Links : mevrouw C. Smitt (CVP), Secretaris van de Raad

Vermeiren

de huidige regeling genoeg te kunnen nemen.

Het indienen van een eenheidsbegroting is trouwens vastgelegd door de bepalingen van artikel 1, § 2 van de zogenaamde gewone wet van 9 augustus 1980.

Wij ontkennen niet ook voorstander te zijn van een soort opsplitsing per departement wat de uitgaven betreft, maar vragen toch dat men ter zake niet overhaastig te werk zou gaan en dit vooral omdat wij er van uitgaan dat er een zekere eenheid van beleid noodzakelijk is en dat bijgevolg, bij het vastleggen van de uitgaven ook met een globaal pakket rekening moet worden gehouden. Daarbij zou ik nog willen doen opmerken dat wij menen bij een eventuele opsplitsing blijf te moeten geven van een zekere behoedzaamheid en dat men ook de nodige tijd moet geven om de verschillende diensten en departementen van de Vlaamse Gemeenschap toe te staan hun eigen rol en bevoegdheden klaar te leren beseffen. De Vlaamse Gemeenschap is nog maar in een beginstadium en onvermijdelijk heeft dit een terugslag op de wijze van samenstelling van de begroting.

Bij de bespreking van de middelenbegroting moet men in de eerste plaats bedenken dat de inkomsten van de Vlaamse Gemeenschap uiteraard beperkt zijn, niet zozeer wegens de bezuinigingspolitiek, doch vooral omdat deze in feite bepaald worden door de dotaties. Ik verwijs trouwens naar de uitvoerige uitleg die de Minister zojuist heeft gegeven.

Wie dotaties zegt, weet dat deze niet door de Vlaamse Executieve vastgesteld worden, maar wel door de centrale overheid.

Wij weten ook dat er een „grote” maar ook een kleine dotatie is.

Wat de eerste betreft is er een aanpassing aan het indexcijfer voorzien en de stijging tegenover 1980 bedraagt dan ook 18 procent.

Anders is het gesteld met de „kleine” dotatie, waarvan ingevolge een beslissing van de centrale overheid, het bedrag hetzelfde is als in 1982. Wanneer

men daarbij nog weet dat de vertrekcijfers te laag werden berekend, dan ziet men meteen hoe het gesteld is met de middelenbegroting voor de Vlaamse Gemeenschap voor 1983. .

Het zou zeer wenselijk zijn dat het aandeel van de ristomo's in de middelen snel zou toenemen. In dit verband zou ik er toch willen op wijzen dat men niet te veel van deze ristomo's moet verwachten. Het blijkt trouwens dat de aanslagvoet van de belastingen die hiervoor in aanmerking kunnen komen, een verzadigingspeil heeft bereikt en dat bijgevolg geen hogere inkomsten hiervan in het vooruitzicht kunnen gesteld worden. Bovendien bedraagt het aandeel van de *ristorno's* slechts 5,8 procent van de totale middelen en de evolutie verloopt niet zoals beloofd.

Evenmin valt veel te verwachten van eventuele **milieueffingen**.

Over één punt kan men zich niettemin verheugen, namelijk de zopas in het Parlement in de regeringsmededeling aangekondigde beslissing tot een bijkomende overdracht van 5,1 miljard aan de Gemeenschappen en de Gewesten in het kader van een regeling van de problematiek betreffende de saldi. Alleen kan men zich de vraag stellen welke het aandeel zal zijn van de Vlaamse Gemeenschap in deze overdracht.

Wij moeten niettemin onmiddellijk onze voldoening evenwel sterk temperen. Buiten het feit dat men de omvang nog niet kent van het aandeel van de Vlaamse Gemeenschap, is er ook nog de vaststelling dat een volledige inventaris van alle schulden uit het verleden die **definitief** ten laste vallen van de Vlaamse Gemeenschap, en ook van de schulden waarover nog betwisting bestaat, nog niet beschikbaar is.

Deze lasten uit het verleden voor verbintenissen aangegaan vóór 1980 bedragen alleen voor het begrotingsjaar 1983 meer dan 10,9 miljard frank.

Anderzijds zouden de saldi van de kredieten, die op 31 december 1979 beschikbaar waren, ongeveer 19 miljard bedragen.

De thans toegekende 5,1 miljard voor de Gemeenschappen en Gewesten vertegenwoordigen slechts een gering

deel van hetgeen werkelijk verschuldigd is, maar het toepassende bedrag zal wel grotendeels door de lasten worden opgeslorpt.

Wellicht kan, op die manier, vermeden worden volledig gebruik te maken van de principiële leningsmachtiging die in de begroting werd ingeschreven.

Een andere slechte gewoonte uit het verleden, namelijk de prefinanciering en de debudgeteringen, bedoeld om de werkelijke financiële situatie te verdoezelen, werd eveneens afgebouwd. Men kan slechts hopen dat men de volgende jaren op de ingeslagen weg zal voortgaan en dat definitief een einde aan deze gebruiken gesteld zal worden.

Ik zou willen inkorten omdat de Minister reeds verschillende zaken in zijn betoog heeft beklemtoond. Het zou fout zijn in herhaling te vallen. Ik denk dat het verdere gevolg van de uitgavenbegroting door mijn collega de heer De Clercq zal belicht worden. **(Algemeen applaus)**

De Voorzitter : De heer Constant De Clercq, verslaggever over de uitgavenbegroting, heeft het woord.

De heer C. De Clercq, verslaggever (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, geachte collega's, in zijn inleiding heeft de Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting onderlijnd dat :

1) voor de uitgavenbegroting de hand werd gehouden aan de concretisering van de orthodoxe beleidsopties inzake begroting,

2) de prefinanciering en de debudgeteringen, duidelijk werden afgebouwd, maar niet volledig.

Opvallend is het belangrijke verschil met de uitgavenbegroting voor 1982. Dit verschil schuilt in de verwijdering van kredieten tot delging van lasten voortspruitend uit beleidsbeslissingen genomen vóór 1980. De Vlaamse Executieve besliste inderdaad deze uitgaven vooralsnog niet ten laste te nemen.

Bovendien stelden zowel het Rekenhof als de Raad van State dat er geen formele rechtsgrond te vinden was in de wetten op de staatsvorming van augustus 1980 die zou toestaan deze

C. De Clercq

verbintenissen uit het verleden ten laste van de gemeenschappen en gewesten te leggen.

De Centrale Regering, zo noteren wij, wenst de daartoe nodige rechtsgrond in het leven te roepen.

Derhalve diende de ontworpen uitgavenbegroting drastisch terug geschroefd ten einde het tekort dat voor 1982 opgelopen was tot 6,6 miljard te brengen op 3,2 miljard. Dit wil zeggen ontvangsten ten belope van 63.197,1 milioen met een uitgavebedrag van 66.663,9 miljoen.

Het totaal van de ordonnanceringskredieten en de niet-gesplitste uitgavekredieten (titel I en II) van de begroting 1983 van de Vlaamse Gemeenschap belooft zoals gezegd 66.363,9 miljoen, onderverdeeld als volgt :

- 4.918,2 miljoen (7,41 procent) als uitgaven met betrekking tot de werkingskosten van de organen en de diensten ;

- 34.590,5 miljoen (52,12 procent) als uitgaven met betrekking tot de bevoegdheden, zoals genaamd (art. 59bis)

- 26.855,2 miljoen (40,47 procent) als uitgaven met betrekking tot de bevoegdheid van artikel 107quater.

Dit betekent ten aanzien van het begrotingsjaar 1982 een verhoging van 2,2 procent wat de aangepaste begroting betreft en een verhoging van 6,7 procent wat de oorspronkelijke begroting betreft.

Dit heeft uiteraard een invloed op de lopende uitgaven en de kapitaaluitgaven. Zo moest - zoals trouwens de Minister heeft onderlijnd - het investeringsprogramma van de Vlaamse Gemeenschap onder meer ingekrompen worden met 15 procent ten opzichte van het aangepaste programma 1982.

Ik vestig de aandacht van de Raad op het feit dat de uitgaven met betrekking tot artikel 59bis als volgt kunnen worden samengevat :

Onderwijs en Permanente Vorming :
26,29 procent ;

kunst en toerisme : 5,03 procent ;
sport- en openlucht recreatie :
2,00 procent ;
gezins- en welzijnszorg :
40,33 procent ;
gezondheidszorg : 9,54 procent ;
monumentenzorg ; 0,97 procent.

Daar voegen wij aan toe :

Dotaties : 0,66 procent ;
instellingen van openbaar nut :
15,18 procent ;

Voor artikel 107quater stelt zich de uitgaventotaliteit als volgt.

Economie : 9.918,5 miljoen of 36,93 procent ;

Huisvesting : 9.272,1 miljoen of 34,53 procent ;

Leefmilieu : 4.037,7 miljoen of 15,04 procent ;

Regionale en lokale besturen : 1.562,3 miljoen of 5,82 procent ;

Ruimtelijke Ordening : 1.638,8 miljoen of 6,0 procent ;

Jacht, Visvangst en Bossen : 222,6 miljoen of 0,83 procent ;

Werkgelegenheid : 138,7 miljoen of 0,52 procent ;

Energiebeleid : 51,5 miljoen of 0,19 procent ;

Algemeen Bestuur van de Vlaamse Gemeenschap : 4,0 miljoen of 0,01 procent ;

Financiën en Begroting : 9,0 miljoen of 0,03 procent ;

Er blijft dus een gedebudgetteerde post, die wij terugvinden in artikel 13 van het decreet met betrekking tot het Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en medisch-sociale instellingen en in artikel 14 met betrekking tot de Flats en Bejaardentehuizen.

Ik moge hier vermelden dat de Executieve bij de Vlaamse Raad het ontwerp van decreet houdend oprichting van het Vlaamse Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en medisch-sociale instellingen op 18 februari 1983 heeft ingediend. Tevens verwijs ik naar bijlage VI van het verslag op bladzijde 229.

Ik voeg er aan toe dat, vermits de Vlaamse Gemeenschap tot op heden geen schulden heeft die voortvloeien

uit de som van de netto te financieren saldi, met name tekorten voortkomende van middelen die ontoereikend zijn in verband met de gerealiseerde uitgaven, wordt deze sectie 97 enkel „pro memorie” vermeld, met andere woorden er is geen schuldbe-groting.

Ik wil nu enige woorden zeggen over het proceduredebat.

De heer J. Van Elewyck : Is dit wel nodig ?

De heer C. De Clercq : Ik wil het toch even resumeren omdat ik correct en volledig wil zijn, mijnheer Van Elewyck.

De heer J. Van Elewyck : Ik twijfel niet aan de correctheid van uw betoog.

De heer C. De Clercq : Het proceduredebat vond plaats naar aanleiding van het feit dat de Commissie voor binnenlandse aangelegenheden een amendement, ingediend door een lid, aannam, ertoe strekkende artikel 43.01.03, sectie 85 van titel I te verhogen met 760 miljoen frank en artikel 63.01.03, sectie 85 van Titel II te verhogen met 174 miljoen frank en dat de Commissie voor culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming, amendementen, ingediend door verschillende leden, heeft aangenomen, er enerzijds toe strekkend binnen de secties interne verschuivingen aan te brengen, maar anderzijds ook tot verhogingen aanleiding gevend zodat de voor deze commissie totale begrotingsenveloppe wordt overschreden en bijgevolg ook hier het deficit van de ingediende eenheidsbegroting verhoogt.

Er werden vier standpunten geformuleerd. Het eerste standpunt zegde dat de commissie wel degelijk volwaardig en op zich kan beslissen over de voorliggende tabellen. Het tweede standpunt, vertolkt door de Voorzitter van de Vlaamse Raad - tevens Voorzitter van de Commissie voor financiën en begroting - verwees inzonderheid naar de toepassing van paragraaf 4 van het huidige artikel 60 van het commissiereglement waarin wordt gezegd dat de commissies de begrotingen aan een stuk door en tot volledige afhandeling behandelen. Het derde standpunt werd door de Executieve gefor-

C. De Clercq

muleerd en het vierde standpunt vertolkt de visie van het Rekenhof.

Ter afronding van de bespreking doet de Voorzitter van de Raad volgend voorstel, dat algemeen wordt aanvaard.

Ten eerste, de tabellen zoals goedgekeurd en geamendeerd in de commissies, blijven voor wat de commissie betreft behouden.

Ten tweede, de Commissie voor financiën en begroting spreekt zich alleen uit over de artikelen van het ontwerp van decreet.

Ten derde, de eventuele tegenstrijdigheden tussen de artikelen van het ontwerp van decreet en de decreettabellen zullen in het verslag worden vermeld.

Ten vierde, uiteindelijk zullen in openbare vergaderingen aanpassingen moeten worden aangebracht, hetzij over de artikelen van het ontwerp van decreet, hetzij over de decreettabellen om beide in overeenstemming te brengen.

Daarna kunnen zowel de Executieve als de leden initiatief nemen.

Het blijft dus nodig ter vervanging van deze vier standpunten tot duidelijkheid te komen. Trouwens, ieder een zou daarbij baat vinden.

Daarna volgde de artikelsgewijze bespreking.

Bij artikel 1 wordt vastgesteld dat de begrotingen van de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij en de Waterzuiveringsmaatschappij voor het Kustbekken blijkbaar nog steeds niet werden opgesteld, net zoals vorig jaar. Naar de eventuele invloed hiervan op de begroting, wordt dan ook gevraagd, en uitdrukkelijk geëist dat alleszins vóór de behandeling van deze begroting in openbare vergadering de documenten aan de leden van de Raad zouden worden overgezonden.

Bij mijn weten zijn deze documenten op dit ogenblik nog niet ingediend, mijnheer de Minister.

Minister H. Schiltz : Ze zijn toegeko-

men en zullen in de loop van het debat worden rondgedeeld, mijnheer de verslaggever.

De heer C. De Clercq : De afgevaardigde van het Rekenhof meent hieraan te moeten toevoegen dat zuiver formeel deze documenten bij de begroting van de Vlaamse Gemeenschap moeten worden gevoegd. Deze informatie moet op basis van de wet worden verstrekt.

Bij artikel 2 wordt een amendement ingediend dat ertoe strekt bij Titel I - Lopende Uitgaven - het cijfer „29.017” te vervangen door „29.217”, met andere woorden tot een verhoging over te gaan van 200 miljoen frank.

De indiener motiveert zijn amendement door te stellen dat het artikel in overeenstemming moet worden gebracht met de door de bevoegde commissie geamendeerde tabellen. Bedoeld wordt de commissie voor culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming.

Hierop vraagt de Voorzitter van de Vlaamse Executieve in hoofdorde de onontvankelijkheid en in bij komende orde de verwerping van dit amendement.

Bij de stemming wordt het amendement verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Bij artikel 3 wordt eveneens een amendement ingediend dat ertoe strekt bij Titel 1 - Lopende Uitgaven - het cijfer „12.043,3” te vervangen door „12.803,3”, met andere woorden een verhoging van 760 miljoen frank.

De indiener motiveert zijn amendement met opnieuw te stellen dat het zijn bedoeling is het artikel in overeenstemming te brengen met de door de bevoegde commissie geamendeerde tabellen. Bedoeld wordt de commissie voor binnenlandse aangelegenheden.

Ter stemming gelegd wordt het amendement verworpen met 9 stemmen tegen 2.

De artikelen 4 tot en met 17 worden aangenomen zonder opmerkingen.

Door de Vlaamse Executieve wordt

vervolgens een amendement ingediend dat ertoe strekt na artikel 17 een nieuw artikel 17bis in te voegen, dit om te voldoen aan de opmerkingen geformuleerd door de afgevaardigde van het Rekenhof in de commissie voor financiën en begroting van 21 februari jongstleden.

Bij de stemming worden het amendement en het nieuw artikel 17bis aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen.

De artikelen 18 tot en met 47 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Door de Vlaamse Executieve wordt nog een amendement ingediend, dat ertoe strekt een nieuw artikel 47bis in te voegen. Het handelt over de schikkingen die moeten worden getroffen om ten aanzien van bepaalde pleeggezinnen de mogelijkheid te scheppen initiatieven te nemen, namelijk een transfert mogelijk te maken op de spaarrekening van minderjarige kinderen. Indien deze maatregel niet werd genomen, dan zouden er waarschijnlijk meer kinderen worden geplaatst in tehuizen dan in pleeggezinnen waar de kosten driemaal minder zijn.

De artikelen 48 en 50 worden eveneens zonder opmerkingen aangenomen.

Bij artikel 50 wordt een artikel 50bis gevoegd op voorstel van de Executieve, waarin een bepaalde procedure wordt voorzien in verband met het verlenen van toelagen, maximum 90 procent, en waarin wordt bepaald dat het saldo, hetzij 10 procent, zou worden onderworpen aan het visum van het Rekenhof, zoals trouwens is voorzien in de wetgeving van 28 juni 1963. Dit voorstel geeft wel wat stof tot bespreking. In dat verband wijst de afgevaardigde van het Rekenhof erop dat het de bedoeling is van de Executieve, door middel van een tijdelijke decreetsbepaling, over de mogelijkheid te beschikken om een soepele procedure voor de uitbetaling van de toelagen in kapitaal uit te werken, terwijl het saldo in elk geval aan het visum van het Rekenhof wordt voorgelegd, zowel voor de toelagen in kapitaal als voor de geprefinancierde. Hij herinnert eraan dat het akkoord van het Re-

C. De Clercq

kenhof voor deze laatste momenteel geen visum is, maar een handeling waarbij het Hof erkent dat de reglementering werd gerespecteerd.

Thans is het de bedoeling maximaal 90 procent te betalen zonder visum en 10 procent aan het visum van het Hof te onderwerpen. Aldus eerbiedigt men nu de ratio legis van artikel 7 van de wet van 20 februari 1978 op de Rijkstoelagen voor sommige investeringen van openbaar nut.

De vraag rijst nu wat er zal gebeuren als het Rekenhof deze laatste 10 procent zou weigeren te viseren? In dit verband verwijst de afgevaardigde van het Rekenhof naar de brief van de Hof van 17 november 1982, onder meer gericht tot de Executieve, waarin gesuggereerd werd die bepaling aan te vullen om, in voorkomend geval, de procedure van het visum onder voorbehoud te kunnen toepassen op de saldi der prefinancieringen.

Vervolgens stelt hij de vraag of de Executieve niet overweegt te submenderen.

Ik heb vastgesteld dat het document stuk 8 nr. 5 bij de Raad is ingediend en dat het tegemoet komt aan de vraag van het Rekenhof enerzijds en aan de toezegging van de Executieve anderzijds.

De Gemeenschapsminister van financiën en begroting heeft onderstreept, daar waar verwezen werd naar de wet van 20 februari 1978; ten eerste, dat de voorliggende tekst van de Executieve inderdaad een autonome zelfstandige tekst is en bijgevolg niet te interpreteren is in functie van de wet van 1978.

Ten tweede, dat de Executieve tijdens de openbare vergadering een interpretatie zal verstrekken van de term „voorschot”. Ik wil enkel verwijzen naar het Benelux sociaal-rechtelijk woordenboek, met name het decreet van 25 september 1975, tot verbetering van de sociaal-rechtelijke terminologie in de overheidsdiensten, waarin wordt gezegd: „voorschot: voorlopige, doorgaans gedeeltelijke betaling, onverschillig of de aan-

spraak daarop nog moet ontstaan of reeds bestaat.” Het zou goed zijn dat de Executieve en inzonderheid de Gemeenschapsminister van financiën en begroting dienaangaande nog een toelichting zou geven.

Ten derde, dat de eventualiteit van het risico op 90 procent te blijven zou worden voorgelegd. Dat probleem zou worden opgevangen door middel van een uitvoeringsbesluit, zoals de Executieve heeft gesteld.

Bij artikel 51 werd nog gevraagd dat de toelagen in de sector cultuur en inzonderheid wat het NCC betreft, mijnheer Weckx, spoedig zouden worden toegekend.

Ten slotte kan ik u zeggen dat artikel 52 werd aangenomen zonder opmerkingen.

Vooraleer tot de eindstemming over te gaan wordt nogmaals gewezen op de tegenstrijdigheid die bestaat tussen het decreet/tekst en het decreet/tabellen. Het gehele ontwerp van decreet werd aangenomen met 10 stemmen bij 5 onthoudingen voor de aangelegenheden voorzien bij artikel 59bis van de Grondwet en met 9 stemmen bij 5 onthoudingen voor de aangelegenheden voorzien bij artikel 107quater van de Grondwet.

Het weze uw verslaggever toegestaan nog voor enkele andere vragen de aandacht van de Raad en van de Executieve te vragen.

Zoals gezegd werd er voor de saldi van het verleden op de begroting van 1983 van de Vlaamse Gemeenschap een tekort genoteerd van 3,2 miljard. Zoals de Gemeenschapsminister heeft onderstreept werd in de begrotingsuitgaven 1983 een bedrag van 10,9 miljard zijnde 6,7 miljard lopende uitgaven en 4,2 kapitaalsuitgaven, niet genoteerd. Wij stellen vast dat dit slechts een deel van de kredieten van artikel 107quater betreft. Dat is budgettair een zeer belangrijke beslissing. De motivering hiervan vinden wij in de toelichting bij de algemene bespreking. Zij luidt als volgt. „Om hogerge-noemde juridische redenen – uiteengezet in de algemene toelichting – en tevens uit budgettaire bekommernis en in afwachting van nader overleg

met de nationale regering, heeft de Vlaamse Executieve op 12 januari 1983 belist voor de uitgaven in de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor 1983 geen rekening te houden met de lasten die voortvloeien uit verbintenissen genomen vóór 1980, terwijl in de middelenbegroting de mogelijkheid bestaat, zij het pre-memorise, inkomsten te boeken.

Wij noteren dat er voor het jaar 1982 voor 20,495 miljard ordonnanceringskredieten voor aangelegenheden met betrekking tot artikel 107quater waren opgenomen. Voor het jaar 1983 had een splitsing plaats in verbintenissen van na 1980 ten bedrage van 16,7 miljard en in verbintenissen van vóór 1980 ten bedrage van 10,9 miljard. Ik moge hiervoor verder verwijzen naar de algemene toelichting bladzijde 7.

In dit verband wou ik graag nog een viertal bedenkingen maken. Ten eerste. Terwijl het politieke besluit van de Executieve ten opzichte van de nationale regering kan worden begrepen, stelt zich toch een reëel probleem naar de personen die bij deze lasten uit het verleden betrokken zijn. Ik geef het voorbeeld van Titel I waarin gesproken wordt over rentetoelagen voor de sector economische zaken en voor de sector middenstand. Een gelijkaardig voorbeeld vindt men terug in Titel II waar het gaat over kapitaalpremies voor de sector economische zaken en voor de sector middenstand. Al deze dossiers zijn langs banken en financiële instellingen ingeleid en afgehandeld. De vraag rijst hierbij wat er zal geschieden als morgen het overheidsaandeel, met andere woorden de rentetoelagen en kapitaalpremies niet tijdig worden betaald binnen de bepaalde en dwingende termijn. Uiteindelijk zal het dan de privé-persoon zijn die de rekening moet betalen. Wij dienen voor dit financieel en maatschappelijk probleem oog te hebben, omdat het over verbintenissen gaat waarvoor noch in inkomsten noch in uitgaven zijn voorzien.

Een tweede bedenking. Wat er ook gebeure, op een bepaald ogenblik zal de Executieve in de loop van dit jaar een beslissing dienen te nemen. De

C. De Clercq

Vlaamse Raad is de begrotingsoverheid ten aanzien van de Executieve, en dit éénmaal per jaar. Onze budgettaire zorg is of de Executieve deze aangelegenheid bij de Vlaamse Raad opnieuw aanhangig zal maken dan wel of zij een gewoon bijblad zal indienen.

Derde bedenking. Voor de ordonnancierskredieten met betrekking tot de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet is er geen probleem. Alle kredieten, ook die voor het verleden" zijn in de begroting 1983 opgenomen. Voor 1982 beliepen zij globaal 4,7 miljard en voor 1983 3,9 miljard.

Vierde bedenking. De regering heeft in haar verklaring van donderdag 18 maart 1983 het volgende gezegd, onder de titel : „Begrotingscontrole 1983 en haar resultaten” : „De 40,9 miljard bijkredieten, die slaan op titel I en titel II, zowel van de vorige jaren als van het eigenlijke dienstjaar 1983, bevatten een aanvullende tussenkomst . . . en een bijkomende overdracht van 5,1 miljard aan de Gemeenschappen en de Gewesten in het kader van een regeling van de problematiek van de verschillende saldi van het verleden”.

Als verslaggever heb ik aan de Eerste-Minister op datum van 15 maart jongstleden een schrijven gericht, ten einde dienaangaande uitleg te bekomen. Wellicht kan de Executieve ons in dit verband enige toelichting geven. Het resultaat met betrekking tot de saldi van het verleden, blijft, naar mijn gevoelen, voorlopig althans een onbekende. Om in munttermen te spreken : het blijft zweven. Anderzijds is het toch erg belangrijk, budgettair gesproken, in dit verband een beslissing te mogen noteren.

Ik zou ook even de aandacht van de Raad willen vragen in verband met infrastructuur en beheer.

Een probleem dat naar mijn oordeel als verslaggever ook budgettaire aspecten heeft, is onbetwistbaar het statuut, het beheer, de werking, de exploitatie, het toezicht van de infrastructuur, bijvoorbeeld de zogenaamde culturele buitendiensten van de

Vlaamse Gemeenschap.

Het is meer dan hoogtijd dat decretale regelen tot stand komen, die als algemene basis gelden voor de infrastructuur, onder meer in de sector van de jeugd, de sport, de kunst en de volwassenenvorming.

De vraag stelt zich meteen ook inzake de oprichting van nieuwe instellingen, nieuwbouw, verbouwen, aanpassingswerken en aankoop, de basisuitrusting, de boekhouding, het personeelsbeleid en -statuut, de werkingskosten, uitbating van verbruiksgelegenheid, de beheersformule, enzovoort.

Een oplossing dient dringend bevorderd vanuit een drievoudige bekommernis.

1. De rechtvaardige behandeling van alle infrastructuur, met name de centra, volgens dezelfde normen.
2. De zorg voor het rendement, zowel van de kant van de gebruikers als van de sponsor, met name de Vlaamse Gemeenschap.
3. De grootst mogelijke autonomie en verantwoordelijkheid van de centra.

Het is toch de moeite waard, mede vanuit budgettair standpunt, dit allemaal nader te bekijken.

We mogen het even, inzake investering en uitrusting, als volgt stellen.

Wat de Rijksculturele centra betreft, was er een investering van 1.747.886.079 frank inzake aankoop van gronden en huizen en oprichting van gebouwen en infrastructuur.

Voor de periode 1979-1982 werd aan uitrustingsgoederen betaald : 29.378.347 frank. Vóór 1979 zijn helaas geen gegevens ter beschikking gesteld.

Het betrof samen 65 instellingen.

Wat de jeugdsector betreft, werden investeringen geboekt inzake aankoop en verbouwingen voor een bedrag van 610 miljoen en voor de aankoop van uitrustingsgoederen van 220 miljoen.

Wat de sportsector betreft, in dit verband heb ik helaas geen antwoord

ontvangen, ook niet op de parlementaire vraag aangaande de bedragen met betrekking tot uitrustings- en investeringsbedragen. Tot en met 1977 — en deze cijfers betreffen een vroeger rapport dat ik geraadpleegd heb — werd in de sportsector alleen 4 11.800.440 frank geïnvesteerd, zonder uitrustingskosten. Dus naar mijn oordeel stelt zich het probleem van statuut, beheer, werking, exploitatie en toezicht, gegeven mede de investeringen en de budgettaire weerslag.

Daarenboven wil ik eraan toevoegen dat vanuit het Rekenhof verschillende bemerkingen werden gemaakt inzake het beheer van bepaalde centra, zowel wat de eigen buitendiensten betreft als wat de betoelaagde VZW's aangaat. Gezien het hier om een belangrijke budgettaire regeling gaat wens ik in dit verband de bijzondere aandacht van de Executieve te vragen.

In verband met het personeel waren er op 1 februari 1983 in totaal 3.468 personeelsleden naar het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap overgeheveld, met name 2.360 rijksambtenaren, 36 tijdelijken, 70 stagiairs-jongeren, 386 contractuelen, 295 tewerkgestelde werklozen en 221 BTK. Deze werden verdeeld over de verschillende diensten van het departement. Ik verwijs u hiervoor naar mijn verslag.

In verband met de kosteninlevering op de loonsom werd in de Commissie voor culturele aangelegenheden en pedagogische en didactische vorming gesteld dat de opbrengst van de inlevering op de loonsom in de culturele sector, opgelegd door de Nationale Regering in de koninklijke besluiten nummers 180 en 181 :

- a) zou behouden blijven voor de Gemeenschap, meer bepaald voor het geheel van de sector cultuur ;
- b) dat daartoe voor de Vlaamse Gemeenschap een tewerkstellingsfonds zou opgericht worden.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve heeft in dat verband zijn standpunt weergegeven dat u in mijn verslag kan terug vinden.

Omtrent de gereguleerde toela-

C. De Clercq

gen wil ik het volgende aan de aandacht van de Raad onderwerpen.

Al de artikelen met kredieten voor lonen en wedden belopen samen voor 1983 24,4 miljard, waarvan voor 17,6 miljard gereguleerde toelagen, waarin personeelskosten verrekend zijn. Daarbij voegen wij nog het bedrag van 290 miljoen als „nominatim” ingeschreven voor muziek en lyrische kunsten. Dat geeft ons een totaal van 17,9 miljard voor gereguleerde toelagen met inbegrip van personeelskosten.

Hierbij dient de aandacht van de Vlaamse Raad op twee aspecten gevestigd.

Ten eerste, bij decreet worden er personeelstoelagen verleend die een permanente last op de lopende uitgaven betekenen. Zoals gezegd belooft dit voor 1983, 17,9 miljard. Dit is in de veronderstelling dat de voorziene kredieten niet onderschat zijn, wat ik nog niet kan noteren. Ik vermoed dat er een probleem rijst naar aanleiding van de verschillende amendementen, ingediend in de commissie voor culturele aangelegenheden en didactische en pedagogische vorming.

Ten tweede, wat de toelagen als „nominatim” betreft gaat het niet langer op dat aan VZW's en instellingen zonder meer toelagen worden verstrekt, zolang ze het doel, de berekening, het statuut en het gebruik daarvan niet verantwoorden aan dewelke de overheid deze heeft geconditioneerd. De toelagen mogen niet vrij worden gebruikt. Zij mogen van hun doel niet worden afgewend. Er bestaat ter zake geen decreet wat deze categorieën betreft, wat grondige problemen stelt.

Ik zal twee voorbeelden geven uit de talrijke die mij door het Rekenhof werden medegedeeld.

De uitgaven voor groepsverzekeringen worden niet beschouwd als zijnde vallende onder toepassing van het koninklijk besluit nummer 5 van 18 april 1967. De uitgave voor groepsverzekeringen werd in een bepaalde instelling aangerekend, maar nadien verworpen voor een bedrag van 486.117 frank.

Ik pleit ervoor dat de aan de VZW's verleende toelagen op een ernstige wijze worden gecontroleerd en liefst zo vlug mogelijk gereguleerd, derwijze dat aan deze toestand een einde komt.

— **Mevrouw G. Devos, Eerste Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.**

Ten tweede, gegeven dat de groepsverzekering niet voor betoelaging wordt aanvaard diende voor een bepaalde VZW een som van 4.485.512 frank in mindering te worden gebracht. Dat is één feit.

Als wij echter nagaan hoe deze groepsverzekering werd samengesteld — dit als uitnodiging aan de Executieve om deze materies te onderzoeken — dan stellen wij vast dat, ten eerste, de gegevens van het Rekenhof vermelden dat het enkel om officieuze mededeling ging van de directie die niet schriftelijk werd bevestigd. Ten tweede, dat er voordelen werden toegekend die veel ruimer zijn dan degene voorzien in het klassieke statuut van de ambtenaren. De begunstigde van deze groepsverzekering kan immers in een bijvoegsel aan de polis elke met naam aangeduide persoon begunstigen met het „kapitaal-overlijden”.

Ik vraag dat aangelegenheden als deze eens grondig worden onderzocht ten einde misstanden te vermijden en de budgettaire aspecten in acht te nemen.

Het kan toch niet zijn dat bepaalde voordelen indirect op basis van overheidsgelden worden toegekend. Op een bepaald ogenblik is dat niet meer controleerbaar.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, sta mij toe een persoonlijke slotbedenking te formuleren. Het voordeel van de medewerking van het Rekenhof is onder meer heilzaam voor het groeien naar een meer „budget-minded” mentaliteit.

Deze is, helaas, in algemene orde nimmer altijd aanwezig én bij de uitvoerende én bij de decretale macht. Een budgettaire laksheid is uit den boze.

Het tijdig klaar komen met de volledi-

ge en duidelijke begroting is kostenbeheersend ; een onvolledige en onduidelijke begroting betekent kostenverwekkend. Een goede begroting is veel waard. Een slechte begroting is niks waard. Het wordt met de dag duidelijker, dat van de oneindige subsidiëring voor alles en nog wat, de lol eraf is. Toen de heer Vlerick Minister van Financiën was, heeft hij eens gezegd dat elke Belg gesubsidieerd en/of geïndexeerd is.

De heer W. Seeuws : Dat laatste is afgeschaft.

De heer C. De Clercq : Wat onze bevoegdheid in deze Vlaamse Raad betreft zouden wij dan kunnen zeggen : „Waar men gaat langs Vlaamse wegen, komt men een gesubsidieerde tegen”. (*Gelach*)

Het probleem subsidies hier en subsidies daar, zal dringend moeten worden herdacht, ook al zouden er meer middelen komen. Ik meen dat men op de verkeerde manier denkt. Men moet niet denken op basis van het tekort, maar hoe men het subsidiëren rechtvaardig en correct zou toepassen indien er meer middelen zouden zijn. Hiermede geef ik meteen een zware opgave aan de leden van de Executieve.

Ofwel wordt het budgettaire beleid au sérieux genomen en zullen, in de context zoals gesteld door de Gemeenschapsminister van financiën en begroting, de leden van de Executieve ontwerpdecreten tot rationalisatie en vermindering van de uitgaven bij de Vlaamse Raad moeten indienen en het principe huldigen van „snoeien om te groeien”. Ofwel zal de Executieve dat niet doen en dan is haar budgettaire beleid geloofwaardig.

In het Nederlands tijdschrift „Economische Berichten” las ik hierover onder de titel „De zorgzame overheid” het volgende : „Een interessant studieveld is het toekennen van subsidies. De bedoeling van een subsidie is de hoeveelheid of de kwaliteit van een voorziening te beïnvloeden. Dat roept meteen al problemen op, want waar de verandering in de hoeveelheid van iets meestal nog wel valt te meten, is

C. De Clercq

dat met de kwaliteit vaak bijzonder lastig. Er moeten normen worden vastgesteld die de kwaliteit garanderen of commissies van deskundigen komen om de kwaliteit te beoordelen. Ook moet precies worden aangegeven wat het doel van de subsidie is en moet worden nagegaan of de subsidie bij de goede personen of instellingen terecht komt. Dat betekent dat de subsidie aan regels wordt gebonden waarvan de naleving controle vereist. Over die regels moet met de betrokkenen worden overlegd en ze vereisen bijstelling en verfijning. Zo raken de overheid als subsidiënt en de gesubsidieerde als consument of producent vervlochten in een relatie die veel verder gaat dan alleen een financiële verhouding : de overheid bepaalt direct de aard en hoeveelheid van het gesubsidieerde produkt mee. Er wordt in verschillende sectoren van de economie een ondoorzichtig netwerk geweven waarvan alleen insiders de knooppunten en verbindingslijnen nog kennen.

Gezegden als : meer met minder, meer kwaliteit dan kwantiteit, meer verantwoordelijkheid, meer zelfwerkzaamheid, zijn boodschappen met een budgettaire inhoud.

Daarenboven zal men meer dan ooit prioriteiten moeten bepalen, rekening houdend met de minst gegoden. „Meer voor die minder hebben” is een element van essentiële rechtvaardigheid in deze tijd, ook waar het gaat over de bevoegdheden met betrekking tot artikel 59bis en artikel 107quater van de Grondwet. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Verhaegen heeft het woord.

De heer G. Verhaegen (op de tribune) : Mevrouw de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, mevrouw de Minister, heren Ministers, geachte collega's, ik zal de indeling van mijn algemene bespreking bij de begroting 1983 op dezelfde wijze structureren als ik het heb gedaan enkele maanden geleden, al was het maar om een zekere continuïteit te

bekomen maar terzelfdertijd – Minister Schiltz heeft het zoëven ook gezegd – om eventuele vergelijkingspunten te kunnen maken bij de opmerkingen van enkele maanden geleden en van deze namiddag.

Welke zijn de positieve elementen van het voorbije jaar? Een eerste positief punt is ongetwijfeld het sensibiliseren van het bedrijfsleven voor wat genoemd wordt de DIRV. Wij komen daarop straks terug.

De Vlaamse Executieve in zijn geheel, – want het is een aanpak die vanuit de totaliteit van de Vlaamse Executieve komt –, heeft daardoor het defaultisme verlaten en een poging gedaan om een stroming tot stand te brengen voor het ontdekken van nieuwe mogelijkheden in het bedrijfsleven.

Ten tweede, de effectieve overheveling van het personeel en de installatie van de eigen administratieve diensten. Dat was een belangrijke opdracht. Na maanden hebben wij, met het wel en wee dat dergelijke initiatieven met zich brengt, uiteindelijk deze installatie gekregen.

Ten derde, het tot standkomen van een overleg tussen de nationale regering en de regionale Executieve om tot een verdere regionalisering te komen.

Ten vierde, de poging om ook in het buitenland de eigen problematiek en de eigen mogelijkheden van het Vlaams Gewest tot uiting te brengen.

Ten vijfde, het geven van nieuwe perspectieven aan de initiatieven van het gehandicaptenbeleid, ofschoon daar nog altijd zeer reële problemen blijven bestaan.

Ten zesde, de krachtige aanpak van het afvalbeleid was, ofschoon ook hier de moeilijkheden zeer groot blijven, één van de positieve punten van het beleid van de Vlaamse Executieve.

Dan is er nog de heroriëntatie van de stadskernhernieuwing.

Zo kom ik tot de grote beleidsvraagstukken uit deze begroting.

Ten eerste zijn er de saldi en de lasten

uit het verleden.

Verleden jaar werd er door ons op een nogal optimistische toon gezegd dat de saldi uit het verleden een belangrijk politiek probleem was, maar dat de nationale regering bereid was hierover te praten en de uitbetalingstermijn in het vooruitzicht wilde stellen.

Ondertussen is gebleken, na de gesprekken tussen de nationale regering en de Vlaamse Executieve en onder andere door de nota's voorgelegd in de commissie voor de hervorming van de instellingen, dat hier moeilijke juridische problemen worden gesteld die door de Minister bij de bespreking van de begroting werden toegelicht.

In 1980 werd niets geregeld voor de vorderingen en schulden uit het verleden. Hierdoor wordt beweerd dat er eigenlijk geen formele rechtsgrond bestaat voor deze overheveling van de saldi. Wij zullen nochtans verplicht zijn een regeling te vinden voor schulden en baten uit het verleden indien wij de rechtszekerheid van de burgers willen waarborgen.

Dit blijft hét grote centrale begrotingsprobleem.

De facturen zullen in elk geval aangeboden worden en zullen dienen betaald te worden, hetzij door de nationale regering, hetzij door de Gemeenschap of het Gewest. Men kan niet rond de hete brij blijven draaien.

De huidige discussie rond de verdere regionalisering onder andere van de vijf nationale sectoren en van het onderwijs hebben in elk geval als positief punt meegebracht dat van beide zijden meer gefundeerde rekeningen worden opgesteld en dat men, ondanks de soms tegenstrijdige financiële gegevens, er een meer duidelijk inzicht komt nopens de werkelijke draagwijdte van de rekeningen.

Uiteindelijk schijnen de lasten die men wil overdragen groter te zijn dan de saldi, die wij nog te verwachten hebben.

Hopelijk zullen deze gegevens de huidige bespreking tussen de nationale regering en de Gewest- en Gemeenschapsexecutieve inspireren.

Verhaegen

Ik ben er mij van bewust dat, zowel financieel als juridisch de zaken niet eenvoudig liggen maar een definitieve regeling is noodzakelijk : vanaf 1975 of vanaf 1980, overdracht eventueel van de financiële lasten of eveneens van de waarborgen, en van welke waarborgen.

Geachte collega's, dit is niet uitputtend. Het zijn slechts enkele aandachtspunten in verband met de juridische discussie die wij nu beleven, en die zeker de besprekingen tussen de nationale regering en de Vlaamse Executieve moet begeleiden. Ik voeg hieraan de belangrijkste bemerking van mijn fractie toe. Welke regeling men ook treffe, en welke oplossing er ook kome of wat men ook voorstèle, deze regelingen voor het gewestelijke - en het gemeenschapsparement moeten financieel uitvoerbaar zijn. Wij willen niet dat deze nieuwe instellingen reeds vanaf 1983 met een financiële hypotheek zouden starten die het ons onmogelijk maakt ze financieel in evenwicht te houden en derhalve een ernstig beleid te voeren.

Ik onderschrijf volkomen de zeer duidelijke verklaringen van de Ministers Geens en Schiltz dat zij deze begroting op een eerlijke, ernstige en doorzichtige wijze willen voorleggen aan deze Vlaamse Raad.

Een tweede punt betreft de onderschattingen in de wet van 1980.

Het wordt wel duidelijk dat zowel de grote als de kleine dotatie in 1980 werd onderschat.

Het reële tekort bedroeg verleden jaar ongeveer 8 miljard als men de betwiste vordering van het verleden meerekent.

Ondanks de onbetwistbaar sobere wijze waarop de Vlaamse Executieve haar begroting heeft opgesteld zijn er ernstige problemen in bepaalde sectoren wegens de vroeger aangegane verbintenissen. Wij moeten-dit niet verdoezelen. Het is zo. Het werd trouwens reeds openhartig verklaard in de diverse commissies. Zij kunnen onvoldoende door *ristorno's* worden aangevuld. De cijfers werden reeds

gegeven. Het gaat *grosso modo* om 95 percent en 5 percent. Het werd daarstraks in de inleiding door de Minister gezegd. De oorspronkelijke bedoeling van de wet van 1980 om een evenwicht te brengen tussen de *ristorno%* en de kleine en de grote dotatie is ver van bereikt. Op dit ogenblik is dat evenwicht eerder symbolisch.

De gedebudgetteerde lasten bedragen dit jaar 12,7 miljard. De totale last hiervan is 107 miljard.

Verleden jaar hebben wij reeds vragen gesteld over de begrotingstechniek. Ik denk hier in het bijzonder aan de expansiewetgeving, de huisvesting en de gemeentefinanciën. De piek hiervan komt in 1985. Onze Vlaamse Gemeenschap staat dus nog voor een ernstige financiële uitdaging.

Minister Schiltz heeft trouwens in zijn duidelijke en overzichtelijke inleiding voldoende het gebrek aan elasticiteit van deze Vlaamse begroting onderlijnd.

Het is jammer dat het investeringsprogramma nog 15 procent lager is moeten gesteld worden dan in 1982 wegens deze financiële situatie. In elk geval is de ganse financiële problematiek van de wet van 1980 opnieuw gesteld.

Ten derde moet men bij besparingen de rechtszekerheid waarborgen.

Enkele weken geleden heb ik op de tribune van de Kamer gewezen op de soms geïmproviseerde wijze waarop besparingen worden gedaan. Ik wil dit ook herhalen op de tribune van de Vlaamse Raad.

Wanneer de overheid initiatieven neemt, een subsidiestelsel uitbouwt, een wettelijke norm creëert waarop een bedrijf, een gemeente of een individueel burger zich steunt om investeringen te verrichten of financieel engagement op te nemen qua personeelsuitbreiding of nieuwe service, dan kan men niet eenzijdig deze verbintenissen verbreken zonder de rechtszekerheid te schaden en zware schade te berokkenen.

Wanneer men een premiestelsel uitwerkt, wanneer er rentevermindering

worden toegekend, wanneer een subsidieregeling wordt vastgelegd, dan kan mijn inziens dergelijk systeem enkel voor de toekomst worden afgebouwd en moet in elk geval de overheid zijn verbintenissen uit het verleden nakomen.

Ik weet dat een dergelijke opvatting zware gevolgen heeft bij eventuele besparingen maar een andere benadering ondermijnt de geloofwaardigheid en het krediet van de overheid. Ik kom hierop onmiddellijk terug bij de behandeling van de besparingen in de culturele sector.

Zoals de meeste van onze collega's hebben wij een aanzienlijk aantal klachtenbrieven gekregen van diverse sociaal-culturele organisaties. Ook hier wil ik mijn uiteenzetting zo objectief mogelijk houden.

Ik zal hier niet in detail ingaan op de verschillende verzuchtingen en de wijze waarop hieraan werd voldaan in de begroting cultuur maar ik wil hier wel de aandacht van de ganse Vlaamse Executieve vragen voor enkele basisprincipes.

Het is duidelijk dat besparingen zich opdringen, wat op zichzelf niet noodzakelijk catastrofaal voor de cultuur hoeft te zijn. De waarde van het vrij initiatief en de eigen inspanning blijft mijns inziens nog steeds de scheppende en drijvende kracht van de culturele beleving maar bij het uitvaardigen van besparingen dient men rekening te houden met de volgende elementen.

Het eerste element is de cultuur als motor in het tewerkstellingsbeleid.

Zeer dikwijls hoort men al te lichtvaardig beweren dat besparingen moeten beginnen bij de luxe-uitgaven van de culturele sector. Met één grote veeg wordt een streep gezet over de langzame culturele opgang van de volkscultuur en de moeizaam verworven achtung van onze voornaamste kunstenaars in de internationale kunstwereld.

Hierbij verliest men uit het oog dat tewerkstellingsbeleid niet alleen stoelt op industriële activiteit maar dat de economische opbouw reeds lang verschillende sectoren kent waarin de

Verhaegen

primaire sector slechts een miniem aandeel heeft. Het zou derhalve kortzichtig zijn waardevolle kansen te ont-nemen aan mensen, die via de sociaal-culturele sector belangrijk werk ver-richten en hierin een waardevolle le-vensmotivering vinden.

Daarom verschaft de vrije-tijdsactivi-teit en de zuivere culturele activitei-ten als lectuur, muziek en toneel aan duizenden beoefenaars en arbeiders een levensbestaan.

Mag ik hierbij een suggestie doen aan de Voorzitter van de Vlaamse Execu-tieve. Indien Minister Poma hier aan-wezig was, zou ik hem de vraag heb-ben gesteld, maar zij is tot de gehele Executieve gericht.

Vooraleer beslissingen te nemen, die ernstige gevolgen kunnen hebben, zou het aangewezen zijn een ernstige studie te maken over de relatie tussen cultuur en tewerkstelling.

Twee jaar geleden hebben wij dit reeds gevraagd. Er zijn inderdaad hierover onvoldoende statistische ge-gevens en ook het verband tussen de-zee gegevens werd niet bestudeerd maar wij vragen hierbij uitdrukkelijk dat de Minister van cultuur de nodige financiële middelen zou willen vrij-maken om deze studie te doen. Zij kan medebepalend zijn voor het ver-dere cultuurbeleid.

De heer J. Van Elewyck : Het is wel spijtig dat de Minister hier nu niet aanwezig is.

De heer G. Verhaegen : Dat is zo, maar dit is geen verwijt aan Gemeen-schapsminister Poma. Deze suggestie wil onze fractie doen vanuit haar zorg voor de Vlaamse cultuur, om in het geheel van deze begroting ook aan-dacht te hebben voor de besparingen in de culturele sector. Ik zal trouwens mijn tekst aan de Minister overma-ken. Hij zal ook ongetwijfeld de korte inhoud van mijn toespraak met aan-dacht lezen.

De heer J. Van Elewyck : Ik zeg alleen maar dat het spijtig is dat de Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van cul-

tuur, de algemene bespreking van de begroting niet bijwoont. Ik betreur dit.

Minister H. Schiltz : De Executieve is vertegenwoordigd.

De heer J. Van Elewyck : Onverdeelbaar ?

De heer G. Verhaegen : Ik wil nog enkele opmerkingen maken. Ik zal zo bondig mogelijk zijn.

Eerst enkele woorden over cultuur als morele stimulans in een economische crisis. Het is historisch juist dat de meest donkere periode uit onze cultuurgeschiedenis meestal de jaren zijn van zware economische crisissen. Maar ook in deze donkere periode wa-ren er schitterende individuen die de morele kracht vonden om zich aan het pessimisme van hun tijd te onttrekken en zo zeer dikwijls een stimulans be-tekenden voor vernieuwing.

Moet een economische crisis noodzakelij kerwijze uitdraaien op een cultu-rele achteruitgang ? Die vraag hoort men in zowat alle milieus. Besparin-gen zijn inderdaad noodzakelijk maar waar dienen ze te gebeuren ? Cultuur en vooral de sociaal-culturele initia-tieven kunnen een belangrijke factor zijn voor de morele werkzaamheid van het individu, een remedie tegen een sluipend defaitisme en een stimu-lans voor vernieuwing. Wij vragen dan ook dat besparingen in deze sector met grote voorzichtigheid worden be-naderd. Wij zijn dus geenszins voor „de grote veeg”. Ik ben er trouwens van overtuigd dat de Vlaamse Execu-tieve onze opinie deelt en zeker onze opmerkingen niet naast zich zal neer-leggen.

Een belangrijk punt in de sector cul-tuur is ongetwijfeld de bibliotheek-sector.

Bij de verdere bespreking van het cul-tuurbeleid zou ik willen suggereren dat er een vijfjarenplan wordt opge-steld voor de bibliotheeksector.

Van alle decreten is dit een decreet waarbij geen restricties werden opge-legd wat het financieel engagement betreft van de subsidiërende over-heid.

Ik verwijs naar artikel 1 van het de-creet. Alle collega's die de biblio-theeksector van nabij volgen zullen het met mij eens zijn dat het mis-schien onvoorzichtig was deze bepa-ling in het decreet op te nemen. Deze tekst was de reden waarom zowel vele vrije organisaties als gemeentebestu-ren ernstige financiële engagementen hebben genomen. De burgemeesters onder de leden van de Raad zullen dit beamen.

Ik heb daarnet reeds gewezen op de noodzaak de rechtszekerheid te vrij-waren.

Indien er besparingen moeten ko-men, moet men ook de rechtsgrond wijzigen. Hiermede bedoel ik de ver-schillende verplichtingen, die nu wor-den opgelegd om erkend te worden.

Op dit ogenblik schrappt men voorzie-ningen in het gemeentebudget en be-let men anderzijds het behoud van de erkenning als openbare bibliotheek omdat men niet meer beantwoordt aan de wettelijke norm.

Onze fractie lijkt het dan ook verant-woord dat een nieuw gesprek tot stand komt waarbij men vaststelt binnen welke grenzen in de toekomst finan-ciële verplichtingen kunnen worden aangegaan.

Wij wensen over een periode van vijf jaar te weten hoever wij ons al dan niet kunnen engageren.

Derde hoofdstuk : de verdere uitbouw van de regionalisering.

Bij de voorgaande begroting hebben wij de vraag gesteld of het reeds op-portuun was de totale economische regionalisering te realiseren.

Hierbij hebben wij volgende sugges-ties gedaan : .

- het maximaal gebruik van de huidi-ge bevoegdheden,
- het wegwerken van de bevoegd-heidsonduidelijkheden,
- het wegwerken van efficiënte eigen structuren om een economisch beleid te voeren dat aangepast is aan de ei-gen-noden en economische mogelijk-heden van het Gewest en met even-

Verhaegen

tuele opsplitsing van sommige van de huidige promotie- en wetenschappelijke diensten, onder deze benaming zijn er heel wat onder te brengen ;

– een decentralisatie van de nationale financiële instellingen. Deze suggesties blijven hun volle waarde behouden maar in de vorige periode zijn wij in een stroomversnelling terechtgekomen.

De politieke discussie is op gang gekomen voor deze verdere regionalisering. Hierbij is de discussie niet beperkt gebleven tot de vijf nationale sectoren, maar wordt ook de volledige communautarisering gevraagd van het onderwijs, het toerisme en de duidelijke herstructurering van sommige parastatalen.

Mogen wij hierbij nog wijzen op de instelling van het Arbitragehof, wetsontwerp dat in de Senaat spoedig zal kunnen goedgekeurd worden – zoals de Senatoren het mij hebben gezegd – en de instelling...

De heer W. Seeuws : Dat klopt met uw medewerking.

De heer G. Verhaegen : Ik ben kamerlid en lid van de Vlaamse Raad – . . . en de instelling van het studiecentrum voor de staatsvorming. Normaal zou dit alles moeten leiden tot een meer duidelijke staatsstructuur en in elk geval tot de beperking van de interne conflicten.

Ik heb dit hoofdstuk vanuit mijn fractie zo genuanceerd mogelijk benaderd, maar wat hier in staat is een duidelijk engagement vanuit mijn fractie.

Vierde hoofdstuk : relatie met het buitenland.

Collega Suykerbuyk, voorzitter van de Commissie buitenlandse betrekkingen, zal hierover woensdagvoormiddag in een heel goede nota, die iedereen van ons met nut kan lezen, het juridische standpunt van onze fractie vertolken. Deze nota telt slechts 4 of 5 bladzijden, maar de essentie staat erin.

In de afgelopen maanden was hierover een zekere aarzeling, niet wat de

mogelijkheid en de wenselijkheid betreft om de eigen aanwezigheid van de gemeenschappen en de gewesten te manifesteren maar wel over de wijze en de coördinatie van ons optreden in het buitenland.

Ik wil graag aannemen dat hierover ernstig overleg moet gepleegd worden maar dit kan geen afbreuk doen aan de institutionele regeling waarbij de Vlaamse Raad een specifieke opdracht heeft gekregen om ook onze aanwezigheid in het buitenland te onderlijnen.

Meer concreet zou ik trouwens uw aandacht willen vragen voor de grote mogelijkheden, welke in de Taalunie vervat zijn.

In dit verdrag heeft de Vlaamse Raad een deel van haar bevoegdheid samen met Nederland gedelegeerd.

Dit verdrag heeft vijf belangrijke instanties gecreëerd :

- het comité van Ministers ;
- het comité van plaatsvervangers ;
- de Interparlementaire Commissie ;
- de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren ;
- het Algemeen Secretariaat.

Dit betekent onder meer dat de Interparlementaire Commissie een specifieke parlementaire opdracht heeft, namelijk het stimuleren en controleren van de uitvoerende macht in Nederland en Vlaanderen.

Het is trouwens cultureel en wetenschappelijk van groot belang dat de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren zou worden samengesteld uit geïnteresseerde en bekwame deskundigen, waardoor de Nederlandse cultuur en de uitstraling ervan op internationaal vlak aanzienlijk zou kunnen versterkt worden.

Vlaanderen kan hierbij een grote rol spelen. De Vlaamse Raad mag deze geboden kans niet missen.

Onze fractie wil deze Taalunie een maximale kans geven.

– **De heer J. Pede, Voorzitter, treedt op nieuw als Voorzitter op.**

Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de

Voorzitter van de Vlaamse Executieve, dames en heren Ministers, geachte collega's, mijn fractie zal deze begroting met vaste overtuiging goedkeuren. Wij geven ook ons vertrouwen aan elk van de negen Ministers individueel. Ik wil nogmaals duidelijk zeggen dat mijn fractie een dubbel vertrouwen schenkt, juridisch is dat onmogelijk, maar dan is het in ieder geval moreel politiek. Wij zullen dus deze begroting goedkeuren omdat wij ervan overtuigd zijn dat, ondanks de huidige juridische en politieke moeilijkheden waarmee deze Vlaamse Raad na enkele jaren nog steeds te kampen heeft en de maatschappelijke veranderingen die we nu beleven, dit Vlaams Parlement een zeer belangrijke rol kan spelen voor ons Vlaams Gewest.

Ik dank u zeer hartelijk voor uw aandacht hier vanmiddag getoond.

De Voorzitter : De heer De Grève heeft het woord.

De heer L. De Grève (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Executieve, leden van de Executieve, dames en heren collega's, evenals de voorgaande sprekers wil ik namens de PW-fractie mijn dank uiten aan het adres van allen die aan het tot stand komen van het ontwerp van begroting hun medewerking hebben verleend, in het bijzonder de leden van de Executieve, de commissie- en de algemene verslaggevers en degenen die hen hebben bijgestaan.

Vorig jaar, naar aanleiding van het begrotingsdebat 1982, heb ik gepleit voor een duidelijker afbakening tussen de begrotingsvoorstellen, overeenstemmend met de onderscheiden bevoegdheidspakketten die aan de verschillende Gemeenschapsministers zijn toegewezen. Dat werd ook toegezegd vanuit de Executieve. Ik heb dan ook met genoegen vastgesteld dat, hoewel het eenheidskarakter van de gemeenschaps- en gewestbegroting is behouden, het invoeren van codenummers en de functionele groepering der secties, duidelijk maakt wie de ordonnancerende gemeenschapsminister is, onverminderd een uitzonderingsgeval dat de

Senator F. Vermeiren (PVV) brengt verslag uit over de commissiewerkzaamheden betreffende de middelenbegroting 1983

verslaggever heeft aangestipt. Het betreft een overlapping inzake jeugdbeleid : een bepaalde jeugdangelegenheid behoort tot de bevoegdheid van de Gemeenschapsminister van cultuur terwijl het bevoegde directoraat-generaal onder de Gemeenschapsminister van gezin en welzijnszorg ressorteert.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve heeft geantwoord dat dit de enige uitzondering is. Mag ik dan ook verwachten dat hij ter zake een correctie aanbrengt of het behoud van die uitzondering zou verantwoorden.

De werkwijze die gevolgd is draagt ertoe bij een degelijk werkinstrument te bezorgen aan de Raad.

Nog duidelijker zou het zijn mochten wij bij de volgende begroting beschikken over aparte stukken voor de uitgavenbegroting van elke Gemeenschapsminister.

Vorig jaar is de Vlaamse Executieve bij het opmaken van de begroting verrokken van een drievoudige stelling : geen verhoging van de belastings-

druk, geen beroep doen op leningen en toch een sluitende begroting neerleggen.

Deze uitgangspunten genoten onze volledige waardering.

Bij nader onderzoek van de gegevens voor 1983 stellen wij vast dat het reeds onmogelijk is gebleken de triomfkreet te hernieuwen. Inderdaad, bij de aanpassing van de begroting 1982 reeds, slechts een paar maanden na het opstellen van de begroting zelf, zijn de gegevens aan het licht gekomen, die tot dusver onvoldoende bekend waren en onmiddellijk een negatieve weerslag hadden op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

In de begroting 1983 is de deficitaire toestand nog duidelijker dermate dat de Executieve enkele kunstgrepen – en ik bedoel dit niet pejoratief – heeft moeten uithalen om slechts een negatief saldo van een goede 3 miljard te halen, en dit in weerwil van de inspanningen die de Executieve beweert zich te hebben getroost om dit beperkt deficit niet te boven te gaan.

Om een sluitende begroting te berekenen in 1983, zouden ofwel meer diepgaande besparingen moeten worden toegepast, ofwel nieuwe middelen moeten worden aangeboord, andere dan de aangroei van de dotaties door de stijging van de index en abstractie gemaakt van de aangroei van de *ristorno's* eigen aan de overgang van de last van de administratie.

Feit is dat, wat de besparingen betreft, de Executieve blijkbaar is uitgegaan van de stelling dat het onderste reeds uit de kan is gehaald door de hakbijloperatie, die de uitgaven met zo'n 15 percent heeft teruggedrongen ten opzichte van de begroting van 1982.

Feit is ook dat, wat de nieuwe middelen betreft, de eigen fiscaliteit ingeschreven is „pro memorie”, dit wil zeggen dat ze theoretisch mogelijk is, maar niet wordt weerhouden. We kunnen dit volledig bijtreden als zijnde conform de afspraken van 1980, zij het niet zozeer omdat men uitgaat van de stelling dat de opbrengst op het ogenblik te gering zou zijn.

Het blijft een open vraag hoe men het

nadelig saldo zal wegwerken en niemand heeft tot nog toe een oplossing kunnen geven. Nochtans lijkt het op een struisvogelpolitiek, in uitgaven te voorzien zonder te weten hoe ze zullen worden gedekt. Op nationaal vlak werd die politiek jarenlang toegepast en wij weten met welke desastreuze gevolgen.

De vraag is dus of men hoopt in de loop van het jaar de uitgaven 1983 toch te kunnen afslanken zodat het nadelig saldo geneutraliseerd wordt.

Wij zijn daar principieel niet tegen, maar de toepassing ervan zou zeer selectief moeten gebeuren en niet in eerste instantie op de bij decreet voorziene uitgaven, waarvoor de Raad zich in het verleden heeft geëngageerd. Nu reeds verkeren Ministers in moeilijkheden om die financiële engagementen te honoreren. Het volstaat hier te verwijzen naar een voorbeeld, het bibliotheekdecreet, dat reeds een eerste afslanking onderging in 1982. In die richting mogen we uit eerbied voor de gemeentelijke opties, die te goeder trouw werden genomen, omdat het decreet een dwingend karakter had, niet verder gaan.

Indien de middelen van de Gemeenschap vooralsnog blijven wat ze nu zijn – vermits er tot dusver geen perspectieven van hogere *ristorno's* zijn en indien anderzijds geen ingrepen op de uitgaven mogen worden verwacht, dwingt de realiteit ons te aanvaarden dat het inschrijven in artikel 5 van de principiële leningsmogelijkheid voor 1983 een voorzichtige maatregel is. En toch zal iedereen in deze Raad akkoord gaan dat het de verkeerde weg is. De toekomstige generatie belasten door actuele gemakkelijheidsoplossingen is het slechtste wat we kunnen doen.

Om echter een degelijke keuze te kunnen maken in het probleem van de aan te wenden middelen, naar de toekomst toe, zouden wij over meer inlichtingen moeten beschikken dan die eigen aan één begrotingsjaar en namelijk over een volledige inventaris van alle schulden uit het verleden, niet alleen die welke reeds met zekerheid ten laste van de Vlaamse Gemeenschap zullen liggen in de komende jaren, maar ook die waarover

De Grève

nu nog betwisting bestaat of ze al dan niet door de Gemeenschap dan wel door de Staat zullen worden afgelost.

Het feit dat hiet hier geen peulschil betreft is een voldoende reden om een spoedige oplossing af te dwingen. Immers deze lasten uit het verleden voor verbintenissen aangegaan vóór 1980 belopen, volgens de opgave gedaan door de Executieve, in totaal 10,914 miljard frank en dit alleen al voor het begrotingsjaar 1983.

De politica-juridische discussie over wie deze schulden ten zijne lasten moet nemen is uitermate boeiend. Maar welke ook de conclusie weze, het probleem blijft dat ze uiteindelijk toch moeten afgelost worden en dan is het ook in niemands belang de oplossing van dit probleem te verschuiven.

Maar niet alleen de schulden zijn een belangrijk gegeven ; ook nog de tegoe-den, saldi van vóór 1980, die volgens de Minister ongeveer 19 miljard frank bedragen, maar toch veel lager zouden liggen dan de massa der verbintenissen.

Reeds vorig jaar kondigde de Gemeenschapsminister voor financiën en begroting ter gelegenheid van het begrotingsdebat aan, dat voor dit globaal probleem een oplossing via besprekingen tussen de Executieve en de centrale overheid moest worden gezocht. Het zou verhelderend zijn mochten we bij het huidig debat vernemen welke de precieze stand van zaken op heden is. Want, zitten we nu nog in het onzekere dan is het werkelijk noodzakelijk binnen de kortste tijd de definitieve regeling te kennen opdat we, tenminste met het oog op de begroting 1984, waarvan ons beloofd is dat we ze nog in dit kalenderjaar zouden bespreken - waarover wij ons verheugen - correct zouden weten hoe de toestand van de Vlaamse Gemeenschap eruit ziet zodat de leden van deze Raad zich een duidelijk beeld kunnen vormen van de toestand zoals hij is, en niet zoals hij zou kunnen of moeten zijn. Enkel dan zal een toekomstgerichte politiek kunnen uitgestippeld worden. Wij nemen dus aan dat wij met deze voorlopige toe-

stand nog een tijd, maar dan zeer kort, genoeg moeten nemen.

Een ander probleem is dat van de verdere afbouw van de techniek van de pre-financiering. En hier val ik onvermijdelijk in herhaling met wat ik vorig jaar reeds heb gezegd namens onze fractie. Ik spreek vandaag dezelfde bekommernis uit als toen, door te wijzen op het gevaar van de techniek van de debudgettering.

In 1982 beliepen de correlatieve kredieten van de gewestelijke begroting zowat twee derde van het totaal. De waarschuwing was dat de gemeenschapsbegroting in de nabije toekomst geen beleidsinstrument meer zou zijn maar gewoon een inventaris van af te lossen schulden,

Met genoeg stel ik dan ook vast dat de subsidiëring van de werken hun volledige weerslag op de begroting krijgen. Een weerslag die weliswaar hard aankomt maar een techniek waarvan wij in de toekomst de vruchten zullen plukken.

In deze gedachtengang juichen wij de beslissing van de Executieve toe de rug toe te keren aan de prefinanciering.

Wat de goedgekeurde amendementen in de commissies betreft, ook al worden zij onbestaande bij goedkeuring van de amendementen van de Executieve, zou ik, wat men in onze fractie daarover dacht, als volgt kunnen verwoorden.

De voorgestelde amendementen in de Commissie culturele aangelegenheden, pedagogische en didactische vorming, en die een verhoging van 200 miljoen frank inhielden, hadden als hoofdbekommernis de culturele hoogconjunctuur die wij de laatste jaren hebben gekend niet onmiddellijk zou overslaan in een cultuurvijandigheid.

Vooraf de sector van de openbare bibliotheken en voor de toepassing van het theaterdecreet leek de amendering verantwoord. De Gemeenschap dient haar aangegane verplichtingen ten overstaan van haar ondergeschikte besturen op een correcte wijze na te komen. Het kan voor de toekomst een

goede les wezen om bij de invoering en het goedstemmen van elk decreet, dit te laten voorafgaan door een ernstig onderzoek naar de financiële draagkracht van de Vlaamse Gemeenschap om te weten of deze voldoende groot is en zal blijven, om de financiële consequenties van elk nieuw decreet te kunnen dragen.

De stemming van een decreet, inderdaad, is geen momentopname maar de inzet van een verstrekkend proces : jaar na jaar moeten er kredieten worden voorzien opdat de leefbaarheid van heel wat initiatieven niet in het gedrang zou komen.

Het feit dat een decreet bestaat doet bij de betrokken bevolking de verwachting ontstaan, dat een bepaalde hoeveelheid toelagen kunnen worden verwacht, niet alleen nu maar ook in de toekomst.

Daarom pleit ik nogmaals om in de cultuursector, zoals in alle andere, met de grootste omzichtigheid nieuwe initiatieven te ontwerpen indien niet meteen beslist wordt hoe, ook naar de toekomst toe, deze zullen gefinancierd worden.

Onze fractie meende zich echter anders te moeten opstellen ten overstaan van het goedgekeurde amendement in de Commissie voor binnenlandse aangelegenheden. Hier zouden wij ernstig voorbehoud hebben gemaakt en dit om tactische redenen.

Het gevraagde bedrag moest dienen ter dekking van verbintenissen aangegaan door de centrale overheid ten gunste van de ondergeschikte besturen, verbintenissen, die de centrale overheid met ingang van april 1983 niet meer zou nakomen, zodat de gemeenten in zware financiële moeilijkheden zouden komen.

Ik kan begrip opbrengen voor de bezorgdheid van de Commissarissen voor de problemen van de ondergeschikte besturen, die ook mij nauw aan het hart liggen en ook onze bekommernis zijn.

Hier past het te verwijzen naar de tekst van de algemene toelichting bij de middelen- en uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor

De Grève

het begrotingsjaar 1983, waar in zeer duidelijke bewoordingen staat dat geen enkel artikel van de wetten van augustus 1980 bepaalt, dat de vroeger door de Staat aangegane verbintenissen automatisch door de Gemeenschap of het Gewest dienen te worden overgenomen.

Zolang de politiek-juridische discussie over de schulden en de tegoeden van vóór 1980 niet is beslecht in haar geheel, vinden wij bijgevolg verkeerd de nationale regering voor te spiegelen dat zij morgen zo maar van haar verplichtingen zal zijn ontlast en dat, zo zij unilateraal zou beslissen die verbintenissen niet na te komen, er toch een Vlaamse Gemeenschap zal zijn die dat zal overnemen. Om tactische redenen was het volgens onze fractie dus niet aangewezen nu reeds kredieten in te schrijven omdat men meteen de discussie tussen de Executieve en de nationale regering onmogelijk maakt.

Ik zou nog een woord willen zeggen over de Vlaamse administratie. Inzake het tot stand komen van de top van het gemeenschapsministerie is er in de voorbije dagen heel wat te doen geweest, ook spijtig genoeg in de pers. Hieruit is vooral naar voor gekomen dat men kibbelt over topbenoemingen, al dan niet politiek gekleurd.

Het feit dat de secretaris-generaal en de drie administrateurs-generaal door de nationale regering, alsmede drie van de acht directeurs-generaal door de vorige Vlaamse regering werden benoemd, terwijl andere aanstellingen nog niet zijn gedaan, bewijst volgens mij dat de kritiek van bepaalde partijinstanties ongegrond is in het ene, en voorbarig is in het andere geval.

Onze stelling is dat men bij benoemingen voorrang moet geven aan de kwaliteit en de bekwaamheid van de aan te stellen ambtenaren. Ik erken evenwel dat men haast geen ambtenaren meer vindt die geen partij-politieke stempel dragen...

De heer A. De Beul : Ze moeten wel.

De heer L. De Grève : . . . zodat, ook al

benoemt men ze naar hun waarde, dit onvermijdelijk een politieke inhoud krijgt. Indien men zich achter de vereiste van bekwaamheid kan scharen zou dit een goede stap zijn in de richting van een betere verstandhouding, ook binnen de Vlaamse Executieve.

Ik stel mij vaak de vraag wat de publieke opinie denkt over de publiciteit aangaande de interne spanningen binnen een collegiaal bestuur.

De heer J. Van Elewycck : Collegiaal...

De heer L. De Grève : Dat meningsverschillen bestaan kan men niet vermijden. Wel kan worden vermeden dat zij herhaaldelijk worden gepubliceerd. Ook werkt dit remmend op de efficiëntie van de instelling.

Nochtans is een goede samenwerking binnen de Vlaamse Executieve een noodzaak, indien men ten overstaan van de gesprekspartner, die de nationale regering is, meer punten wil scoren.

De problemen van overleg zijn overigens zo talrijk dat het wenselijk zou zijn de Raad desbetreffend een inventaris te bezorgen enerzijds van wat er tot nog toe bij overleg is geregeld, anderzijds van de hangende dossiers, en welke hierin de knelpunten zijn.

Met betrekking tot de uitbouw van de administratie van de Vlaamse Gemeenschap stellen wij vast dat er ter zake een vrij grote vertraging is ontstaan en dat we tot op heden nog geen duidelijke gegevens hebben gekregen over de actuele stand van de wordingsoperatie.

De Raad heeft ter zake recht op informatie.

Een ander probleem dat eens ten gronde zou moeten worden aangesneden is de kwestie van de bevoegdheid inzake buitenlandse betrekkingen. Uit het verslag van de Commissie voor het buitenlands beleid, blijkt dat de meningen in die kwestie verdeeld zijn. Dat wisten we ook al uit persartikelen. Uit de discussie in de commissie is geen enkel nieuw element naar voren gekomen dat een licht werpt op de oplossing. Het is een zuiver juridisch bevoegdheidsprobleem dat, in-

derdaad, teksten in handen, verschillend kan benaderd worden. De enen stellen zich maximalistisch op in de zin van de grootst mogelijke bevoegdheid voor de Gemeenschappen. Hun ruime interpretatie stemt overeen met wat zij ook nastreven. Anderen, en ik zou ze zeker geen unitaristen willen noemen, houden zich aan een strikte interpretatie van de met elkaar in verband te brengen teksten van de Grondwet en de hervormingswet van 1980. De tegengestelde standpunten zijn mijns inziens niet uitsluitend gestoeld op een voorkeur voor min of meer uitgesproken graad van autonomie ; ook de bezorgdheid voor een correcte toepassing van de teksten moet ter zake een leidraad blijven, maar de discussie mag niet langer uit de weg worden gegaan en mijn fractie wenst dat een debat hieraan zou worden gewijd in de zeer nabije toekomst, waaruit zou moeten voortvloeien, dat men tot een protocol desbetreffend kan komen tussen de gewesten en de gemeenschappen enerzijds, en de nationale regering anderzijds.

Ziedaar, in enkele hoofdlijnen, de interessepunten die ik heb willen aansnijden namens de PW.

Ik weet het, nog veel andere problemen verdienen belangstelling, maar daarvoor zullen dan ook nog andere sprekers van onze fractie zich laten inschrijven.

Ik moge besluiten met een wens, met name dat de staathervorming, zoals zij in 1980 is tot stand gekomen, ten spoedigste haar volle uitwerking moge kennen, zonder enigerlei belemmering. Laat ons vooral toepassen wat reeds is tot stand gekomen en er alles uithalen wat mogelijk is. Dan pas zullen wij ze op haar waarde kunnen beoordelen en oordelen in welke richting zij verder moet evolueren. (**Applaus bij de PW en de CVP**)

De Voonitter : De heer Van Elewycck heeft het woord.

De heer 3. Van Elewycck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, collega's, de begrotingen 1983 bieden de mogelijkheid ons uit te spreken niet alleen over een eerste volledig jaar beleid ge-

Van Elewycck

voerd door de Vlaamse Executieve, maar ook over de politieke opties die haar verdere werking bepalen.

De bijzondere wet van augustus 1980 wil, dat de Executieven de eerste vier jaar van hun bestaan proportioneel zijn samengesteld en collegiaal optreden.

De bedoeling was duidelijk : ervoor zorgen dat iedere belangrijke politieke stroming in Vlaanderen kan meewerken aan het uitbouwen van de autonomie van dit gewest en voor deze Gemeenschap ; erover waken dat – via de consensus-regel – de grootste gemene deler van het Rijk geschaakte politieke denken aan bod zou kunnen komen. Zó zou de Vlaamse autonomie een stevige grondslag kunnen krijgen ; zó had men een volwassen politiek kunnen voeren met brede toekomstperspectieven – en zowel de eigen bevolking als het hele land kunnen tonen dat „politiek” iets anders is dan steriel getwist of verkrampde pogingen om het laken zoveel mogelijk naar zich toe te trekken.

In die geest gingen wij de eerste bestuursperiode van de Vlaamse autonomie tegemoet : met echte eigen financiële middelen, met echte, eigen bevoegdheden, met een eigen administratie.

Vanaf de eerste dag werden deze verwachtingen bedrogen. Een herschikking van het bevoegdheidspakket onder de negen ministers, zodat een evenwichtige verdeling kon ontstaan ? Zelfs het gesprek werd geweigerd ! Gewoon, brutaal moest direct gestemd worden ; de uitzonderingsprocedure werd tot regel verheven...

Een eerlijke verdeling van de residuaire bevoegdheden ? Geen sprake van : het laken werd zonder meer helemaal naar één kant getrokken.

Och, we weten natuurlijk allemaal wel waarom. Er is precies gebeurd wat de wetgever wilde vermijden : de politieke combines, de afspraakjes die het daglicht niet mogen zien. Het is bevoorrecht eenvoudig en door en door triestig.

De liberalen wilden niet alleen in de

ationale regering geraken – en bij wijze van bonus in zoveel mogelijke bestendige deputaties – ze wilden óók een „belangrijke rol” spelen in de Vlaamse Executieve. Een „belangrijke rol”, betekent dat een serieuze politieke inbreng, wil dat zeggen een eigen visie ontwikkelen op het beleid ? Helemaal niet ; uit de praktijk blijkt zelfs vooral niet : het volstaat een mooie titel te geven – vicé-voorzitter – aan een Excellentie, hem de zo geëerde portefeuille van „cultuur” toevertrouwen – men vraagt zich af om wat te doen – en vooral toezeggen dat de PW, die tegen de ambtenarij heet te zijn, naar willekeur politieke benoemingen mag doen – waarbij nepotisme zelfs geen uitzondering is...

Om hun benoemingshonger te stillen zijn de liberalen tot veel bereid, tot heel veel : de verliezer van de jongste parlementsverkiezingen op een hoog voetstuk zetten ; een verzwakte CVP enorm veel macht toespelen ; haar toelaten naar eeuwenoud beproefd recept alle belangrijke posten in te nemen – en dan de „depolitiserings” tot credo uitroepen.

In dat verziekt politiek klimaat werkt de Vlaamse Executieve vandaag. Zó worden de begrippen „proportioneel systeem” en „consensus” gehanteerd.

En toch – en toch werd en wordt gepoogd het beleid op te tillen boven dit vernederend niveau van achterbaks gekuip en van politieke monopolisering. Met name de Ministers Roger De Wulf en Marc Galle spannen zich onverdroten in om toch ernstig werk te leveren, om tóch tot een open gesprek te komen, om tóch te pogen de voorgeschreven consensus te bereiken, om tóch aan te tonen dat in Vlaanderen „politiek bedrijven” ook op een serieuze, eerlijke wijze kan gebeuren.

Keer op keer werden hun pogingen, werd hun aanbod afgewezen. Men ging – en men gaat – zelfs van kwaad naar erger. Ik doe maar een greep uit de problemen die de komende dagen nader zullen toegelicht worden door leden van mijn fractie :

– het monopoliseren van bevoegdheden, macht en middelen bij één partij en in één hand ;

– het zogenaamd „tewerkstellingsplan” van voorzitter Geens, een jammerlijke farce, waarvoor men zelfs de politieke eerlijkheid niet kon opbrengen toe te geven dat het ook in de schoot van de Executieve op ernstige tegenstand en formele tegenstemmen was gestuit ;

– de benoemingspolitiek, en de politieke wurggreep waarin de nieuwe Vlaamse administratie voor de komende jaren wordt geplaatst ;

– de afgevaardigden in talloze instellingen en diensten, eenzijdig doorgevoerd tot het belachelijke toe. Hoe anders dan „belachelijk” moet men bijvoorbeeld de aanstelling betitelen van de officiële afgevaardigde van het Vlaamse Gewest bij de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel op grond van het feit dat betrokkene acht jaar ervaring heeft als nationaal propagandist van de KWB...

Toch werden en worden nog pogingen ondernomen om te komen tot een ernstig gesprek ten gronde. Maar ook de jongste poging werd brutaal van de tafel geveegd door de gedupeerde partner zélf : de PW. Kennelijk is daar nog niet iedereen benoemd of aangesteld.

Arm Vlaanderen !

Keren we nu even nog naar de middelenbegroting terug.

Het aanvaard tekort bedraagt 3,1 miljard. Dit cijfer werd bekomen na weglating van de lasten van het verleden en van de saldi uit het verleden. Het reëel tekort is ongetwijfeld hoger, in de mate dat het nog af te sluiten akkoord over de lasten en de saldi van het verleden een regeling zal inhouden die in onvoldoende mate de lasten overneemt of de terugstorting van de saldi waarborgt. In het Overlegcomité werd dienaangaande blijkbaar nog geen overeenstemming bereikt.

Bij de bespreking van het wetsontwerp houdende de begroting der dotaties aan Gemeenschappen en Gewesten voor het begrotingsjaar 1983 wordt een bedrag van 4,9 miljard in het vooruitzicht gesteld voor de saldi en de parallelle kredieten.

Welke houding neemt de Vlaamse

Van Elewycq

Executieve in ten aanzien van deze intentie vanwege de Nationale Regering, met het oog op de verdere besprekingen in het Overlegcomité ?

Welke gevolgen heeft de evolutie van deze problematiek voor onder meer de ondergeschikte besturen wegens de niet-inschrijving van de nodige kredieten met betrekking tot de lasten van het verleden ?

De begrotingen 1983 zijn een weerslag van de betreurenswaardige politieke ontwikkeling in de Executieve. De besprekingen in de commissies leidden tot wat ongetwijfeld een wereldprimeur moet zijn : de getallen vermeld in het ontwerp van decreet stemmen niet meer overeen met de totalen van de erbij gevoegde tabellen. Men moet het kunnen !

De reden van deze insé belachelijke situatie ligt ongetwijfeld bij de Executieve. Niets belet haar inderdaad per minister een afzonderlijke uitgavenbegroting in te dienen – mits een collegiaal politiek engagement van de hele Vlaamse regering.

Wij dringen er sterk op aan dat deze werkmethode voortaan wordt toegepast. De SP-fractie is geenszins bereid noch het Reglement van de Raad naast zich te leggen, noch de leden van meerdere commissies te degraderen tot „adviseurs” van wat dan een super-commissie zou worden. Een „eenheidsbegroting” indienen, zoals ook nu gebeurde, kan alleen maar leiden tot conflicten en tot de belachelijke situaties waarmede we nu geconfronteerd worden.

Men kan zich daarenboven de vraag stellen of het zogenaamd „eenheidskarakter” van de uitgavenbegroting wel gediend is met de thans geldende idiote opsplitsing van de bevoegdheid inzake begroting en financiën tussen twee ministers.

Hoe is men gekomen tot het verschil tussen het totaal van de tabellen en de cijfers in de teksten van het ontwerp van decreet ?

In feite zeer eenvoudig. In drie commissies namen de leden telkens een verschillende houding aan.

Beginnen we – noblesse oblige – met de commissie van begroting en financiën. De meerderheid volgde de eis van de twee ministers, en bleef bij de tekst van het ontwerp van decreet. Dat aldus de vice-voorzitter van de Executieve in zijn (spreekwoordelijk) hemd werd gezet derde hen niet – maar hem kennelijk óók niet !

In de Commissie voor binnenlandse aangelegenheden werden de tabellen gewijzigd door de eenparige commissie – ondanks de verklaring van Minister Galle dat hij de Executieve ter zake niet kon binden. Als over de uitgavenbegroting gestemd wordt zal blijken of en in hoeverre alle leden van de commissie bij hun opvattingen blijven.

Héél anders verliepen de debatten in de Commissie voor culturele aangelegenheden. Wat daar én door de Minister én door sommige leden van de meerderheid werd vertoond grenst aan het ongelooflijke.

Heeft men het al meegemaakt dat de vice-voorzitter van een regering een tekst ronddoelt waarin hij zich beklagt over het hem – met zijn instemming !!! – toebedeelde bedrag in een begroting ? Heeft men het al meegemaakt, dat de Minister – „en stoemelings” uiteraard – door zijn medewerkers amendementen laat rondleiden op de banken om de hem toegekende kredieten met 200 miljoen frank te verhogen, terwijl hijzelf in de Executieve niet alleen het oorspronkelijke bedrag had vastgesteld, maar daarenboven later in een volgende vergadering van dezelfde Executieve krachtig voorstander zegt te zijn van het terugkomen naar de originele bedragen ?

Heeft men het al meegemaakt dat als wat ik de CVP-fractie wil noemen zich intern wil beraden over de uit de lucht gevallen amendementen, de betrokken minister daar wordt geweerd – en dat nog voor lief neemt ook.

Dat zou allemaal nog niet zo erg zijn – tenslotte heeft de betrokken excellentie het recht zich grenzeloos belachelijk te maken, nietwaar – maar de gevolgen van dit geknoei wegen voor honderden mensen zwaar door.

Uit het antwoord op een precieze vraag in de commissie gesteld blijkt bijvoorbeeld dat met het ingediende ontwerp van begroting 325 arbeidsplaatsen in de culturele sector verloren gaan. Een bijkrediet van 175 miljoen, te verdelen over drie grote sectoren zou deze arbeidsplaatsen kunnen redden.

Waar elders dan in de culturele sector kan men met 175 miljoen 325 arbeidsplaatsen veilig stellen ? Welke collega's – en welke ministers ! – zullen zo'n krediet weigeren ?

In de Commissie heeft de heer Poma toegezegd verschillende documenten als bijlage aan het verslag toe te voegen :

– de tekst van zijn toespraak voor de algemene vergadering van de Unesco in Mexico, zodat we zijn politieke visie over fundamentele problemen kunnen vergelijken met die van zijn Franse ambtsgenoot ;

– het activiteitenverslag van de inmiddels ontbonden „Stichting voor Internationale Nederlandse Cultuurverspreiding ;

– de verslagen bij decreet opgelegd aan allerlei instanties, instellingen en Raden ;

– precieze gegevens over het juiste statuut van de „parachutist” doe hij dropte bij het Ballet van Vlaanderen, plus een nota over de noodzaak het beheer van dit beroemd korps met zo'n dure vogel te verzwaren.

Minister Poma zegde telkens deze gegevens toe. En wat blijkt ? Er zijn nogal wat bijlagen aan het verslag toegevoegd – echter geen enkel uitgaand van de Gemeenschapsminister voor cultuur. Door niet na te komen wat hij zelf beloofde, zet hij natuurlijk in de eerste plaats zijn eigen geloofwaardigheid volledig op de helling.

Ik wil het, wat de heer Poma betreft, voorlopig daarbij laten. Bij de bespreking van de begroting voor cultuur komt de SP op meerdere aspecten terug met harde feiten en nog duidelijke vragen.

De politieke vernederingen die hij,

Van Elewycck

nota bene vanwege zijn politieke „partner”, moet ondergaan zijn inderdaad nog niet ten einde. Op het ogenblik dat hijzelf met de vakbonden onderhandelt over de besteding van het produkt van de inlevering van de werknemers van de culturele sector verklaart zijn voorzitter van de Executieve koudweg dat deze sommen, tegen alle verbintenissen van de regering in, slechts mogen aangewend worden om het tekort op de begroting kleiner te maken. Van een kaakslag gesproken !

Het kan natuurlijk anders.

Het kan in de schoot van de Executieve anders als we de kansen grijpen die besloten liggen in de bijzondere Wet van augustus 1980. Als we samen, zonder gekonkel, zonder verziekt geknoei, onze karige middelen proberen aan te wenden om de werkgelegenheid te behouden en te verbeteren, om jongeren opnieuw hoop te geven, om de toekomst veilig te stellen, om onze instellingen goed en rationeel te doen functioneren.

Wij blijven bereid deel te nemen aan een ernstig, diepgaand gesprek over de te voeren politiek. Aan een „Diktat” weigeren wij ons echter te onderwerpen.

Het is duidelijk dat de SP-fractie in deze omstandigheden zeker de ● uitgavenbegroting niet zal goedkeuren. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, mevrouw en heren Ministers, geachte collega's, deze uiteenzetting bij een begroting zou ik op een vreemde manier willen beginnen. Sedert de jaren dat ik hier zit valt het mij van langsom meer op dat hier in dit halfroond veel gesproken, ontzettend veel gesproken wordt maar weinig geluisterd.

Het lijkt nochtans, collega's, dat spreken slechts een rol vervult als er wordt geluisterd. Het spreken is de voorkant

van het luisteren. Luisteren is de voorkant van het spreken.

Hierbij dacht ik aan een mooi gedicht van Hans Lodeizen, een Nederlandse dichter die in 1950 op zesentwintigjarige leeftijd stierf en waarin hij het over luisteren heeft. Zijn poëzie heeft niets met deze begroting te maken, niets met ons politiek gedoe en toch heb ik er mijn rede op gebouwd. Even een kleine toelichting. De dichter heeft het over raderen, en volgens mij heeft elk rad in het water een andere klank. Hij heeft het ook over snaren, en elke snaar heeft bij elk instrument ook een andere klank.

„kom hier jij en luister eens ik zal een dieplood in je oren laten ik zal je zacht toedekken met snaren er zal muziek zijn van raderen maar luister eens

de herfst is een berkbeek van rivieren en uiterwaarden naar het avondlicht dat silhouet van een molen luister eens

dek je oren met snaren toe en luister eens.”

Mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, ministers, collega's, luister eens...

Alhoewel de gebeurtenissen in de Vlaamse Executieve van de laatste dagen bitter smaken wil ik toch namens mijn fractie eerst zeggen dat we goed hebben bevonden.

In deze lof richt ik mij dan tot het geheel van wat uzelf een regering van en voor de Vlamingen hebt genoemd en er is onbetwistbaar heel wat positiefs.

Een groot jaar geleden was het bestaan van een Vlaamse Regering voor de publieke opinie in Vlaanderen een geintje of een onbekende. Slechts de politiek ingewijden en de geïnteresseerden wisten dat dit land nu twee soorten Ministers had, koninklijke en niet koninklijke. Velen begrepen zelfs niet dat de Vlaamse Executieve werd samengesteld volgens evenredigheidsregels, hoorden dat SP en VU-Ministers hadden in een regering en dan toch weer niet in de regering zaten. Dit alles leek een groot jaar geleden verward nog en onduidelijk en het

zette niet aan tot entoesiasme maar eerder tot gereserveerdheid en tot een deel spot. Een Vlaams regeringske met kostelijke ministers maar met weinig om het lijf.

Dat de publieke opinie in Vlaanderen het nu anders ziet, anders en meer weet, anders oordeelt is een niet geringe verdienste van de ganse Vlaamse Executieve. We doen niemand tekort als we zeggen dat u mijnheer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, en dat u Minister Schiltz en ook de andere collega's ministers, daar in belangrijke mate hebben toe bijgedragen. Wist men in Vlaanderen niet dat deze regering bestond, u hebt het laten merken, men kan niet naast u, u maakte nieuws, u maakte plannen, u zette zich af tegen de centrale regering, u was er.

In de psychologische oorlogsvoering van de Belgische politiek, met excuses voor het gebruik van deze militaire term, heeft de Vlaamse Regering zeker meer bereikt dan objectief volgens de haar toegemeten mogelijkheden verwacht kan worden. Uw sérieux was ruim.

Maar luister eens : ons ontbreken vele middelen.

Het lijkt mij vast te staan dat de Vlaamse identiteit dan ook versterkt werd tot een vorm van natuurlijk zelfbewustzijn en van ongecomplexieerd Vlaming zijn.

Gans in dezelfde redenering en in dezelfde gedragslijn liggen de contacten van de Vlaamse Executieve met het buitenland.

Zonder enige twijfel heeft de Vlaamse Executieve wat de persoonsgebonden en culturele aangelegenheden betreft de volle verdragsrechterlijke bevoegdheid en kan zij uit zichzelf en volgens de grondwet handelen, onderhandelingen voeren en verdragen sluiten. Haar ministers hebben het recht van initiatief, vertegenwoordigen de Vlaamse Gemeenschap en moeten de verdragen ter goedkeuring voorleggen aan deze Raad.

We weten dat dit tot spanningen leidt met het nationale Ministerie van buitenlandse betrekkingen, door de nei-

Van Grembergen

ging en zelfs de wil die daar aanwezig is om elk contact van Vlaanderen met het buitenland over dit ministerie te laten lopen. Maar zonder bij deze algemene bespreking verder te willen ingaan op dit thema, is het toch onder meer duidelijk dat ondanks de aarzelingen en de meningsverschillen over de te volgen lijn, ook op dat vlak de Vlaamse Executieve Vlaanderen wat meer op het internationale forum heeft gebracht. Prille stappen, pragmatisch en doelgericht, voor ons te weinig, maar luister eens : ons ontbreken vele middelen.

Een derde positief gegeven, Voorzitter, geachte collega's, bij het evalueren van de voorbije periode en het ligt voornamelijk terug op het psychologisch vlak, is de klimaatschepping, het mentaal toeleven naar een hoog gekwalificeerd modern-industrieel Vlaanderen.

Soms heeft men de indruk dat veel van dit alles woorden zijn. Toch groeit in Vlaanderen de verandering, toch zijn er ook in Vlaanderen bedrijven van hoge specialisatie, hoge kwalificatie en verfijnde technologie. Bovendien is het zo dat woorden het begin zijn, de eerste vormgeving naar tastbaarheid en werkelijkheid.

Het opzet „Flanders'Technology” past uitstekend in deze klimaatschepping en in het uitzicht bieden op een nieuwe industriële toekomst. Het vormgeven van een toekomst, het lijnen en afbakenen van onze perspectieven is een grote verdienste van deze Vlaamse Executieve maar, hoe dan ook, de idee zal moeten worden omgezet tot werkelijkheid.

Laat ik het zo formuleren, de geest is niet arm, de grijze materie is er, maar luister eens : ons ontbreken vele middelen.

Als laatste positieve grote factor beoordeelt men in mijn fractie het vasthouden aan een efficiënt en orthodox financieel beheer. Onze stelling is dienaangaande duidelijk. Binnen de begroting moet ruimte zijn voor discussie en verschuiving, mogelijkheid tot accentverlegging, mogelijkheid om aan het ene plan voorkeur

te geven boven het andere, alhoewel – en dit moet eerlijkheidshalve erkend – de vastleggingen, de decretale uitgaven, de personeelslasten, de jaar na jaar weerkerende verplichte lasten laten niet veel speling aan nieuwe initiatieven noch aan waardevolle keuzen, maar luister eens : ons ontbreken vele middelen.

Voorzitter, Ministers, geachte collega's, deze positieve gegevens verhinderen mijn fractie echter niet de zware problemen waarmee we te kampen hebben ook in volle klaarheid te vertolken.

Met steeds maar groeiender zorg stelt de Volksunie de groei van de werkloosheid in Vlaanderen vast. 6 1.000 werklozen meer in Vlaanderen in 1982. Opnieuw zoveel duizenden gezinnen die geconfronteerd worden met dit sociaal onrecht vermits wij er van uitgaan dat recht op arbeid essentieel behoort tot de mensenrechten. Afwezigheid van arbeid, gebrek aan aanbod, schept het ergste onrecht van deze moderne tijd. In het Tewerkstellingsplan dat u liet overmaken zegt de Executieve dat een dergelijke toestand onverantwoord is en dat de Vlaamse Gemeenschap onmiddellijk maatregelen wil nemen. De feitelijke toestand is echter dat de centrale regering, die op deze wijze de boeman en de grote hinderpaal wordt, stelselmatig de bevoegdheidsuitoefening van de Vlaamse Executieve hindert en alles restrictief interpreteert.

Normaal zouden onverwijld de financiële middelen van de centrale begroting naar de gewestbegroting moeten worden overgemaakt. Maar wie hindert wie ? Normaal zou er een splitsing moeten komen in de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening wat betreft de diensten van beroepsopleiding en arbeidsbemiddeling. Maar ook hier telt de vraag : wie hindert wie ? Dezelfde lichamen van vlees en bloed, die hier eisen en vragen en plannen, zitten straks in Belgische uniformen en vergeten wat hier gezegd is. Zelden is in de politieke geschiedenis van democratieën cynischer de spot gedreven met de waarachtigheid en de geloofwaardigheid. In het belang van deze instelling – en het is onze diepe overtuiging als Vlaams-Nationalisten

– moet deze komedie ophouden, om het belang van de 6 en 1/2 miljoen Vlamingen.

Wanneer we het hier allen eens zijn dat de wet van 8 augustus 1980 ons meer te bieden heeft dan zijn we verplicht aan onszelf, aan ons politiek eergevoel, aan onze bevolking, aan onze onderscheidene partijprogramma's, aan onze politieke kaders, van die bijzondere wet te doen respecteren. Maar luister eens : we moeten het doen.

Voorzitter, heren Ministers, geachte collega's, graag had ik de speciale aandacht gevraagd van de Voorzitter van de Vlaamse Executieve omdat ik hem iets te zeggen heb.

Mijnheer de Minister, in de Vlaamse Executieve, die samengesteld is zoals de wet dit regelde, worden de meeste en het grootste aantal van de beraadslagingen met unanimité genomen. Dit is uiteraard een vorm van volwassen en zinvol bestuur en heeft voorzeker te maken met onze zakelijkheid en onze wil tot slagen. Zelfs vrij belangrijke adviezen gericht aan de centrale regering gebeurden in consensus. De maatregelen ter bevordering van de Vlaamse economie, de stimulansen naar de toekomstgerichte sectoren, de wil tot maximale uitoefening van de bevoegdheden binnen het kader van de huidige wetten op de staatsvorming, uw gezamenlijke belangstelling inzake tewerkstelling en werkloosheidsbegeleiding, zijn bewijzen van zinvolle en pragmatische samenwerking ondanks de door u bij de aanvang van deze regeerperiode opgedeelde Vlaamse Executieve in een meerderheidsgroep en een minderheidsgroep, weerspiegeling van de Belgische situatie.

Het blijft onze diepe overtuiging dat dit een zware fout is, waarbij de bij wet voorgeschreven machtsregeling en machtsverdeling met een scheve schaats werd uitgehold om het eigen machtsvlak en het eigen machtsterritorium uit te breiden. De manier waarop de residuaire bevoegdheden werden verdeeld onder CVP en PW, de wijze waarop u, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, de bevoegdheden inzake begroting en financiën op-

Van Grembergen

splitste volgens Gewest en Gemeenschap, zelf al zegt de Raad van State dat dit niet onwettelijk is, toch zegt diezelfde Raad van State dat het wenselijker ware geweest deze materies onder één minister te houden, al was het maar onder andere om reden van bestuursefficiëntie.

Voorzitter, geachte collega's, bij de bespreking van de beleidsnota van de Vlaamse Executieve heb ik gesproken over een nieuwe politieke cultuur in Vlaanderen. Ook toen waren de politieke benoemingen actueel en ook toen waren ze verderfelijk.

Ieder van ons zit hier met zijn eigen innerlijkheid en met zijn eigen wereld. We zitten hier niet als robots maar als mensen, de enen bitter geworden door de politiek tegen hen of door de politiek rond hen, de anderen cynisch geworden door de leegheid van de woorden, nog anderen gekwetst door onverschil en de grijsheid van het veranderingspatroon, nog anderen met de stille maar blijvende hoop dat over de partijverschillen heen een nieuwe politieke ethiek zou kunnen geboren worden en groeien, zo noodzakelijk voor de democratie en voor de wordende Vlaamse federale staat.

Voorzitter van de Vlaamse Executieve, luister eens.

Deze Vlaamse Raad, uw Vlaamse Executieve, heeft de kans de verfoeilijke ziekte van de dwingende politieke horigheid uit te roeien.

Het is trouwens een schabouwelijk en ontierend gedoe. Ontierend voor hen die om die reden lid worden van een politieke partij, ontrender nog voor hen die om die redenen en alleen om die redenen benoemen. Ik maak abstractie van de andere gezochte redenen. Ontierend ? Waarom ?

Velen die lid worden van een politieke partij om benoemd te worden laten u in vele omstandigheden, om de eerste de beste meeropbrengst, in de steek. Om benoemd te worden, verloochenen ze hun geestelijke vrijheid, werden ze trouwloos ten opzichte van een vroeger vrijwillig gekozen filosofische

of politieke overtuiging, en u weet in uw rangen zeer goed hoe ver, hoe trouw, hoe zeker u kunt rekenen op deze geestelijke onvrijen en geestelijk afhankelijkken. Aan de meestbiedenden offeren ze in de komende jaren een nieuwe lidkaart. Innerlijk heb ik mij nooit bij deze ingesteldheid kunnen neerleggen. Heer Minister, luister eens.

Toen één van mijn kinderen geboren werd schreef ik een opdracht op het doopkaartje, opdracht waarin ik geloof en waarin miljoenen mensen geloven. Ik schreef: „ge zijt geboren om recht te lopen”. Niet geboren om te kruipen, niet geboren om te smeken, niet geboren om onder de poorten en tuinen van verdrukkende kastelen van welke kleur ook te pleisteren of beschutting te zoeken. Ik dacht dat gans onze cultuur, gans onze beschavingsgeschiedenis die vormen van dwang heeft bestreden en gebrandmerkt.

Voorzitter van de Vlaamse Executieve, luister eens.

Men zegt dat u, en ik zeg het met een beeld, dat u een tank is, gebolsterd en geharnast. Dat éénmaal uw mening vaststaande niemand iets heeft in te brengen ten onbate van de groep of partij die u dient. Mij is zulke redenering totaal vreemd. Ik vind ze strijdig met een zich voortdurend veredelend humanisme, ik vind ze strijdig met de door mij en de door u aanvaarde kristelijke levensbeschouwing. U zegt daarop als belangrijkste argument : deze Vlaamse administratie heb ik door overheveling ontvangen, zoals ze is en haar samenstelling is het gevolg van een in 't verleden gevoerde benoemingspolitiek. Dat is inderdaad juist. Maar hoeveel onrecht zit daar niet achter ? Van de 25 ambtenaren-generaal behoren er 17 tot uw horigheid, 5 tot de socialisten, 3 tot de liberalen.

Wie is daarvoor allemaal gepasseerd ? Wie is daarvoor op een zijspoor gezet ? Hoe komt het dat daar geen Vlaams-Nationalist bij aanwezig is ? Hoe komt het dat de verhouding niet ongeveer een politiek-sociologische weerspiegeling is van onze maatschappij in Vlaanderen ? Daarop kent u het antwoord. Omdat er inderdaad

teveel, te mateloos veel benoemd en bevorderd werd op basis van de bestuurlijke coalities.

Nu de maag vol is, moet niemand anders nog eten.

Verbijsterend is dan ook de reactie van uw groep dat wij alleen uit de Volksunie zouden reageren om mee te eten. Ons zou het alleen te doen zijn om ons part en met een volle buik vindt u het onbehoorlijk dat wij ten eersten reclameren en ten tweede, hoe snood van ons, ons deel nog op eisen.

Het moet mij van het hart dat deze speciale manier van zich bekeren na alles gehad en van alles geprofiteerd te hebben en om dan te zeggen dat wij die dit probleem aanhalen, het in zijn juiste kader willen plaatsen, met zin voor billijkheid en wat in 's mensen falen ligt willen recht trekken, dat wij de slechterikken zouden zijn, omdat we dit ter sprake brengen. Dat is cynisch en gewetenloos. Voorzitter van de Vlaamse Executieve, dit is beschamend omdat u heel goed dat de Vlaams-Nationale strekking als politieke strekking nergens aan bod komt of zelden, niet bij de leiders van uw bestuursentiteiten, niet bij de inspecteurs-generaal, niet bij de bestuursdirecteurs. Wat ik bovendien al even erg vind, even ontierend vind voor de machtsuitoefening dat er ook nergens onafhankelijk op dat niveau zijn, geen ambtenaren meer die alleen maar correct willen zijn, bekwaam, plichtsgetrouw, deontologisch op hun plaats, gereserveerd wat hun uiting van kleuraanhangelijkheid betreft. Ook dezen staan nergens.

Mijnheer de Voorzitter, leden van de Vlaamse Regering, geachte collega's, meer nog dan het absentisme in hoge vergaderingen prikkelt de politieke benoeming de publieke opinie.

Ze prikkelt hen die de verkeerde kaart trokken en nog aan het azen of aan het veranderen zijn, maar ze prikkelt vooral de rechtlijnigen en de rechtvaardigen die bekwaamheid boven lidkaart verkiezen en plichtenleer boven gesjoefel, chantage, de aantasting van de bestuursbekwaamheid, de schade aan de gezagsstructuren.

Van Grembergen

Ik kan ook niet nalaten de maagdelijk reine uitspraak van de Voorzitter van de PW, de heer Verhofstadt, als zouden er in plaats van benoemingen ontvettingen moeten gebeuren op haar merites te beoordelen en te plaatsen tegenover de flagrante tegenstrijdigheid van elke dag al was het maar met de regularisatie van de goede vrijdagbenoemingen en de curieuze sprongen rond een gewezen kabinetsmedewerker van Minister Poma en de nog tergende benoemingspolitiek van Minister De Croo.

De zwijgzaamheid en de goedschikheid van de PW zal wel betaald zijn in creaturen. Hoe komen we uit deze situatie ?

Waarde collega's, twee lijnen leiden naar een oplossing. De korte periode-lijn van de rechttrekking, van de evenwichten, van de inhaalbeurt voor de achteruitgestokenen, de onafhankelijken, de nationalist en indien zou blijken dat er nog anderen zijn, ook van de anderen. De administratie in Nederland is de weergave van de maatschappij. Dat moet de strategie zijn van de eerstvolgende jaren, uiteraard alles op basis van bekwaamheid en integriteit.

Op lange termijn moet de depolitiserende strikt doel gesteld worden. Het cultuurpact, dikwijls geschonden vooral door hen die de meerderheid maken, steeds door hen die de meerderheid maken, heeft toch een filosofie van evenwicht en tolerantie meegebracht, eeuwenlang, ook één van de basisgegevens van de geestesgesteldheid van deze lage landen en van de grondwet van 1830.

Een zelfde mentaliteit moet ons leiden tot het vorm geven van een terug onafhankelijke en plichtsbewuste administratie. De vis begint te rotten aan de kop. De politieke administratie is het rotst aan de kop. Hoge tijd, collega's, om er een einde aan te stellen.

Knack is het Vlaamse magazine voor mensen die denken.

Minister G. Geens : Dat laat ik voor uw rekening.

De heer P. Van Grembergen : Ik noteer

enkel wat zijzelf hebben gezegd. Ik laat u de vrijheid te denken. Dat begrijpt u wel. In het nummer van 16 maart handelt een artikel over gewetensgevangenen over de hele wereld. De redactie noemt het een document.

Letterlijk schrijft het weekblad : „Omdat ze weigeren hun politieke overtuiging prijs te geven, hebben duizenden mannen en vrouwen over de hele wereld een leven van ellende – en vaak foltering – te verduren.

De prijs voor hun weigering kan erg hoog oplopen in een wereld die in toenemende mate overgeleverd is aan ongebreideld nationalisme, religieus fanatisme en intolerante ideologieën.” Bij ons foltert men gelukkig niet.

Velen die dit artikel gelezen hebben, zullen de handen in onschuld wassen met het sussertje : „Bij ons foltert men niet, er is geen vrijheidsberoving, men mag denken wat men wil, politiek bedrijven zoals men wil”. Dat lijkt inderdaad zo, maar men moet wel tot de goeden, de machtsbeoefenaars, de gefortuneerden behoren en tot het partijapparaat. Intolerantie is duidelijk ook bij ons de ziekte van de macht en van de bestuurders geworden.

De Volksunie-fractie vindt het erg dat ook de Vlaamse bestuursorganen en machtsorganen deze Belgische onttucht overnemen.

Aan de andere politieke fracties geef ik ter overweging dat het niet voldoende is vandaag te roepen dat het nu zal ophouden, zoals het ophouden met stelen niet voldoende is om terug een rechtvaardige te zijn. Luister eens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, mevrouw de Minister, heren Ministers, waarde collega's, hoe gebeurt er restitutie van het ontnomene ?

Heer Voorzitter, waarde collega's, maar al te graag wil ik afstappen van dit onprettige teneerdrukkende thema, hopen dat de Vlaamse Executieve in haar totaliteit van groter evenwicht van groter billijkheid en van meer inzicht in de maatschappelijke verhoudingen en verwachtingen die men koestert, blijkt zal geven.

Op die manier zou ze de eenheid die

nen. Voorzitter Geens spreekt dikwijls over het begrip unionisme. Dit is een Belgisch staatsbegrip van 1830, dienstig voor dat ogenblik. Wij zitten echter in Vlaanderen nog in de voorlopige fase en hebben vooralsnog op heel wat terreinen de eenheid in handelen en in denken nodig.

De staatsvorming is niet af, de discussie over de financiële middelen wordt essentieel, de prangende problematiek van de economische vernieuwing vraagt besluitvaardigheid en cohesie, er is nood aan politiek gezag ten opzichte van de vele onzekerheden en dat alles wordt het best opgevangen door een hoogstaande, hardwerkende en eensgezinde Vlaamse Executieve. Dat sommigen de evenredigheidsregel aanvallen en spijtig vinden, of niet beantwoordend aan de eisen van bestuur van meerderheid en oppositie is mogelijk, maar hun thesis wordt niet bewezen. De Volksunie denkt dat die evenredigheid wel een mogelijkheid biedt tot efficiënt beleid.

Waarde voorzitter, Vlaamse Regering, waarde collega's, mijn fractieleden zullen bij de verschillende deelbegrotingen het woord nemen en op die terreinen waar wij denken een inbreng te kunnen doen, dit ook doen.

U heeft gemerkt dat het niet onze enige bedoeling was kritiek te geven zonder dit positieve aan te halen, noch te juichen zonder blijk te geven van onze bekommernissen. Er is veel goeds en er zijn veel maars : de belangrijkste van onze opmerkingen was echter : meerderheid binnen de Vlaamse Executieve, luister naar elke snaar van uw Executieve of zoals Hans Lodeizen het schreef : „dek je oren met negen snaren toe en luister eens”. **(Applaus bij de W en de SP)**

De Voorzitter : De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Gemeenschapsministers, dames en heren, bij de bespreking van deze middelen- en uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983 zal ik het, op mijn beurt, hebben over enkele cruciale problemen die gerezen zijn naar aan-

Seeuws

leiding van de organisaties van de Vlaamse administratie ingevolge de recente overhevelingsoperatie van de nationale Ministeries naar deze van de Gewesten en de Gemeenschappen.

Inderdaad, niet alleen blijft het overgeheveldde contingent niet te volstaan, maar bovendien werd blijkbaar, naar men ons zegt, naast de echt gemotiveerde ambtenaren die uit eigen beweging naar de Vlaamse administratie overstapten, een nagenoeg even groot aantal ambtenaren uit de nationale administratie verplicht gedetacheerd naar de Vlaamse administratie.

Dames en heren, een en ander – en mijn betoog zal als het ware bijna een aanvulling zijn en aan bevestiging meteen van wat de vorige spreker zei – brengt uiteraard een aantal problemen mee voor de organisatie van de nieuwe besturen die werden gecreeërd en die een totale herschikking veroorzaakten van de bestaande diensten in de huidige administraties.

De gevolgen liggen voor de hand : desorganisatie, inderdaad ook politieke willekeur en opnieuw een reëel gevaar van ideologische en filosofische discriminatie, vooral dan – en daar wil ik het onder meer in het bijzonder over hebben – in de besturen met culturele en met persoonsgebonden bevoegdheden.

Voor wat de genoemde departementen betreft, zijn deze sinds de jaren zestig geregeld het voorwerp geweest van min of meer grondige wijzigingen die, in een groei naar culturele autonomie, geleid hebben naar de huidige fase van zelfstandigheid van de Gewesten en de Gemeenschappen, tot en met een eigen administratie.

Komende van een nationaal en tweetalig ministerie van Onderwijs en Wetenschap, over een eerste taalkundige splitsing en de oprichting van een ministerie van, wat men toen al noemde, Nationale Opvoeding en Nederlandse Cultuur, eerst met naast de minister van Onderwijs een staatssecretaris voor Cultuur aan het hoofd en later onder de leiding van een volwaardig minister met een eigen administratie

van Nederlandse Cultuur, ingevolge de wet van 1971 op de culturele autonomie.

Ik zeg dit om te wijzen op deze permanente splitsingen van diensten, herschikkingen, overhevelingen naar parastatale en andere statutaire maar ook onstatutaire wijzigingen die de rechtszekerheid, waarover zonet werd gesproken, van de betrokken ambtenaren, van welke strekking ze ook waren, zeker niet bevorderd hebben en, integendeel, de politieke willekeur in de hand hebben gewerkt, temeer daar bij gebrek aan een aangepast kader – want precies in deze departementen is het kader verre van volledig, het is een groeiend departement geweest – een onredelijk groot aantal tijdelijke personeelsleden, contractuelen, tewerkgestelde werklozen en andere werkzoekenden met vrijstelling van stempelcontrole vandaag nog de diensten moeten verzekeren.

Een en ander was – en zopas is erop geweest – trouwens aanleiding tot het afsluiten van het cultuurpact waarbij bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen diende te worden gewaarborgd en meer bepaald artikel 20 van deze wet dat van toepassing is op alle personeel met culturele functies in alle openbare besturen, diensten en instellingen van het cultuurbeleid.

Uiteraard moet er in een politieke democratie, zoals wij die willen, met inachtneming uiteraard van de statutaire regels van het personeel, een redelijke aanwezigheid van alle strekkingen gewaarborgd worden in de Vlaamse administratie, wat kennelijk niet het geval is als we de ongebreidelde machtshonger – en ik citeer maar enkele cijfers – van vooral de CVP-strekking vaststellen met een – en ook dit moet toch wel tekenend zijn en is niet enkel te wijten aan een feitelijke toestand, want ondertussen zijn een aantal bewegingen gebeurd die dat nog in de hand hebben gewerkt – 100 procent-aandeel in de leidende ambtenaren in het personeelsbeleid, een 75 procent-aandeel in de directieraad en een 68 procent-aandeel bij de ambtenaren-generaal van de Vlaamse administratie.

Dit is wat het cultuurpact niet heeft

gewild, een onredelijk overwicht dat niet in verhouding is met de werkelijke aanwezigheid in onze Gemeenschap. Deze onhoudbare maar dus ook onduidbare situatie is des te verwerpelijker precies wanneer het gaat om de culturele besturen bij uitstek waarvan alle personeelsleden van niveau 1 als bijna vanzelfsprekend uiteraard een culturele functie hebben.

De huidige toestand is daar bij de leidende ambtenaren als het ware nog erger geworden wegens de aan de gang zijnde herschikking van de diensten.

Ambtenaren die vroeger wegens een welbepaalde discipline in een bijzonder ambt in niveau 1 werden benoemd, en sindsdien door bevorderingen in de hiërarchie zijn opgeklommen, worden nu met hogere functies aan het hoofd van culturele diensten geplaatst, waarvoor ze noch de kennis noch de bevoegdheid bezitten. Dat is onaanvaardbaar.

Artikel 20 van het cultuurpact is nochtans van toepassing op het statutair personeel evenals op het tijdelijk, het contractueel en het BTK-personeel en geldt zowel bij de aanwerving, de aanwijzing, de benoeming als bij de bevordering van personeelsleden. Dit vergeet men vaak.

Mogen we eraan herinneren dat hierbij volgende beginselen moeten worden nageleefd :

- geen discriminatie om ideologische of filosofische redenen ;
- inachtneming van het principe van de rechtsgeldigheid ;
- een evenwichtige verdeling van de ambten, bevoegdheden en dienstaanwijzingen tussen de verschillende strekkingen ;
- een minimum aanwezigheid van elke strekking ;
- geen monopolie of onrechtmatig overwicht van één strekking ;
- en, vooral, inachtneming van de statuten.

De heer J. Van Elewyck : Mijnheer Seeuws, de Ministers die bevoegd zijn

Van Elewycck

voor financiën en begroting, hebben geen belangstelling voor deze problematiek.

De heer W. Seeuws : De collega's wel.

De heer J. De Seranno : Minister De Wulf luistert.

De heer J. Van Elewycck : Indien u wilt beweren dat hij voor deze aangelegenheid bevoegd is, gaan wij onmiddellijk akkoord.

De heer W. Seeuws : Ik herinner er eveneens aan dat op het departement van cultuur bijna de helft van het hele personeelsbestand samengesteld is uit tijdelijke en contractuele ambtenaren wat de bestaande wanverhouding nog scherper maakt, omdat daarop praktisch geen controle mogelijk is.

Nog erger is het gesteld met het toewijzen van hogere functies. De partijpolitieke machtshonger leidt hier inderdaad tot volkomen onzinnige buitensporigheden.

We stellen daarenboven vragen naar de mogelijke toepassing van het cultuurpact op de nieuwe bestuurlijke diensten bevoegd voor aangelegenheden waarop het cultuurpact van toepassing is, rekening houdend met het feit dat sommige culturele aangelegenheden naar bestuursafdelingen werden overgeheveld die onder de persoonsgebonden aangelegenheden resorteren, waarvoor nog geen beschermende beschikkingen werden genomen, ondanks de uitdrukkelijke belofte - die sommige collega's zich nog wel herinneren - van de toenmalige Eerste-Minister Martens de zoveelste bij de bespreking van de wet op de Staatshervorming van 1980.

Wat betreft de culturele aangelegenheden, herinneren we ons dat het cultuurpact verwijst naar de wet van 21 juli 1971, die 10 welomschreven culturele materies aanduidt.

Deze wet werd ondertussen echter opgeheven door de slotbepalingen van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, die in zijn artikel 4 niet 10 maar wel 17, dus 7 nieuwe culturele aangelegenheden aanwijst, vooral in de

sfeer van de vorming, de scholing en het toegepast wetenschappelijk onderzoek.

De recentste adviezen van de cultuurpactcommissie verwijzen sinds 1981 steeds naar genoemd artikel van de bijzondere wet.

Voor wat de persoonsgebonden materies betreft hebben de Kamers, zoals reeds gezegd, nog geen initiatief genomen.

De Grondwetgever heeft nochtans door het voorzien in een algemene paragraaf 7 luidende : „de wet stelt de regelen vast teneinde elke discriminatie om ideologische of filosofische redenen te voorkomen”, duidelijk de impliciete bedoeling gehad deze bepaling van toepassing te maken voor de totaliteit van artikel 59bis, en dus ook voor de persoonsgebonden materies.

De vraag die we dus moeten stellen, is op welke bestuursentiteiten het cultuurpact nu in elk geval van toepassing is en vooral dan, hoe en op welke manier het zal worden toegepast om de beoogde evenwichtige verdeling van de culturele ambten onder de verschillende strekkingen te verzekeren.

Wat ons aangaat, is het duidelijk dat

de wet voldoende ruim moet worden geïnterpreteerd, onder meer met betrekking tot het toegepast wetenschappelijk onderzoek en de internationale culturele samenwerking, de diensten voor het personeelsbeleid en voor de interdepartementale opleiding, de algemene technische diensten voor culturele en sportinfrastructuur, evenals de diensten voor de controle op de culturele uitgaven.

Wat de specifieke bestuursafdelingen aangaat, is het cultuurpact volgens onze zienswijze van toepassing op kunsten en toerisme, op de jeugdvorming, het bibliotheekwezen, de volksonwikkeling, het kunstonderwijs, de sociale promotie en de opleidings- en scholingsprogramma's, de sport en de openluchtrecreatie, het beheer van de sportinfrastructuur met inbegrip van de jachthavens.

Maar ook in de gezins- en welzijnszorg vallen deelproblemen onder de toepassing van het cultuurpact. Het is spijtig dat Minister Steyaert nu niet aanwezig is.

We denken hierbij met name aan de voorschoolse vorming in de kinderdagverblijven, aan de aspecten van permanente vorming voor migranten,

Senator C. De Clercq (CVP), verslaggever over de uitgavenbegroting 1983 namens de Commissie voor financiën en begroting

Seeuws

aan het maatschappelijk opbouwwerk en aan het jeugdwerkzaamhedenwerk onder meer.

Zeker is ten slotte ook dat de bestuursafdeling Monumenten en Landschapszorg bij het Bestuur voor Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu, dat instaat voor het cultuurpatrimonium, onder het cultuurpact valt.

Mijnheer de Voorzitter van de Executieve, ik herhaal dus onze vraag waarop wij graag een zo duidelijk mogelijk antwoord zouden hebben : hoe zal het cultuurpact worden toegepast, op welke besturen of bestuursafdelingen en op welke materies ?

Ten slotte, mijnheer de Voorzitter, wil ik nog een bijzondere personeelsaangelegenheid aanraken, ingevolge de regeringsvoorstellen betreffende de aanwending van het produkt van de inlevering in 1983 en 1984 op de wedden van de ambtenaren van de Vlaamse administratie.

De begroting omvat inderdaad eveneens de lonen en wedden voor de overeengekomen ambtenaren, die tewerkgesteld zijn op het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en dit ten belope van 3,3 miljard wedden en 0,5 miljard werkingskosten. Daartoe worden ten provisionele titel aan de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest *ristorno's* toegekend ten belope van 2,9 miljard, die ongeveer 2,4 miljard wedden en 0,5 miljard werkingskosten moeten dekken.

Op het einde van dit jaar wordt er dan wel een algemene verrekening met de Nationale Overheid voorzien, ten einde de juiste kostprijs van de overgekomen ambtenaren en hun werkingskosten te bepalen. Dit betekent dat de *ristorno's* voor de transfert van deze ambtenaren nog aangepast kunnen worden.

Rekening houdend met de evolutie van de overheveling en de evolutie der lonen kan echter de vraag gesteld worden wat tot heden de geraamde onderschatting is van de inkomsten met betrekking tot de uitgaven.

In de mate dat van bij de *ristoumering* van gelden voor de financiering van

de ambtenaren tewerkgesteld in het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de daaronder ressorterende instellingen, enkel met 5,6 indexering rekening wordt gehouden, dient de vraag te worden gesteld naar de correcte toepassing van het tewerkstellingsplan in het kader van het volmachten koninklijk besluit nr. 180.

Meer fundamenteel kan de vraag worden esteld naar de opbrengst van de matiging met betrekking tot de weddemassa voor de Vlaamse administratie en die door een verminderde *ristoumering* aan de Vlaamse Gemeenschap onthouden werd door de Nationale Regering.

In de mate dat het koninklijk besluit nr. 180 betrekking heeft op alle ambtenaren alsmede op de parastatalen, en de door de Nationale Regering gevoerde onderhandelingen met de vakbonden van het Openbaar Ambt geen onderscheid hebben gemaakt tussen nationale en gecommunautariseerde sectoren, dient de vraag gesteld naar de aanwending van de matiging ten laste van de loonmassa voor Gewest en Gemeenschap.

De door de Nationale Regering voorgestelde 1,6 procent tewerkstelling voor de matiging in 1983 dient in elk geval ook gewaarborgd te worden op het niveau van het Gewest en de Gemeenschap.

De vraag is dus welke stappen door de Vlaamse Executieve werden ondernomen om dit te bewerkstelligen en welke waarborgen worden gegeven opdat de bijkomende middelen voor de financiering van de compenserende tewerkstelling effectief zullen aangewend worden ?

Tot daar, mijnheer de Voorzitter, dames en heren Gemeenschapsministers, geachte collega's, enkele brandende vragen over het personeelsbeleid, waarop onze fractie graag duidelijke antwoorden zou krijgen. **(Applaus bij de SP)**

De Voorzitter : De heer Maes heeft het woord.

De heer R. Maes (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, heren Ministers, waarde collega's, even

enige beeldspraak gebruikend zou men kunnen stellen dat de nieuwe Vlaamse instellingen pas na een lange en moeilijke bevallingsperiode het licht zagen.

Zij waren dan ook zwakke en tengere kinderen die de beste zorgen van heel hun familie – dat zijn wij dan allemaal – verdienen.

Ouders en peters – en ik laat aan uw aller fantasie over uit te maken wie juist wat was – legden na de geboorte de meest hoopgevende beloften af.

Ik heb hier trouwens toen gezegd dat de eerste regeringsverklaring van de Vlaamse regering als het ware uitpuilde van goede voornemens. Zoals nog wel meer gebeurt zijn de zaken inmiddels geëvolueerd, is er veel duidelijker geworden maar de toestand is er daarbij, op zijn zachtst uitgedrukt, niet bepaald rooskleuriger gaan uitzien.

Wat de begrotingen en de financiële toestand betreft is de barre realiteit dat bijvoorbeeld de oorspronkelijke begroting 1982 reeds een tekort vertoonde van 3,8 miljard.

Men hoopte dit tekort nog te kunnen opvangen door voor 1,5 miljard saldi uit het verleden aan te wenden en voor de sector huisvesting een consolidatielening aan te gaan van 2,3 miljard.

De evolutie van de situatie heeft echter deze plannen doorkruist en aldus vertoonde de aangepaste begroting 1982 reeds een tekort van 6,6 miljard.

Als verzachtende omstandigheid kon daarbij nog worden ingeroepen dat het door de aanpassing veroorzaakte tekort vooral het gevolg was van een paar éénmalige en gewettigde inhaalmanoeuvres.

De begroting 1983, die wij thans bespreken, vertoont evenwel opnieuw een tekort van 3,1 miljard dat bovendien echter op verre na de werkelijkheid niet weergeeft.

Zoals hier reeds uiteengezet werden er noodgedwongen voor zowat 11 miljard lasten uit het verleden niet opgenomen.

Logischerwijze werden dan weliswaar

Maes

ook de positieve saldi uit het verleden niet meer opgenomen, maar deze bedragen, indien ik het goed voor heb, in totaal zowat 19,8 miljard, zouden blijkbaar door de centrale regering gespreid over zeven jaar worden afge-rekend, wat dan slechts zowat 2,8 miljard per jaar zou betekenen.

Dit wil dus zeggen 11 miljard lasten weggelaten tegenover 2,8 miljard inkomsten, wat een bijkomend tekort van 8,2 miljard zou betekend hebben. Ik zei het daarnet al : een weinig rooskleurig toekomstbeeld.

Nochtans was ook op het gebied van financiën en begroting de Vlaamse regering met goede voornemens vertrokken.

Men zou de tering naar de nering zetten en in het algemeen werden in die zin inderdaad pogingen ondernomen.

Men zou vanzelfsprekend, om de nieuwe Vlaamse instellingen niet meteen in diskrediet te brengen, geen nieuwe eigen belastingen gaan heffen. En alhoewel men dit mocht en mag doen – het is zelfs een beetje verontrustend dat in het ontwerp van decreet inzake de middelenbegroting daartoe speciaal een artikel 5 werd ingelast – was men ook van plan geen leningen aan te gaan en de prefinancieringspolitiek uit het verleden af te bouwen.

Het is immers de lenings- en prefinancieringspolitiek uit de voorbije 15-20 jaren die de centrale Belgische Staat bijna op de rand van het failliet heeft gebracht.

Al deze goede voornemens komen nu in gevaar door de omvang van de lasten uit het verleden die dreigen op onze schouders te worden afgeschoven.

Het onlogische van de geschapen toestand istak echter zó de ogen uit dat de centrale regering – mede dank zij het standpunt ingenomen door de Vlaamse regering – in de voorbije dagen blijkbaar toch besloten heeft bepaalde maatregelen te nemen om ten minste gedeeltelijk aan de financiële nood-situatie van onze Gemeenschap – en ook van het Waalse Gewest – te verhelpen.

De juiste draagwijdte van deze besluiten van de centrale regering is mij echter allesbehalve duidelijk en misschien kan de voorzitter van de Executieve die, zo vermoed ik toch, mee de onderhandelingen heeft gevoerd, hierover enige uitleg verstrekken.

Volgens de verklaringen, enerzijds door Minister Maystadt verleden week in de Senaat afgelegd ter gelegenheid van de bespreking van de begroting Dotaties 1983, heeft de centrale regering ingezien dat de zaken niet verliepen zoals men in 1980 had verwacht.

De Ministerraad zou dan ook een ontwerp uitgewerkt hebben waarin, zoals reeds gezegd, de overdracht van de saldi uit het verleden zou vastgelegd worden en de dotaties derhalve met zowat 1/7 van deze saldi zou stijgen.

Rekening houdend met de aanpassingen van de begrotingen 1982 van de Gemeenschappen zouden ook de *ristorno*% bestemd voor de Gemeenschappen met 768 miljoen stijgen en deze bestemd voor de Gewesten met 375 miljoen. Ten slotte zou de Staat de lasten inzake het gedeelte aflossingen voor de leningen aangegaan in de huisvestingssector in de periode 1975/79 op zich nemen voor een totaal van 71 miljard, terwijl echter de Gewesten toch de *intrest*lasten voor een totaal van 16,5 miljard zouden moeten blijven dragen.

Anderzijds heb ik uit de onoverzichtelijke en ondoorzichtige poespas van maatregelen inzake alles en nog wat, eveneens verleden week, aangekondigd door de Eerste-Minister, onthouden dat de Staat nog dit jaar een bijkomende overdracht van 5,1 miljard aan de Gemeenschappen en aan het Waalse Gewest zou doen.

Daar deze nieuwe, slechts zelfs enkele dagen oude gegevens, wordt vanzelfsprekend heel wat van hetgeen wij hier thans bespreken, enigszins op losse schroeven gezet.

Pas na een afdoende uitleg ter zake kunnen wij dan ook een duidelijke inzicht in de werkelijke financiële situatie van onze Gemeenschap krijgen.

Onze Gemeenschap zou dus inderdaad, indien ik goed interpreteer, dit

jaar nog over 2,8 miljard saldi uit het verleden kunnen beschikken. Daar ook de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest van dezelfde maatregel zullen kunnen genieten, zal het bedrag van 5,1 miljard waarvan de Eerste-Minister sprak, daarmee vermoedelijk reeds uitgeput zijn. Wat dan met het iets meer dan één miljard aan bijkomende *ristorno*? ?

Anderzijds bevat het bedrag van 11 miljard niet opgenomen lasten uit het verleden slechts, indien ik weer goed interpreteer, zowat 3,5 miljard aan aflossingen van leningen inzake de sector huisvesting. Wat er zou op neerkomen dat wij toch nog met het verschil, dit wil zeggen 7,5 miljard aan lasten zouden opgescheept worden, wel verstaan te voegen bij het reeds aanvankelijk tekort van 1983 van 3,1 miljard. Een al bij al dus onhoudbare situatie.

In afwachting hierover meer uitleg te krijgen toch nog volgende opmerking. Volgens de verklaring van Minister Maystadt zouden de dotaties dus verhoogd worden.

Ik laat daarbij in het midden of er bij het bepalen van deze nieuwe dotaties dan een dubbele verdeelsleutel zal gehanteerd worden, maar stel nogmaals vast dat Vlaanderen in ieder geval door de in de wet van 1980 vastgelegde verdeelsleutel reeds veel benadeeld wordt.

Zo men toch noodgedwongen bijkomende middelen ter beschikking van onze Gemeenschap moet stellen, dan zou dit moeten gebeuren door uitbreiding van de belasting*ristorno*'s. Bij de verdediging van de ontwerpen op de staats*hervorming* in 1980 heeft de toenmalige en huidige Eerste-Minister trouwens de zaken aldus voorgesteld alsof het belang van de dotaties inzake de financiering van de Gewesten en de Gemeenschappen in de komende jaren relatief zou verminderen en de *ristorno*'s integendeel groeiend en bloeiend zouden zijn.

Men ging zelfs zover, als het ware om ons het water in de mond te doen komen, in artikel 11 van de gewone wet een aantal belastingen op te sommen die mogelijk naar de Gemeenschappen zouden gaan en deze lijst bevat

Maes

niet minder dan de verkeersbelasting, de onroerende voorheffing, de successierechten en in paragraaf 2, zelfs een deel van de personenbelasting.

Daar is ondertussen, zoals wij allen weten, niet alleen niet veel van in huis gekomen, maar bij de keuze van de paar belastingen die wel degelijk geristomeerd werden, en waarvan de voornaamste de belasting op spelen en weddenschappen is, werden wij nogmaals benadeeld. Het ogenblik is dus gekomen om ook wat dat betreft van onze kant nog eens op een ander en rechtvaardiger systeem van financiering aan te dringen.

De Vlaamse regering heeft blijkbaar een zij het dan ook beperkt en zoals hiervoor uiteengezet niet helemaal afdoend resultaat bekomen door een kordate houding aan te nemen.

Dat zij op deze wijze moge voortgaan, want anders dreigen de Vlaamse instellingen in de volgende jaren, ook en vooral op financieel gebied dezelfde rampzalige weg op te gaan als deze van de centrale Belgische Staat, in wiens financiële toestand, om van andere terreinen nog maar te zwijgen, niemand nog klaar kan zien voor wat de toekomst betreft. (*Applaus bij de VU*)

De Voorzitter : De heer Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van economie en werkgelegenheid, heeft het woord.

Minister G. Geens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte vergadering, op mijn beurt zou ik mij willen aansluiten bij de lof die werd gebracht aan de verslaggevers ; ik bedoel niet alleen de centrale verslaggevers maar ook de verslaggevers van de andere commissies.

Wat de uiteenzetting van de heer De Clercq betreft, heb ik veel aandacht gegeven aan zijn suggestie in verband met de juiste controle op de uitgaven. In de Vlaamse beleidsinstanties, evenals in de nationale beleidsinstanties trouwens, moet men meer aandacht besteden aan de opmerkingen van het Rekenhof. De Vlaamse beleidsinstanties hebben misschien dit voor op de

nationale instanties, dat zij min of meer met een nieuwe lei vertrekken en dat het gemakkelijker is op die manier correcties door te voeren dan wanneer men met vele jaren, zoniet decennia, geschiedenis zit opgezadeld. Er zijn een aantal duidelijke indicaties gegeven ; ik kom daarop onmiddellijk terug.

Ik wil even wijzen – en ik wil niet pedant zijn – op wat precies een begroting is. Een begroting is inderdaad een machtiging tot het doen van uitgaven, en ik vind daarvan trekken terug in de amendementen die in de verschillende commissies zijn voorgesteld. De machtiging echter wordt door de vertegenwoordiging van het volk aan de uitvoerende macht gegeven om uitgaven te doen ; ik heb de indruk dat wij hier soms staan voor een omkering van de rollen. Het Parlement is ontstaan uit het Magna Carta van 1215 en naar onze eigen gewesten kunnen wij het transponeren door het Charter van Kortenberg, waarin inderdaad aan de vorst, dit wil zeggen aan de uitvoerende macht, machtiging werd verleend om bepaalde uitgaven te doen. Hij moest dit echter doen na daarvoor door het volk te zijn gemachtigd. Het volk zou trouwens ook de controle uitvoeren. De juiste instelling van het Parlement bestaat erin de uitvoerende macht, in haar ongebreidelde lust om uitgaven te doen, af te remmen en ze te brengen binnen de normale mogelijkheden. Deze mogelijkheden zijn trouwens, wat de Vlaamse beleidsinstanties betreft, veel minder aanzienlijk dan voor andere niveaus – en ik spreek in het meervoud – van het beleid, al was het maar omwille van het feit dat wij geen beroep kunnen doen op de kapitaalmarkt en omdat wij, in laatste instantie, een groot aantal middelen, die ons rechtens toekomen, nog niet in onze bevoegdheid hebben.

Bovendien – en dit schijnt mij veel belangrijker – is een begroting de uitdrukking van de politiek die men wil voeren. De politiek die wij wensen te voeren is, wat dit jaar betreft, opgenomen in de begroting voor 1983, die door een eenparige Executieve is goedgekeurd en nadien werd ingediend. Aangezien wij uitgaan van een wijziging van de politiek op bepaalde

domeinen en wij andere accenten leggen, moet zulks ook worden vertaald in de begrotingsteksten zelf en in de cijfers die daarin zijn opgenomen. Dit is ook de reden waarom wij in de Executieve hebben besloten de oorspronkelijk ke cijfers opnieuw te herstellen, met eliminatie van de wijzigingen die in de commissies werden aangebracht.

Indien de Raad bepaalde wijzigingen wenst door te voeren, dan moet dit binnen het globale beschikbare bedrag gebeuren en niet door een verhoging. Persoonlijk vind ik het nogal eigenaardig dat het depositief van een begroting cijfers bevat die men in de tabellen niet terugvindt. Het komt er in feite op neer dat de Raad niet kan tellen. Maar aangezien er technische en technologische middelen bestaan om juiste optellingen te maken, mag men dit niet veronderstellen !

De uitdrukking van de politiek die wij wensen te voeren is in de artikelen van het ontwerp bepaald, te meer omdat – de verslaggever heeft dit trouwens duidelijk onderstreept – de lineaire toepassingen ons tot niets brengen en dat wij er veel beter aan doen een aantal posten en uitgaven te evalueren rekening houdend met bepaalde prioriteiten en in bepaalde gevallen ook met rechtvaardigheidsoverwegingen.

Het kan niet zijn dat wanneer de hele bevolking voor inleveringen wordt geplaatst, nodig om aan de moeilijkheden het hoofd te bieden, bepaalde groepjes hieraan zouden ontsnappen, omdat men in een tijd van grote overvloed geprivilegieerde systemen heeft tot stand gebracht. Onze eerste bekommernis bestaat erin precies deze geprivilegieerde behandelingen af te schaffen. Men mag er ook niet van uitgaan dat wij in Vlaanderen op een eiland zouden leven, waar men een beleid kan voeren met abstractie van wat er in België, in Europa, in de wereld gebeurt.

Wij kunnen bijvoorbeeld geen, zeker niet met de middelen waarover wij beschikken, reflatoire politiek gaan voeren, wanneer dit niet kan gebeuren in een globale context rekening houdend met de budgettaire mogelijkheden.

Geens

den in een groter economisch verband.

Wat de middelen betreft die wij nog niet hebben en waarover de heer Schiltz ook uitdrukkelijk heeft gesproken, werden door de heer Maes vragen gesteld in verband met de verdere precisering van wat er nu te wachten staat.

Verleden week vond een vergadering plaats met vertegenwoordigers van de Nationale Regering en de Voorzitters van de Gewestexecutieven in verband met de regionalisering van de nationale sectoren. Uitgaande van de standpunten die wij in de Executieve hebben ingenomen, heb ik bij deze gelegenheid gezegd dat wij hierover wensen te spreken, maar dat voorafgaandelijk de uitvoering van de wet van 1980, zoals ze werd gestemd, moet gerealiseerd worden. Dit impliceert dat een oplossing moet worden gevonden voor de zogenaamde lasten uit het verleden, alvorens tot andere engagementen of verbintenissen over te gaan die **wij** zelf zouden willen opnemen of die men ons zou willen opleggen. De filosofie van de wetgeving van 1980 steunt uitdrukkelijk op het feit dat de dotaties lager waren dan de behoeften zoals deze zich in een zeer nabije toekomst zouden manifesteren. Men heeft zich op de kredieten van 1980 gesteund. De ordonnanceringskredieten van 1980 waren ten opzichte van de vastleggingen van 1980 en vorige jaren werkelijk onvoldoende.

Bij het begin van de gewestvorming heeft men ordonnanceringskredieten voorzien die parallel met de vastleggingskredieten liepen. Op een bepaald ogenblik, met name in 1978, is men daarvan afgestapt en heeft men de ordonnanceringen van de vastleggingen losgemaakt.

De ordonnanceringen werden alleen verhoogd met de verwachte inflatie voor **dat** jaar. Op dat ogenblik heeft men het uiteengroeien van de ordonnanceringskredieten en van de machtigingen op gang gebracht. Bij de aanvang van het systeem in 1975 was dat parallellisme wèl gewaarborgd.

Het werd nadien verbroken met het

gevolg dat reeds in 1980 het grootste gedeelte van de toenmaige dotaties was opgenomen gewoonweg door de ordonnanceringskredieten die met-tertijd verhoudingsgewijze sneller dan de machtigingen zouden groeien. Dit was op dat ogenblik bekend.

Het is trouwens zeer duidelijk terug te vinden in een bijlage aan voorbereidende werken van de wet op de staats-hervorming, waarin, onder bepaalde hypothesen, wordt uiteengezet dat op zeer korte termijn, met name binnen het bestek van vijf jaar, de relatieve betekenis van de dotaties zou zijn teruggebracht tot niet eens de helft van de totale uitgaven van de Gewesten.

Wanneer men de daarin vooropgestelde hypothesen vergelijkt met de ontwikkelingen die sindsdien gebeurd zijn, dan stelt men vast dat de ramingen opgesteld in 1980 niet zo slecht waren. De cijfers komen grosso-modo op hetzelfde neer. De interne ontwikkeling is ietwat verschillend, maar de ramingen waren juist opgesteld. Bijgevolg moet men de verbintenissen door de goedkeuring van deze wetten aangegaan, nakomen.

Ik weet dat bepaalde fracties deze wet in 1980 alleen hebben goedgekeurd precies omdat zulke regeling daarin was voorzien.

Het feit of deze uitgaven al dan niet zullen worden betaald is echter geen probleem. Zij zullen worden betaald. Ze zijn trouwens opgenomen in de totaliteit van het netto te financieren tekort evenals in de totaliteit van het bruto te financieren tekort van de rijksbegroting. Deze uitgaven kunnen tot de laatste frank worden verrekend. Dat zijn geen ramingen, dat is alleen de vaststelling van uitgaven zoals zij werden gedaan.

De Gewesten – ik spreek uitdrukkelijk van Gewesten want het probleem stelt zich op dat vlak niet voor Gemeenschappen – moeten de middelen krijgen volgens het systeem voorzien in de wet van 9 augustus 1980, met name door een beroep te doen op de eigen financiële middelen, op de eigen fiscale ontvangsten, dus via het terugvloeiën van gelden uit het Gewest van oorsprong. Dit is een zeer duidelijke stelling. Belangrijker daar-

bij is de timing, de periode voor de welke men dit wenst te realiseren. Ik heb dit verleden week uitdrukkelijk gezegd dat, wat ons betreft, dit moet klaar komen vooraleer de rijksbegroting voor 1984 wordt opgesteld, dit wil zeggen vóór het groot verlot en dit wil ook zeggen vóór het ogenblik dat, wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, de termijnen waarop wij niet kunnen betalen, onherroepelijk zullen ingaan.

De Minister van financiën en begroting heeft dit trouwens ook gezegd. Vanaf een bepaald ogenblik kunnen wij deze betalingen niet honoreren, tenzij er een voortreffelijke, een redelijke en rechtvaardige oplossing is gevonden voor dit probleem. Indien dit het geval is, dan bestaat inderdaad de mogelijkheid dat onze begroting zonder een tekort wordt afgesloten, wanneer rekening wordt gehouden met de saldi van het verleden. Dat zijn vorderingen waarop wij inderdaad recht hebben, buiten de lasten. Zij komen dus netto over en kunnen worden gebruikt voor de financiering van de tekorten. Het is trouwens de enige mogelijkheid die voor de hand ligt. Want ik heb het straks reeds gezegd, wij hebben geen andere uitwijkpositie. Wij kunnen niet gaan lenen, wij kunnen geen eigen koopkracht tot stand brengen, bijgevolg moet deze regeling dringend worden uitgewerkt.

Dat wil evenmin zeggen dat wij in de huidige stand van zaken enige toezegging kunnen doen wat betreft de aanwending van mogelijke besparingen die op onze begroting kunnen worden gerealiseerd. Men heeft verwezen naar wat plaats vindt op het nationale vlak bij de inlevering door het personeel.

Ik heb in de Commissie voor financiën en begroting duidelijk gezegd dat, indien daaruit besparingen zouden voortspruiten, het hoogst normaal zou zijn dat deze in aftrek zouden komen van het tekort. Maar dat de Executieve, rekening houdend met het objectief van de tewerkstelling en nadat men een juist inzicht zal hebben gekregen in de regeling van het verleden, zich daarover zal beraden. Ik heb geen enkele toezegging gedaan betreffende een mogelijk bijblad. Integendeel, ik heb gezegd dat dit het

Geens

voorwerp zou uitmaken van een bespreking in de Executieve en nadien, dat spreekt voor zich, aan de Raad zal worden voorgelegd, wel te verstaan zijnde dat wij voor het objectief van de tewerkstelling zeer grote bekommernis hebben en dat in alle sectoren van de menselijke activiteit voor goede prestaties ook beloningen moeten worden uitgekeerd die kunnen resulteren in een hogere tewerkstelling.

Een laatste punt, mijnheer de Voorzitter, waarop ik even wou ingaan is het personeelsbeleid. Ik meen dat het goed zou zijn indien wij eens duidelijk zouden zeggen waarover het gaat.

Er bestaat een eigen Vlaamse administratie sedert 1 januari 1983. Daarin zijn circa 3.500 ambtenaren opgenomen. Het zijn uitsluitend ambtenaren die ingevolge de opdeling van diensten verplicht waren over te stappen naar de Vlaamse administratie waar bovendien een embryo aanwezig was, namelijk de vroegere diensten van Nederlandse Cultuur.

De tweede fase is nu aan de gang en bestaat erin dat vrijwilligers vanuit de nationale departementen kunnen overstappen naar de Vlaamse administratie. Normaal moet deze tweede fase afgelopen zijn binnen dit en enkele weken. Vanaf dat ogenblik zullen wij – dat is in de Executieve formeel overeengekomen – het nodige doen om het inmiddels opgestelde personeelskader gezamenlijk vast te leggen en op te vullen. Inmiddels is er in de Vlaamse administratie geen enkele bevordering of benoeming doorgegaan. Wij hebben uit het aantal ambtenaren-generaal die van de nationale administraties zijn overgekomen, leidende ambtenaren aangeduid voor de bestuurseenheden die samen het departement van de Vlaamse Gemeenschap vormen.

Er is één departement, er is één verantwoordelijke Minister voor het geheel van het beleid en dat is de Voorzitter, met dien verstande dat de regelen van algemene draagwijdte, zoals de organieke reglementen en het opstellen van het personeelskader, door de Executieve zullen worden vastgesteld.

Als men daaruit dan afleidt dat dit tot een volledige politisering van de administratie zou leiden, wijs ik op het volgende.

Ten eerste, citeert men regelmatig cijfers over de ambtenaren-generaal en hun politieke kleur. In bepaalde gevallen is inderdaad de politieke kleur van deze ambtenaren gekend, maar niet altijd. Er zijn in deze groep ambtenaren waarvan ik de politieke „horigheid” – de uitdrukking werd hier gebruikt, al vind ik ze nogal ouderwets en denigrerend voor de ambtenaren – en de politieke overtuiging niet ken.

Ik kan mij niet het recht aanmatigen daar een etiket op te plakken.

Die cijfers worden voorgesteld als exhaustief, komend uit tellingen die van ik weet niet waar komen, maar niet van mij, en die men ik weet niet waar heeft gevonden.

Ik kan perfect aanvaarden dat een ambtenaar zijn politieke overtuiging niet wenst te afficheren, evengoed als ik aanvaard dat ambtenaren dit wel doen.

Wanneer wij het hebben over de ambtenaren-generaal momenteel op het departement aanwezig, zijn er een aantal bij die hebben gewerkt in de politieke sfeer, namelijk in kabinetten waar zij optraden als vertrouwensman van de Minister. Bijgevolg worden zij geacht dan tot de politieke partij van de Minister te behoren.

De heer H. de Bruyne : Niet altijd !

Minister G. Geens : Inderdaad niet altijd. Ik zeg wel : geacht worden. Er zijn uitzonderingen op die regel. In bepaalde kabinetten zijn er medewerkers die niet de politieke kleur hebben van de Minister. Ik heb zelf de ervaring opgedaan, op het departement van financiën bij voorbeeld. Er zijn nog andere kabinetten waar men niet zomaar direct een parallellisme trekt tussen de politieke overtuiging van de kabinetsmedewerkers en hun ministers.

Ik kan evenwel niet aanvaarden dat men een politieke verdeling zou voorschrijven voor de ambten, promoties, bevorderingen of wat dan ook.

Het statuut van de rijksambtenaar is toepasselijk op de Vlaamse administratie.

Dit staat in de wet, een wet die met dubbele meerderheid werd goedgekeurd. Bijgevolg hebben wij beslist dit statuut van de rijksambtenaren ook in de Vlaamse administratie toe te passen. Deze regeling bepaalt onder meer dat bevorderingen boven de rang 10, dus vanaf rang 11, gebeuren op advies van de directieraad van het departement. Ik stond erop dat dit zou gebeuren. Trouwens in een geest van collegialiteit werd bepaald dat een minister belast met een bepaald directoraat-generaal, een gemotiveerd voorstel kan doen dat afwijkt van het advies van de directieraad. Op dat ogenblik zal de Executieve zelf haar verantwoordelijkheid op zich moeten nemen.

Wij moeten echter uitgaan van de idee dat wij ons zoveel mogelijk moeten aansluiten bij het advies van de directieraad om te komen tot andere toestanden dan deze die wij hebben gekend. Dit mag volmondig worden beaamd. Ik wil hier over niemand in het bijzonder een boekje opendoen. Vermits ik al aan vele regeringscoalities heb deelgenomen waarin alle partijen, die ook hier in de Raad aanwezig zijn, vertegenwoordigd waren, weet ik dat men telkens afspraken heeft gemaakt op het vlak van de verdeling van de promoties en de benoemingen in de administratie.

De heer P. Van Grembergen : Veroorloof mij te laten opmerken dat uw systeem goed zou zijn mocht het vertrekken vanuit een zuivere basis. Dit is beslist niet het geval !

U gaat niet verder in op de ambtenaren-generaal die advies moeten verstrekken. U vertrekt van een verkeerde basis. Op deze verkeerde basis bouwt u uw scheve huis. Dat is het foute.

Minister G. Geens : Inderdaad, mijnheer Van Grembergen, ik was vergeten dit te zeggen. Stel dat men in die andere departementen nog met kleuren werkt. Dan zullen naar verhouding meer CVP-ambtenaren overgaan, wat daar dan ook invloed zal hebben. Indien men daar niet de re-

Geens

gels toepast die wij in de Vlaamse administratie toepassen, dan speelt dit zelfs in het nadeel van de CVP-ambtenaren, wanneer de politisering voortgaat. Dit is absoluut juist en daar is geen speld tussen te krijgen.

Zoals ik verleden week reeds zeer duidelijk heb gezegd, mag men er niet van uitgaan dat de ambtenaar-generaal optreedt als partijlid. Wij moeten er van uitgaan dat wij respect dienen op te brengen voor de ambtenaren van het departement en dat deze een advies kunnen uitbrengen dat enerzijds de goede werking van het departement beoogt en anderzijds de rechtmatige belangen van degenen die in aanmerking komen voor promotie.

De heer J. De Seranno : Zeer juist.

Minister G. Geens : Dit is de juiste draagwijdte van wat men de depolitisering van het openbaar ambt noemt. De regeling die wij hebben uitgewerkt gaat in die richting.

De heer J. De Seranno : Mijnheer de Minister, u zou beter een beetje meer rekening houden met de adviezen van de ambtenaren-generaal.

De heer A. De Beul : Vooral als ze van een bepaalde kleur zijn.

Minister G. Geens : Mijnheer De Beul, wanneer u voortdurend zegt : „Kijk naar de kleur”, heb ik de indruk dat dit hier een dovemansgesprek wordt.

Ik ga ervan uit dat een secretaris-generaal zijn verantwoordelijkheid op zich neemt als chef van een administratieve eenheid. Ik ben er tevens van overtuigd dat de ambtenaren-generaal, verenigd in een college – de directieraad van het departement – als dusdanig hun verantwoordelijkheid op zich nemen. Wij zouden allen enorm veel doen in de richting van betere situaties indien wij meer respect zouden opbrengen voor een college, los van de samenstelling van dit college. Dit gebeurt toch ook voor andere instellingen. Wanneer wij spreken over de Raad van State, spreken wij over het college en gelukkig zijn wij er nog niet aan toe telkens eerst na te kijken hoe dit was samengesteld. Hetzelfde geldt voor de hoven van beroep.

De heer O. Van Ooteghem : Mijnheer de Voorzitter, ik was onlangs op een vergadering van de Intercommunale Vereniging voor de autoweg E3. Daar was ook een zekere heer Dekens aanwezig en deze zei : „Als u geen lid wordt van de CVP, hebt u geen kans,„

Minister G. Geens : Ik ben hier in de Vlaamse Raad en laat de uitspraken van de heer Dekens voor wat ze zijn. Wat ik hier heb gezegd, is dat ik even goed aanvaard dat iemand zijn politieke kleur al dan niet openbaar toont, maar op het stuk van zijn mogelijkheden in de Vlaamse administratie moet dit neutraal zijn. Dit is neutraal wanneer er wordt van uit gegaan dat alle aanwervingen gebeuren op basis van de uitslagen van de vergelijkende examens van het Vast Wervingssecretariaat, dat de bevorderingen nadien gebeuren op basis van het advies van de directieraad. Wij hebben gezegd dat voor de hoogste ambten in de administratie, met name de rangen 16 en 17, een gemeenschappelijke beslissing van de Executieve nodig is.

De heer A. De Beul : Zou u willen nagaan hoeveel van de huidige ambtenaren-generaal, waarover u nu in uw nieuwe administratie beschikt, via het Vast Wervingssecretariaat zijn gepasseerd ?

Minister G. Geens : Daarmee heb ik absoluut geen probleem. Ik zeg alleen dat diegenen die een post bekleden, hun verantwoordelijkheden hebben op te nemen en dat ik niet wil dat deze zaak slecht start, door daarin opnieuw politieke verhoudingen tot stand te brengen of door richtlijnen te geven die er op neerkomen politieke verhoudingen te scheppen. Ik ga er niet verder op in, het is de derde maal dat ik het herhaal. Indien u het niet wil begrijpen, dan is dat niet meer mijn probleem, maar dit is de lijn die wij in de Vlaamse Executieve hebben uitgetekend.

Mijnheer de Voorzitter, het moet mij van het hart dat de heer Seeuws, in zijn bezorgdheid voor de toepassing van het Cultuurpact – en die bezorgdheid hebben wij allemaal – in verband met een aantal punten veel te ver en zelfs buiten het Cultuurpact is gegaan.

De heer A. De Beul : Wat doet u om het Cultuurpact toe te passen ?

Minister G. Geens : Het Cultuurpact is niet van toepassing . . .

De heer A. De Beul : Maar toch wel op de culturele diensten, in uw administratie. Dat heeft u waarschijnlijk nog niet gelezen. Hoe zal u dat doen ? Zal uw directieraad daar kunnen optreden ? Dat kan hij niet, want als u het Cultuurpact respecteert bij benoemingen in de culturele diensten van uw administratie, zal u om het evenwicht te handhaven zoals door het Cultuurpact is voorgeschreven, dat moeten doen zonder de directieraad.

Minister G. Geens : Dat hebben wij ook vastgesteld.

De heer C. De Clercq : Begin maar met het Cultuurpact.

De heer A. De Beul : In elk geval zouden dat maar twee of drie mensen op heel de administratie kunnen zijn.

De heer C. De Clercq : Artikel 20 is een belangrijke uitspraak.

De heer A. De Beul : U vervalst de criteria.

De heer C. De Clercq : Dat is uw standpunt.

De Voorzitter : De Voorzitter van de Vlaamse Executieve heeft het woord.

Minister G. Geens : Ik tracht te doen wat de heer Van Grembergen daarstraks heeft gezegd, namelijk te luisteren. U zou echter dezelfde les aan sommige collega's moeten aanleren.

De heer P. Van Grembergen : Alle collega's in de Kamer en in de Vlaamse Raad weten dat ik de eerste ben om te luisteren naar datgene wat op de tribune wordt gezegd. In deze Raad heb ik nog nooit geroepen of geschreeuwd.

Minister G. Geens : Ik heb dat ook niet gezegd. Sommige collega's van uw fractie zouden dat echter ook moeten leren.

De heer A. De Beul : Als u ooit in de vorige periode van uw carrière ambtenaar zou geweest zijn en uw benoeming vier jaar zag uitgesteld worden,

De Beul

alleen om politieke redenen, dan zou u wat meer begrip opbrengen voor tal van mensen die in de administratie aanwezig zijn, die geen politieke kleur willen kiezen of per ongeluk een verkeerde hebben gekozen en daarvan de dupe zijn. Dan zou u weten hoe erg het voor hun moreel is en voor hun familie die het geld van de bevordering moet missen. U zou er dan niet zo lichtvaardig over heen gaan.

Minister G. Geens : Ik heb zojuist gezegd welke mijn gedragslijn is, namelijk dat zowel de wet als het **statuut** van de rijksambtenaren verbieden dat men op dat stuk discriminerend optreedt.

Het Cultuurpact – de heer De Beul heeft mij onderbroken vooraleer ik ter zake iets kon zeggen – is van toepassing op de culturele functies. Men kan er niet van uitgaan dat het hele Vlaamse departement onderworpen is aan het Cultuurpact.

De heer A. De Beul : Dat heb ik niet beweerd.

Minister G. Geens : Neen, maar ik heb horen spreken van diensten die daaraan onderworpen zijn, dit is evenmin het geval.

Artikel 20 van de wet spreekt over culturele functies die worden uitgeoefend. Ik denk dat op dat stuk geen enkel verwijt kan worden toegestuurd. Ik heb dit hier wel horen zeggen. Maar alle collega's van de Executieve zijn het erover eens dat we dit tot nu toe altijd correct hebben uitgevoerd. Welnu, het is onze bedoeling dat ook op dat vlak onverminderd correct uit te voeren.

De heer W. Seeuws : Mijnheer de Voorzitter, u heeft getracht mij een begin van antwoord te geven. Het is uiteraard, wat dat betreft, niet juist wat u zegt. Het gaat inderdaad over de toepassing van het Cultuurpact op culturele materies, en ambtenaren die in culturele aangelegenheden werken of culturele ambten uitoefenen, – zoals trouwens terecht gezegd door de heer De Beul – van niveau 1. Het geldt voor de volledige diensten. U kan het Cultuurpact niet toepassen als

u alleen over ambten spreekt. Dit kadt uiteraard in zijn geheel. Het Cultuurpact is een zoeken naar een evenwicht ter voorkoming van discriminatie, hetzij in mindere, hetzij in meerdere mate. Dat is de essentiële vraag. Zoals de diensten op sommige vlakken zijn herschikt, kan u het Cultuurpact gewoon niet toepassen.

In het verleden was de culturele sector nogal een homogeen blok. Bij de huidige herschikking van de diensten vraag ik u hoe u het Cultuurpact zal toepassen, aangezien delen van de entiteiten die met culturele aangelegenheden te maken hebben, in andere diensten zijn ingekapseld.

Minister G. Geens : U heeft gelijk, mijnheer Seeuws, als u zegt dat u vroeger voor een homogeen blok stond. Toen was het onduidelijk om welk deel van de Belgische administratie het ging. U heeft nochtans een aantal zaken opgesomd die ook vroeger van dat geheel geen deel uitmaakten.

De heer W. Seeuws : De wet van 1980.

Minister G. Geens : Er is dus een organisatie van het departement tot stand gekomen in 9 directoraten-generaal. Dit heeft inderdaad tot gevolg gehad dat de culturele functies in meer dan één directoraat-generaal zijn verspreid. In de beschikking wordt nergens gesproken over het directoraat-generaal in zijn geheel. Wel gaat het om functies. Bijgevolg zullen wij er moeten voor zorgen dat wij al deze functies „detecteren” en dat wij dus, op basis van dat globale overzicht, het Cultuurpact toepassen, met dien verstande dat het toepasselijk is op degenen die culturele functies uitoefenen die inderdaad kunnen verspreid zijn over meer dan één directoraat-generaal.

Wat het Cultuurpact betreft, heb ik reeds zeer duidelijk gezegd dat dit een wet is en bijgevolg primeert op de reglementen die wij voor het departement hebben uitgewerkt en dat ze ook zal worden toegepast. Het is zelfs zó dat in de oorspronkelijke tekst was vermeld dat de aanwervingen in principe gebeurden via het Vast-Wervingssecretariaat. De term „in princi-

pe” stelde precies op het feit dat het Cultuurpact in bepaalde gevallen niet de rangschikking van de kandidaten mogelijk maakt. Wij hebben dit eruit gelaten opdat het geen aanleiding zou geven tot andere interpretaties en omdat wij gezegd hebben dat het Cultuurpact in ieder geval daarop primeert en dat het bijgevolg zal worden toegepast. Dit om u te zeggen dat wij op dat stuk van geen enkel vooroordeel uitgaan, maar, integendeel dit correct willen toepassen.

Mijnheer de Voorzitter, geachte vergadering, er werden eveneens vragen gesteld over het buitenlands beleid. Verschillende fracties willen deze aangelegenheid echter uitdrukkelijk behandelen op woensdagvoormiddag, wanneer het hoofdstuk „cultureel beleid” van de begroting zal worden behandeld. Dit ontslaat mij van een antwoord op de desbetreffende vragen, die tijdens de verdere bespreking aan bod zullen komen.

De Voorzitter : De heer Schiltz, Gemeenschapsminister van financiën en begroting, heeft het woord.

Minister H. Schiltz (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik zal uw geduld niet lang op de proef stellen. Ik wil kort antwoorden op twee technische vragen en een politieke opmerking formuleren.

De heer De Clercq heeft mij gevraagd de term „voorschot”, die wordt gebruikt in artikel 52, nauwkeurig te omschrijven. Ik zal dit met genoegen doen. Deze term moet inderdaad worden geïnterpreteerd als een voorafbetaling van de toelagen op basis van een goedgekeurde vorderingsstaat. In de gevallen waar voor 100 procent wordt gesubsidieerd – zo zijn er enkele – kan evenwel een beperkte provisie worden toegekend zonder voorlegging van een vorderingsstaat. Deze twee zaken zullen nauwkeurig in hun modaliteiten worden bepaald in het uitvoeringsbesluit dat in artikel 53 in het vooruitzicht wordt gesteld. In dat besluit zullen ook de sancties worden omschreven die zullen worden toegepast in geval er van deze regeling misbruik zou worden gemaakt.

Mijnheer Maes, men dreigt inzake de saldi en de lasten uit het verleden een

Schiltz

beetje in verwarring te geraken. Met betrekking tot de saldi uit het verleden is er geen probleem van de *ristorno's* en de dotaties. Het zijn gewoon overschotten op begrotingsposten die hebben bestaan. Dit is technisch gesproken een thesaurieaangelegenheid. Met betrekking tot de financiering van de lasten uit het verleden kan het probleem van de dotaties of de *ristorno's* zich vanzelfsprekend wél voordoen. De Vlaamse Executieve gaat echter uit van het principe dat aan de dotaties niets meer kan worden gewijzigd. Alle supplementaire middelen moeten via *ristorno's* en later via eigen fiscaliteit komen.

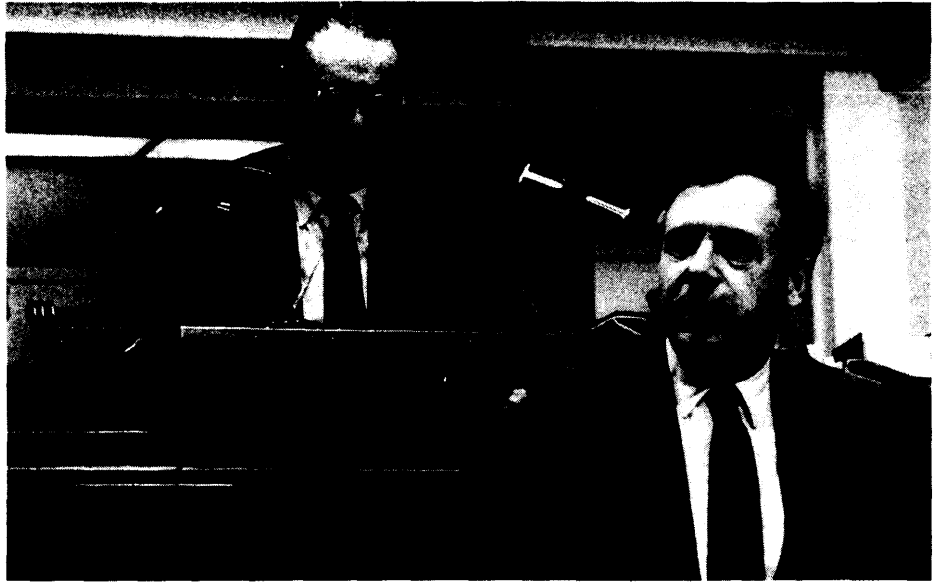
De heer R. Maes : Minister Maestadt heeft in de Senaat nochtans gezegd dat het bedrag van de dotaties zou worden verhoogd met een zevende per jaar van de saldi uit het verleden.

Minister H. Schiltz : Dat is een manier van uitdrukken. Dit geldt wordt ter beschikking gesteld, de omvang ervan is niet aleatoir volgens belastingsopbrengsten, hetgeen bij *ristorno's* wel het geval is. Boekhoudkundig kan worden vastgesteld dat de saldi van het verleden **36** miljard bedragen. Uit de ontleding van de begrotingen kan worden opgemaakt welke de juiste bedragen zijn voor elk gewest. Men voegt één zevende van die bedragen bij de dotatie. Immers, het gaat om vaststaande bedragen die niet variëren volgens de opbrengst van een bepaalde belasting.

Ik hoop, mijnheer Maes, dat ik op die manier het misverstand heb opgehelderd. Ik wil er alleen nog aan toevoegen **dat** al de leden van deze Raad in detail over deze materie zullen kunnen oordelen, want het is de bedoeling van de centrale regering een wetsontwerp in te dienen. Er kan dus in Kamer en Senaat voldoende over worden gedebatteerd en daar ook moet de beslissing vallen.

Ten slotte nog een politieke opmerking opdat de zindelijke relaties in onze Executieve zouden kunnen worden gehandhaafd.

Mijnheer de Voorzitter, u zal het mij niet kwalijk nemen dat ik erop wil wij-

Minister G. Geens (CVP), Voorzitter van de Vlaamse Executieve, rondt de inleiding tot het begrotingsdebat af. Achter hem : Senator J. Pede (PW), Voorzitter van de Vlaamse Raad

zen dat de stellingen die u hier hebt verkondigd inzake het personeelsbeleid uw visie zijn en niet die van de hele Executieve. Ik betreur daarbij dat men zich zo vastbijt in één onderdeel, het personeelsbeleid. Ik meen dat ik de objectiviteit eer aandoe wanneer ik zeg dat dit een deel is van een „contentieux” dat nu eenmaal bestaat. Het zou van niet veel volwassenheid getuigen van te doen alsof dat niet bestaat. **(Applaus bij de W)**

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Nee)**

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking, wat de middelenbegroting betreft, gesloten.

Wij zetten morgen de algemene bespreking van de uitgavenbegroting voort met de behandeling van de specifieke materies, te beginnen met economie en werkgelegenheid.

de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983

— 6 (1982-1983)-Nrs. 1 en 2

— 7 (1982-1983)-Nr. 1 (Algemene toelichting)

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983.

Artikel 1

Voor het begrotingsjaar 1983 worden de lopende ontvangsten van de Vlaamse Gemeenschap inzake de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet geraamd op 30.657,0 miljoen frank overeenkomstig Titel I van de hierbijgaande tabel.

— **Aangenomen.**

Artikel 2

Voor het begrotingsjaar 1983, worden

ONTWERP VAN DECREET houdende

Voorzitter

de kapitaalontvangsten van de Vlaamse Gemeenschap inzake de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet geraamd op 4.570,3 miljoen frank overeenkomstig Titel II van de hierbijgaande tabel.

— **Aangenomen.**

Artikel 3

Voor het begrotingsjaar 1983 worden de lopende ontvangsten van de Vlaamse Gemeenschap inzake de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet geraamd op 11.577,3 miljoen frank overeenkomstig Titel I van de hierbijgevoegde tabel.

— **Aangenomen.**

Artikel 4

Voor het begrotingsjaar 1983 worden de kapitaalontvangsten van de Vlaamse Gemeenschap inzake de aangelegenheden bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet geraamd op 16.392,5 miljoen frank overeenkomstig Titel II van de hierbijgevoegde tabel.

— **Aangenomen.**

Artikel 5

De Executieve wordt er toe gemachtigd het excedent van de uitgaven op de ontvangsten van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap, voor de begrotingsjaren 1980 tot en met 1983, zowel inzake de aangelegenheden bedoeld in artikel 59bis als inzake artikel 107quater van de Grondwet, door leningen te dekken.

— **Aangenomen.**

Artikel 6

Overeenkomstig artikel 1, § 2 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, wordt aan de Vlaamse Executieve machtiging verleend om de middelen inzake de aangelegenheden bedoeld zowel in artikel 59bis als in artikel 107quater van de Grondwet aan te wenden tot het financieren van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

— **Aangenomen.**

Artikel 7

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1983.

— **Aangenomen.**

De Voorzitter : De artikelsgewijze be-

spreking is gesloten.

We zullen woensdag 23 maart om 15 uur de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur opnieuw bijeen om de algemene bespreking van de uitgavenbegroting 1983 voort te zetten en het ontwerp van decreet betreffende de afvalstoffen alsmede het voorstel van resolutie betreffende de veiligheid van de Vlamingen in het buitenland te behandelen.

Is de Raad het daarmee eens ? (**Instemming**)

Dan is aldus besloten.

De vergadering is gesloten.

— **De vergadering wordt gesloten om 19.10 uur.**

BIJLAGE

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de middelenbegroting van de
Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1983**

TABEL

TITEL I – LOPENDE ONTVANGSTEN

Art. *	Teksten	In miljoen frank
Sectie 02 – Niet-fiscale ontvangsten		
46.01.02	Dotatie artikel 4 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen	25.960,0
46.02.02	Krediet voor de culturele uitgaven – nationale opvoeding, artikel 7 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen	2.288,0
46.03.02	Ristorno's : artikels 9 en 10 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen	2.355,0
46.04.02	Eigen ontvangsten van de Vlaamse Gemeenschap	54,0
46.05.02	Saldi van de kredieten en fondsen die op 31 december 1979 beschikbaar waren in de culturele begrotingen van het Rijk	p.m.
46.06.02	Terugbetaling door de Staat van de voor zijn rekening betaalde lasten uit het verleden	p.m.
	Totaal van de artikels met littera 02	30.657,0
46.11.03	Dotatie artikel 3 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen	10.120,3
46.12.03	Ristorno's : artikels 9 en 10 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen	1.357,0
46.13.03	Eigen ontvangsten van de Vlaamse Gemeenschap	100,0
46.14.03	Begrotingsontvangsten komende van de saldi van de Fondsen	p.m.
46.15.03	Saldi van de kredieten die op 31 december 1979 beschikbaar waren in de gewestelijke begroting	p.m.
46.16.03	Terugbetaling door de Staat van de voor zijn rekening betaalde lasten uit het verleden	p.m.
	Totaal voor de artikels met littera 03	11.577,3
	Totaal voor Titel I – Lopende ontvangsten	42.234,3

* De vermelding, in de vijfde en de zesde stand van het artikelnummer, van de littera's 02 en 03 verwijst onderscheidenlijk naar de aangelegenheden bedoeld in de artikels 59bis en 107quater van de Grondwet.

TITEL II – KAPITAALONTVANGSTEN

Art.*	Teksten	In miljoen frank
Sectie 02 – Niet-fiscale ontvangsten		
66.01.02	Dotatie artikel 4 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen	4.543,0
66.02.02	Krediet voor de culturele uitgaven – nationale opvoeding, artikel 7 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen	27,3
66.03.02	Saldi van de kredieten en fondsen die op 31 december 1979 beschikbaar waren in de culturele begrotingen van het Rijk	p.m.
66.04.02	Terugbetaling door de Staat van de voor zijn rekening betaalde lasten uit het verleden	p.m.
	Totaal van de artikels met littera 02	<u>4.570,3</u>
66.11.03	Dotatie artikel 3 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen	16.192,5
66.12.03	Terugbetaling door de Waterzuiveringsmaatschappij van het Kustbekken en door de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij van de aan hen verleende terugvorderbare voorschotten	200,0
66.13.03	Terugbetaling door de Staat van de voor zijn rekening betaalde lasten uit het verleden	p.m.
	Totaal voor de artikels met littera 03	<u>16.392,5</u>
	Totaal voor Titel II – Kapitaalontvangsten	<u>20.962,8</u>
	Totaal van Titels I en II	<u>63.197,1</u>

* De vermelding, in de vijfde en zesde stand van het artikelnummer, van de littera's 02 en 03 verwijst onderscheidenlijk naar de aangelegenheden bedoeld in de artikels 59bis en 107quater van de Grondwet.